Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Barner-Aagaard, C.
Titel | Title:	Karen Munk : et historisk Livsbillede fra Christian den Fjerdes Tid.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Andr. Fred. Høst & Søn, 1883
Fysiske størrelse | Physical extent:	230 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57, - 8 F.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023487196

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Karen Munk.

Karen Munk.

Et historisk Livsbillede

fra

Christian den Fjerdes Tid

af

C. Barner-Aagaard,

Forf. af „Charlotte Amalie" m. m.

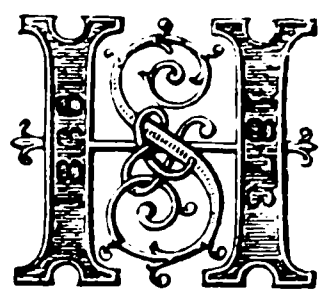

Kjøbenhavn.

Andr. Fred. Høst & Søns Forlag.

1883

Græbes Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

1.

En mørk, fortvivlet Stemning havde grebet det danske Folk i Foraaret 1628. De keiserlige Hære oversvømmede Slesvig og Jylland, bemægtigede sig Kjøbstæder, Landsbyer og Slotte, hvis rædselsgrebne Indvaanere flygtede for de vilde Skarer, og Armod, Krigens næsten uundgaaelige Følgesvend, syntes ifærd med at slukke Livsmodet. Ogsaa Sverig begyndte at frygte Faren. Turen vilde komme til det, naar de fjendtlige Hære stode paa Sjælland. I April blev der sluttet et Forbund paa tre Aar mellem Danmark og Sverig, hvori de lovede hinanden gjensidig Hjælp i Østersøen. Men overalt lurede Forræderi mod Danmark, og selv ved dette Forbund, der aldrig fra Sverigs Side blev overholdt, vidste dette Rige at drage Fordel af Danmarks ulykkelige Stilling, ved at faa indrømmet større Frihed paa Havet end tidligere. Med Skinsyge betragtede Sverig Danmarks Herredømme over Østersøen, og her var ogsaa en Achilleshæl hos Wallenstein, hvori den mægtige,

ærgjerrige Kriger anede, at han vilde faa sit Banesaar i Felttoget mod Danmark. Næsten parodisk lød hans selvlavede Titel „General over det oceanske og baltiske Hav". Hans Stilling var uholdbar, fordi han manglede Flaade, og fordi fjerde Christian, Danmarks Heltekonge heri havde sin Styrke. Christian den Fjerde tabte ikke Modet. Medens Rigsraadet skælvende kun tænkte paa at slutte Fred, stolede han paa sig selv, men ogsaa kun paa sin egen Magt, da han altid med Mistillid iagttog Sverig. Gjennem Diplomatiet var han kommen til Kundskab om, at Sverig det foregaaende Aar havde tilbudt Keiseren Hjælp mod Danmark, imod at erholde Sikkerhed for Polen, og paa det Vilkaar, at det maatte beholde den Del af Danmark, som det eventuelt erobrede. Gustav Adolfs store Raadgiver, Statsmanden Axel Oxenstjerne, nærede hvert Øieblik faretruende Planer mod Danmark, der dog nu ved Traktaten syntes at være kommen i Læ for Stormen fra Nordost, og et venskabeligt Forhold var tilsyneladende gjenoprettet mellem de to nordiske Riger.

Paa Frederiksborg Slot, Danmarks stolte Kongeborg, herskede der Travlhed og Røre den fire og tyvende Mai. Christian den Fjerde holdt et større Taffel og tunge Karosser, prydede med Vaabenskjolde, rullede over Esbroen gjennem Taarnporten ind i den mellemste, store Slotsgaard og holdt udenfor de to lange, røde Sidebygninger, hvori Gjæsteværelser vare

beredte for de Indbudne. Paa dette Tidspunkt, da den deilige Borg nylig var fuldendt, frembød den store Slotsgaard et endnu skjønnere Skue end nutildags. Pladsen var brolagt med Mosaik og midt i Gaarden var den berømte Neptunbrønd. Indfatningen omkring det sexkantede Bassin var af sort poleret Marmor. Paa dets Hjørner stode tre Broncestatuer, mellem disse tre Løver, hver med en Figur ved Siden, forestillende Freden, Merkurius og Fama. Midt i Bassinet hævede sig en trekantet Marmorsøile, paa hvis Hjørner tre Delfiner sade med Venus, Ceres og Bakkus paa Ryggen, mellem disse saaes smaa Englebilleder og Fugle. Søilen var foroven prydet med Frugter, her stode tre mandlige Figurer med Vandkander i Hænderne og allerøverst et Neptunsbillede. Fra alle Billederne udstrømmede Vandet i krydsende Buer og faldt ned i Bassinet. Ved Broen, der fører ind til Hovedbygningen, var anbragt to høie Søiler med Julius Cæsars og Alexander den Stores Statuer, og ved Foden af Søilerne laa to af Alabast udhuggede Løver, der vendte deres opspilede Gab imod Forgaarden. Denne vrimlede af Drabanter, Gardere, Tjenere, Svende og Rideknægte. Kort efter Ankomsten saaes Hofherrerne at begive sig over Broen til det af Kongen beboede Slot, hvis røde, tykke Mure hævede sig op af Søens speilklare Flade, hvor hvide Svaner majestætisk svømmede omkring, medens Maagerne krydsede over Vandet og Allikerne udstødte deres hæse,

gjennemtrængende Skrig fra de høie Taarne, hvor de alt havde deres Boliger.

Taflet var tilende. Medens de ringere stillede Gjæster vare forsamlede i Rosen i Stueetagen, havde den kongelige Vært med nogle Udvalgte begivet sig ind i Sommerstuen, Taarnstuen og de tilstødende Gemakker i Kongefløien. Christian den Fjerde sad i politisk Samtale omgiven af Frederik Urne, Lehnsmand paa Frederiksborg, Kronborg og Abrahamstrup, det nuværende Jægerspris, Rigsraaderne, Kantsleren Christian Fris til Kragerup, Frantz Rantzau, Statholder i Kjøbenhavn, Christian Tomæssen Sehested, Oberst Anders Bilde til Rosendal, Feltmarschal Thurn, fordum Borggreve af Karlstein i Bøhmen, og Grev Solms. Den en og halvtredsindstyveaarige Konges Kæmpeskikkelse, iført en lys, broget Atlaskes Vams, lignende Knæbenklæder, røde Silkestrømper, høihælede Sko med Diamantspænder, den brede, firkantede Kniplingskrave og Manchetter, laa henstrakt i en af Egetræ udskaaren Lænestol, men naar han hævede sig, ragede han som en stolt Eg op over alle sine Mænd. Vinen havde bragt hans Kinder til at blusse, og de smukke, kloge Øine funklede under de mørke, hvælvede Øienbryn.

„I Herrer Rigsraader prædike altid om Fred. Danmarks Ære først og fremmest," udbrød Kongen og lod sin knyttede Haand falde paa Egebordet, saa

det rungede, medens den anden senestærke Haand kjærtegnede det diamantprydede Kaardehefte.

Den tre og tyveaarige Frantz Rantzau, hvem Vinen næsten havde gjort utilregnelig, var den Eneste hos hvem Kongens Ord fandt fuld Gjenklang. De ældre Rigsraader bibeholdt deres rolige, diplomatiske Miner, der saa godt anstod sig for Christian Fris's aristokratiske Ydre og Anders Bildes blege Ansigt med den skarpe Profil og de kloge, dybtliggende Øine.

„Lad høre Din Mening?" henvendte Kongen sig til sin Yndling, Frantz Rantzau, der var trolovet med Kongens og Kirsten Munks lille tiaarige Datter, Anna Kathrine.

„Kongelig Majestæt bør have et vaagent Øie med Sverig," lød Rantzaus Svar. „Gaa de Keiserlige over Lillebelt, kunde det vel hænde, at vor ærede Bundsforvandte ranede sin Part af Danmark. Sagnet beretter, at Gefion pløiede Sjælland ud af Sverig, kanske Sverig fik til Sinds at gjøre gamle Rettigheder gjældende."

„Det mene vi ogsaa," udbrød Kongen, „Sverig bryder sig ikke om, at vi faa Jylland igjen, og paa Østersøen vil Gustav Adolf nok selv spille Herre."

„Men Kongelig Majestæt," tog Fris Ordet, „ihvorvel Rigets Raader ikke ere blinde for Sverigs Ønsker og varmt føle for den protestantiske Sag, saa bør vi dog tænke paa, at Landet er udhungret."

„Ja vist," lød Kongens Svar, „vi agte ei

heller at være den Første, der bryder Forbundet, lige saa lidt som vi pønse paa at yppe Kiv med Gustav Adolf. Vi ville endog følge Grevindens Raad og sende vor lille Datter, Elisabeth Augusta til den svenske Dronning, der saa meget har indbuden hende."

„Forleden Nat drømte jeg, at Sverig lurede paa Sjælland," sagde Rantzau.

Frederik Urne tilkastede ham et misbilligende Blik. Det var ham imod, at Generalerne Thurn og Solm vare Vidne til denne Samtale.

„Den svenske Ministerresident Fegræus besøgte mig nys paa Kronborg," tog han Ordet. „Sverig ruster sig for at sende Skibe til Stralsunds Undsætning."

„Vi længes efter Budskab derfra," svarede Kongen. „Her fik Wallenstein en Modstand, som den rødskæggede Djævel neppe havde ventet. Holk vil nok kraftig understøtte Forsvaret. Kniber det for meget, saa stikke vi selv i Søen med en anselig Eskadre og kaste Tropper i Land i Meklenborg."

Kongen reiste sig. Hans Blik søgte efter Kirsten Munk.

I et af de mindre, tilstødende Gemakker sad Grevinden af Slesvig og Holsten fordybet i en hviskende Samtale med Rhingreve Otto Ludvig, en Søn af Vild- og Rhingreve i Mørchingen, Johan den Niende. Otto Ludvig var en høi, smuk Mand paa tredive Aar med et kækt, men vildt Udtryk i de

markerede Træk, hvoraf navnlig Munden bar et stærkt Præg af Kynisme. Som Chef for et Rytterregiment var han iført Krigerdragt med gyldent Harnisk, der dækkede hans brede, kraftfulde Bryst, samt høie Støvler med Guldsporer. I Aaret 1626 var han traadt i Christian den Fjerdes og den nedersachsiske Kredses Tjeneste som Oberst for et hvervet Rytterregiment. Han var en tapper Kriger, hvem Kongen af den Grund skænkede sin Agtelse. Aaret efter fulgte han med Christian den Fjerde til Danmark, hvor hans Regiment blev indkvarteret i Fyen, medens han selv opholdt sig i Hovedstaden og ved Hoffet som en velset Gjæst.

Fru Kirstens Blik hvilede med et ømt Udtryk paa ham. Den lidenskabelige Rødme, der var udbredt over hendes Ansigt, kastede et lysende Skær over hendes af Naturen haarde om end fine og regelmæssige Træk. Det rige, guldgule Haar var strøget høit op fra Panden over Valke og prydet med Diamanter, fæstede i smaa, lyseblaa Sløifer. Om hendes hvide, fyldige Hals hang et kostbart Diamantkollier, den guldindvirkede, blaa Fløilsrobe, der var firkantet udskaaren og prydet med en høi Pibekrave, gav hende et stadseligt Udseende, men hendes heftige Karakter berøvede hende Værdighed og kvindelig Ynde. Kirsten Munk nedstammede fra de Langer, en ældgammel adelig Slægt, som Saxo Lange eller Grammatikus allerede berømmeliggjorde i Kong Valdemars Tid.

Faderen, den ærgjerrige Ludvig Munk til Nørlund, Lehnsmand paa Trondhjems Kongsgaard, blev affat paa Grund af Bedragerier, Moderen var den rænkefulde, rige Fru Ellen Marsvin. I tretten Aar havde Kirsten Munk været gift med Christian den Fjerde. Hun havde erhvervet sig et ikke ringe Herredømme over Kongen, der var godmodig og trofast mod dem, som han holdt af, det være sig Mand eller Kvinde, men i den senere Tid var der foregaaet en Forandring med hende, idet Kongen sporede en paafaldende Lunefuldhed i hendes Væsen overfor ham.

„Vi længes efter at høre, hvordan Taflet har bekommet vor elskede Kirsten?" lød Kongens Stemme, idet han viste sig i Døren.

„Kongelig Majestæt behøver ikke at frygte, jeg befinder mig saare vel," svarede hun og gik ham imøde. „Rhingreven fortalte mig just om den Duel, han har havt med Oberst Schlammersdorf. Min Broder," tilføiede hun skæmtende til Rhingreven, „er en Officer af sjælden Merite."

„Tilvisse er han en modig Mand," svarede Kongen, „og fortjener at faa en berømt og djærv Kriger til Svigerfader. Naa, hvordan gaar det med Eders Trolovelse med Feltmarschal Thurns skjønne Datter?"

„Ak, Kongelig Majestæt, Amors Lænker ere

visseligen søde, men uden disse ere Hymens ei lystelige," lød Rhingrevens undvigende Svar.

Kongen studsede.

„Har I fanget Griller? — I selv har sagt mig, at I beilede til hende. En Mariage mellem Eder og Borggrevens Datter finde vi saare passende."

„Kongelig Majestæt, jeg haaber med Tiden at blive saa lykkelig —"

„Ah! Det er altsaa den unge Dame? — Vi skal tale Jer Sag hos Feltmarschalen."

„Kongelig Majestæt er altfor naadig. Jeg har tilvisse Haab om at vinde Grevens som og den fagre Frøkens Samtykke."

„Den udvalgte Prins synes sært optagen af Karen Munks Konversation," afbrød Fru Kirsten Samtalen. „Vil Kongelig Majestæt behage at se?"

I Taarnværelset ved „Sølvbrønden", et Springvand med Sølvfigurer, stod en ung Pige. Hendes mørke Haar var skilt midt i Panden og omgav det smukke, friske Ansigt med tykke Krøller, som forneden vare samlede med Rosenknopper. En rosafarvet Atlaskes Robe sluttede stramt om hendes smekre Taille. Den brede Kniplingskrave og Ærmer lode hendes skjønne Hals og Arme halv blottede. En lille, elegant Fod med hvid Silkestrømpe og Atlaskessko med høi, rød Hæl stak frem under Kjolen og lod iærdeleshed til at fængsle Prins Christians Opmærksomhed. Hun selv bemærkede det ikke. Hendes mørkeblaae Øine

hvilede med et uskyldigt, noget drømmende Blik paa Springvandets Straaler, som oversprøitede hendes lille, fine, ubehanskede Haand, medens hun halv modvillig lyttede til Prinsens smigrende Ord.

Thronfølgeren, eller som han almindelig kaldtes „den udvalgte Prins", havde, uagtet han kun var fem og tyve Aar gammel, allerede havt flere letsindige Kjærligheds-Forbindelser. Hans Forhold med Fru Anna Lykke, Kai Lykkes skjønne, ni og tyveaarige Enke, havde navnlig vakt Skandale og hans kongelige Faders Vrede. Fru Anna blev fængslet og Kongen helmede ikke, før Forholdet var brudt. Prinsens høie Skikkelse, der senere blev saa vansiret af Korpulence, var paa dette Tidspunkt smuk og velproportioneret. Den lyse, gulbrune Atlaskes Dragt, bestaaende af en kort Vams, snevre Knæbenklæder, gule Korduansstøvler, Kniplingskrave og Manchetter, klædte ham godt. Det svære, lange Haar, som omgav hans Ansigt, Knebelsbart og Fipskæg vare af en rødlig brun Farve. De markerede Træk, der lignede Faderens, i Forening med en vis fyrstelig Anstand gjorde et fordelagtigt Indtryk, navnlig paa Udlændinge, som ikke vidste, at Nydelsessyge, Ladhed og sørgelig Hang til stærke Drikke ødelagde hans Sjælsevner. Den fintdannede Rigsraad Christian Fris tog især Anstød deraf, og der var opstaaet Uvenskab mellem dem. Det er sandsynligt, at Fris var Aarsag i, at Thronfølgeren ofte blev tilsidesat af Rigsraadet, hvilket forbitrede

ham meget mod Kongen og bragte denne til at vaage over hans Adfærd med større Strenghed, end det ellers vilde have været Tilfældet. Kongens og Rigsraadets Ønske var, at Prinsen skulde indgaa en passende ægteskabelig Forbindelse og derved forandre sin vilde Levemaade, der allerede prægede sig i hans Ansigtstræk.

Kongen betragtede et Øieblik opmærksomt den unge Pige.

„Vor kjære Kirsten har Syner. Jomfru Karen er en blufærdig Ungmø, og vor Datter har godt af hendes Omgang," lød hans rolige Svar. „Hvad mener I, Rothkirch?"

Den elegante Staldmester, hvem Kongen det foregaaende Aar havde udnævnt til Ritmester ved sin Hoffane eller Garde, stod nær nok til at høre den sidste Del af Samtalen. Han var Kongen kjær siden hint ulykkelige Slag ved Lutter am Barenberg, da han paa Flugten reddede Kongens Liv.

„Jomfru Karen er den fagreste Lilie blandt Blomsterne ved Hove," svarede den galante Rothkirch.

Grevinden tilkastede ham et fortørnet Blik og Rhingreven opslog en raa Latter.

„Lilie!" gjentog han spottende.

„Vi ønske, at vore Gjæster ikke fornærmes," lød Kongens korte, tilrettevisende Svar.

Han vinkede ad en Page og befalede, at Kaptain Jens Munk, Karen Munks Fader, skulde hentes fra Rosen, hvor han var forbleven efter Taflet.

Faa Minuter efter traadte den djærve Sømand ind. Uagtet han var adelig og en Navne af Fru Kirsten, hørte han dog ikke til hendes Slægt, og Jens Munks Fader var først bleven adlet af Frederik den Anden i Aaret 1580. Han havde selv gjort sit Navn udødeligt ved sine mange tapre Bedrifter, men navnlig ved sin bekjendte om end mislykkede Expedition 1619, da Kongen havde sendt ham ud for gjennem Hudsonsbugten at finde en Vei til Ostindien.

„Er I snart seilklar?" raabte Kongen den uforfærdede Sømand imøde.

„Om et Par Maaneder, Kongelig Majestæt," svarede denne dybt bukkende.

„I mener altsaa at reussere denne Gang?"

„Ja, Kongelig Majestæt."

„Hm, hm!"

„Med Vorherres Bistand skal Ingen af de Herrer, som have ydet Pengehjælp til at udstyre mine Grønlandsfarere, angre deres Tillid til mig."

„I er jo altid ved godt Haab."

„Egen Erfarenhed er min Læremester, Kongelig Majestæt. Jeg kjender nu de Feil, som desværre sidst bleve begaaede af Uvidenhed."

„Vi ønske Eder al Held. Efter hvad I selv gjennemgik sidst, skal der Mod til at vove sig endnu engang ud paa sligt Togt."

„Naar Jens Munk taber Modet, saa duer han

kun til at surres til en Planke og sænkes ned paa Havets Bund."

Kongen klappede ham venligt paa Skulderen.

„Det kunde maaske forlyste Rhingreven og de Herrer Generalerne Thurn og Solm at høre noget om Munks Æventyr og Bedrifter."

Sømandens Ansigt straalede. Han havde fra Dreng af pløiet Havet, besøgt alle Verdensdele og navnlig i sin Ungdom bestaaet utallige, farefulde Æventyr, han havde kæmpet mod Elementerne, vilde Mennesker og Dyr, udmærket sig i Kalmarkrigen som og i den tyske Krig, hvori han havde gjort Kongen vigtige Tjenester, krydset i Søen mod Fribyttere og var bleven brugt til mange Sendelser i Udlandet. Uagtet Kongen ikke denne Gang vilde støtte Munks Expedition, der atter havde det Maal at finde den omtalte Vei, saa forstod han dog at skatte og beundre Munks Uforfærdethed, og Kongen, der selv var Sømand, morede sig altid ved at tale med den djærve Kaptain og høre hans Beretninger. Ved Hove kjendte man hans Bedrifter udenad, da det var hans svage Side at dvæle lidt for meget ved dem.

Christian den Fjerde fjernede sig, og paa den bøhmiske Borggreve Thurns Opfordring begyndte Munk paa en vidtløftigere Fortælling om, hvorledes han med de to Skibe Enhjørningen og Lamprenen i Sommeren 1619 var landet paa en Ø ved Grønland. Han havde plantet Kongens Fane paa denne Ø, som

han gav Navnet Rensund efter de store Rensdyrsflokke, der fandtes paa den. Endvidere gav han Sundet Navnet Christians Sund, Havnen Munkenæs, og hans Beretning om, hvorledes han med List og Venlighed havde beseiret Indvaanerne, fremkaldte Smil paa hans Tilhøreres Læber. - Munk seilede nu videre Nord paa, kæmpende mod Storm og Drivis. Tilsidst blev han indesluttet af uigjennemtrængelige Ismasser og tvungen til at tage Vinterleie i en Havn, som efter ham blev kaldet Munks-Vinterleie eller og Munks-Havn. Vinteren tiltog i Strenghed. Isbjergene voxede, Føde- og Drikkevarer frøs til og i de smaa Hytter søgte Mandskabet forgæves at værne sig mod Kulden. Den Ene af Folkene efter den Anden blev Dødens Bytte. Munk pleiede dem med den mest opofrende Utrættelighed. Han kogte Mad til de Syge og tilberedte læskende Drikke til de Døende, han fældede med egen Haand en stor, hvid Bjørn, hvis Skind han dækkede dem med, men Alt forgæves. Tilsidst maatte de endog lade Ligene ligge ubegravede og Munk selv blev haardt angreben af Sygdom. I fire Dage laa han i sin Hytte uden Føde eller mindste Pleie. Han troede, at hans sidste Time var oprunden, med skælvende Haand skrev han sit Testamente og bad Reisende om at bringe Kongen af Danmark det Dags-Register, han havde holdt.

Vidunderlig nok reiste han sig igjen fra Sygeleiet. Han krøb ud af sin Hytte og fandt kun to

Mænd levende af de fire og treds, som han havde bragt med sig. Han blev bedrøvet indtil Døden, og kun de to Mænds Hengivenhed var istand til at holde ham opreist. Han følte, at det var hans Pligt at kæmpe med dem og for dem. Den 16. Juli 1620 lykkedes det de tre Mænd at faa Lamprenen halet ud af Ismasserne, hvori den sad fast. De begyndte nu en Seilads under de mest fortvivlede Omstændigheder. Næsten blottede for Levnetsmidler maatte de kæmpe med Ismasser og de heftigste Storme, indtil de omsider den 20. September naaede ind i en norsk Havn og derfra til Kjøbenhavn.

Den udvalgte Prins havde under Fortællingen nærmet sig den Talende. Det syntes, som om han vilde sige ham noget, men et Blik paa Rhingreven bevirkede, at han betænkte sig.

Kongen og flere af Gjæsterne havde taget Plads ved Tavlebordet. Fru Kirsten trak sig tilbage til sine Gemakker ledsaget af Børnenes Hofmesterinde, Fru Anna Lykke, en midaldrende Dame, Enke efter Frederik Quintzov til Quintzovsholm, hendes unge Datter Pernille, Karen Munk og de øvrige Damer. Snart bleve kun de Spillende tilbage, hvis Antal Rhingreven forøgede. Prins Christian, Rantzau og Rothkirch gik ind i et afsides liggende Gemak, hvor Pagerne bragte dem Vin og Kort. Der blev spillet meget høit, og de tre Herrer forbleve der indtil

Daggry, da Tjenerne maatte bære dem op paa deres Værelser.

Næste Morgen stod Prins Christian i sit Vindue og stirrede ned i Slotsgaarden. Et Par Timers Søvn havde været tilstrækkelig til at forjage Rusen, nu stod han og trommede utaalmodig paa Ruden, som om han ventede nogen. Kongen havde allerede som sædvanlig været oppe Klokken fire om Morgenen. Klokken fem gik han ud med de yngre Prinser paa Ridebanen, hvor han overværede deres Øvelser i Ridning og Ringrenden.

En Page aabnede Døren for en ung, smuk og elegant Adelsmand. Et krøllet, mørkeblondt Haar omgav hans intelligente Ansigt, han var klædt i en sort Fløils Vams, Knæbenklæder af samme Stof, sorte Silkestrømper, høihælede Sko med Sølvspænder og bred, nedfaldende Kniplingskrave. En Kaarde hang ved hans Side, og i Haanden holdt han en bredskygget, rund Hat med en lang, sort Fjeder. Den syv og tyveaarige Henrik Ramel havde fra sin Barndom studeret ved tyske Universiteter og under sit Ophold i Holland, Frankrig, Spanien og Italien erhvervet sig langt større Sprogkundskaber og finere Sæder, end der paa dette Tidspunkt fandtes hos de danske Hofherrer. Siden 1625 var han ansat i Kancelliet. Hans Fader, den afdøde Rigsraad og Kantsler Henrik Ramel, en meget kundskabsrig Mand,

havde i sine unge Dage været Hofmester for Christian den Fjerde.

„Vel at I kom saa hastig", begyndte Prinsen. „Jeg har et glædeligt Budskab. I denne Morgenstund har kongelig Majestæt behaget at underskrive Eders Bestalling som min Sekretær. I forlader nu Pladsen i Kancelliet og træder i min Tjeneste."

Ramel bukkede dybt og bevidnede Prinsen sin Glæde over den ham beviste Naade.

„Min første Ordre til Jer er en Hemmelighed. Forstaar I?"

Ramel bukkede.

„Rothkirch har igaar Aftes advaret mig. Fru Kirsten er fortørnet, fordi jeg ikke er blind for hendes Leflerier med Rhingreven. Hun vil nu drage Kongens Opmærksomhed paa Karen Munk og mig. Jeg glemmer ikke, at hun kjøbte Jens Boltmester til at forraade Fru Anna Lykke og mig til min kongelige Fader. Siden den Tid hader jeg hende. Gud og Hvermand i Danmark veed, at hun kun gjør ondt for Kongens ægtefødte Børn."

Den udvalgte Prins tav et Øieblik. Derpaa begyndte han atter.

„Henrik, jeg har fattet en lidenskabelig Elskov til Karen Munk."

En Sky havde leiret sig over Henrik Ramels Aasyn. Han bed Læberne sammen.

„Hører I? Hun skal blive min."

„Eders Naades Følelser ere besvarede?"

„Ikke endnu. Dog — man veed ei hvad der er paa Bunden af et Kvindehjærte. Gid Pokker havde den Uskyld, jeg tror, hun er ræd for mig."

Prinsen tog et Brev frem fra sit Chatol.

„Dette Brevskab skal I fly hende fra mig. Jomfru Karen gik nys ud i Skoven, der opsøger I hende. Brevet indeholder ingen Elskovserklæring, men 600 Rigsbankdaler, dem hun skal give den gamle Ulk til hans Expedition. Ei sandt, en snild Maade at bane Vei? — Nu afsted med Brevet."

Ramel bøiede sig dybt og ilede ud. Han gjemte Brevet under sin Vams, idet han krampagtig knugede det.

Jens Munk havde i tidligere Dage ført Skib tilhørende Henrik Ramels Fader, og Sønnen havde efter sin Hjemkomst fra Udlandet danset og leget Julelege ved Hove med Kaptainens smukke Datter. Deres Hjærter havde ofte banket med ungdommelig Varme, men da begyndte Thronfølgeren at lovprise den unge Piges Skjønhed. Fra dette Øieblik trak Ramel sig kold og stolt tilbage. Paa sine Reiser og ved Hove havde han set tilstrækkeligt til at mistvivle om Kvinder. Karen forstod ikke Grunden til hans Adfærd, hun vilde ikke tilstaa for sig selv, at den smertede hende.

I en smuk, skyggefuld Gang langs en af de yndige Skovsøer, der paa den Tid vare langt større

end nu, vandrede Karen Munk alene, indhyllet i en hvid Morgenrobe. Hun hørte hastige, faste Skridt nærme sig og saae Henrik Ramel ved sin Side.

„Tilgiv min Dristighed, ædle Jomfru, men jeg bringer Brev til Eder fra den udvalgte Prins."

En mørk Rødme bedækkede hendes Aasyn.

„Hvorledes? — I, Monsieur Ramel, fra Prinsen?"

Det fortørnede Blik, som hun tilkastede ham, faldt som en Solstraale i hans Hjærte, men Mistanken vaagnede atter.

„Hun er vred over, at hendes Hemmelighed er kommen i mine Hænder", tænkte han.

„Det forekommer Eder maaske sært, at jeg kommer i sligt Ærinde, men idag er jeg bleven udnævnt til Hans Naades Sekretær".

„Til Lykke."

„Vil I behage at modtage Brevet og læse det?"

Karen tøvede.

„Kjender I dets Indhold?"

„Ja. Det er en Hemmelighed, som vedrører Eders Fader."

„Saa fly mig det."

Hun greb det og læste Indholdet.

„Min Fader vil være Hans Naade taknemlig for hans Interesse og Godhed. Det er smukt handlet af Thronfølgeren at støtte hans farefulde Foretagende."

„Hvilken Hilsen tør jeg bringe min Herre fra Eder, velbaarne Jomfru?"

„Som Datter beder jeg Monsieur formelde Thronfølgeren min underdanigste Tak."

En Pause opstod. Ramel vandrede langsomt ved hendes Side.

„Agter I at forblive ved Hove under Eders Faders Fraværelse?" spurgte han.

„Min Moder er død", sukkede hun, „og jeg har ingen Frænder at ty til. Kongelig Majestæt har naadigst tilbudt mig at blive hos Grevinden og hendes lille Datter."

„Her er jo ogsaa fornøieligt for en ung Dame, i Besynderlighed naar Kongen og Prinserne opholde sig her."

Karen svarede ikke.

„Tykkes Jer ei, at Grevindens Lod er lys og smilende?"

„Nei, Hr. Sekretær."

„Hvilken Stolthed for en Kvinde at være elsket af en Fyrste."

„Fru Kirsten er jo ikke Danmarks Dronning."

„I er ærgjerrig?"

„Sig heller karrig paa Ære."

„— Kjærlighed gjør blind for alle Hensyn. Det tykkes mig, at en Kvinde maatte føle sig smigret ved at være elsket af en smuk Konge eller Thronfølger.

Vi kunne tænke os den udvalgte Prins. — Han er en sjelden statelig Herre."

„Tilvisse. Og vil jeg ønske, at han maa blive Eder en ligesaa bevaagen Herre. Monsieur synes at være ham særdeles hengiven."

Uagtet Karen Munk søgte at gjøre sin Stemme naturlig, løde hendes Ord dog saa sarkastiske, at Ramel forstod, de havde en dybere Betydning. Han følte, at han i dette Øieblik spillede en meget uforfordelagtig Rolle i hendes Øine. Det var derfor klogest at afbryde Samtalen, hvorfor Ramel fjernede sig med et Par Høflighedsfraser.

Da han var forsvunden, sank Karen ned paa en Bænk og foer med Lommetørklædet over Øinene for at bortviske en Taare. Dette Pengebrev, bragt hende af Henrik Ramel, var en Kval for hende at modtage, men hun nænnede ikke at berøve Faderen en Hjælp, som han maaske haardt kunde komme til at trænge til. Hun vidste, at Kaptain Munk ansaae denne Expeditions heldige Udfald for en fuldstændig Æressag for ham, og at han var rolig ved at vide sin eneste Datter under Kongens Beskyttelse. Med Bekymring tænkte Karen paa de Prøvelser, som hendes Fader rimeligvis gik imøde, og hun vilde derfor ikke kaste Uro i hans Sjæl for hendes Skyld, men Karen imødesaae med Ængstelse, hvorledes det vilde gaae hende ved Fru Kirstens fordærvede Hof, hvor hun, navnlig i den senere Tid, ikke følte sig tilpas.

Langsomt vandrede hun tilbage til Slottet og gik ind i et mindre Gemak, som hun og den lille Grevinde Anna Kathrina benyttede til Soveværelse. Det foregaaende Aar vare de smaa Grevinder Sophia, Eleonora Kristine og deres lille Broder Valdemar sendte til Holland af Kongen paa Fru Kirstens Foranstaltning for at opdrages hos Kongens Søsterdatter Sophia Hedvig, gift med Ernst Casimir, Greve af Nassau-Dietz, Generalstaternes Statholder i Friesland.

Karen Munk tog Brevet ud af Konvoluten, lagde denne tilligemed Pengene paa Bordet og gjennemlæste endnu engang Indholdet af Prinsens egenhændige Skrivelse. Hun bemærkede ikke, at Døren blev sagte aabnet og „stumpet" Dorthe, en af Grevindens Jomfruer, traadte ind. Hendes lurende Blik opdagede strax Pengene. Hun forsøgte at snige sig bag ved den unge Pige for over hendes Skulder at læse Brevets Indhold, men det lykkedes hende kun at se Underskriften, da Karen i det Samme lagde Brevet sammen. Dorthe traadte et Skridt tilbage og sagde, at hendes Naade ønskede, at Jomfru Munk skulde kjøre ud med Børnene. Karen gjemte hastig Brevet og Pengene, men glemte Konvoluten. Hun ringede og befalede den indtrædende Kammerpige at klæde sig paa. Medens denne hjalp hende og Dorthe søgte efter den lille Frøkens Tøi, lykkedes det den undersfundige Jomfru at bemægtige sig Konvoluten. Hun

bragte den styndsomst til Fru Kirsten og berettede, hvad hun havde været Vidne til. Fru Kirsten gjemte Konvoluten med et triumferende Smil.

„Pas vel paa den dydsirede Jomfru, og beret mig, hvad Du opdager", befalede hun og gav hende en Guldmønt.

2.

Sex Uger vare forløbne. Fjenden stod endnu i Jylland, men Stralsund holdt tappert Stand. Wallenstein, som opholdt sig i Prag, tænkte nu paa selv at ile dertil, og Christian den Fjerde drev med Iver paa Rustningerne for at drage til Pommern. De to nordiske Konger vare enige om, at Stralsund maatte frelses. Admiral Henrik Vind var med en Flaade af tolv Skibe kommen det beleirede Glückstadt til Hjælp, og den tapre Markvard Rantzau forsvarede denne, af Christian den Fjerde anlagte Fæstning, med sjelden Dygtighed til stor Harme for Hamborgerne. Disse saae helst, at den faldt i de Keiserliges Hænder og blev sløifet, efter som denne danske, befæstede Søhavn ved Elben generede dem meget og indskrænkede deres Overvægt i Søhandelen paa Nordsøen.

Ved Hove havde der været saare stille. Fru Kirsten var faa Dage efter Taflet nedkommen paa Kjøbenhavns Slot med en Datter. I den derefter forløbne Tid havde hun indesluttet sig med sine Jomfruer og unddraget sig Kongens Nærværelse. Hun undskyldte sig med sin Svagelighed og tillod ikke engang sin ældste Datter at nyde Maaltiderne sammen med hende. Prins Christian havde tilbragt nogle Uger paa Malmøhus, som Kongen havde forlenet ham med, men han var nu atter vendt tilbage til Kjøbenhavn, da Prinserne skulde ledsage deres kongelige Fader.

Thronfølgerens Bestræbelser for at nærme sig Karen Munk havde hidtil været frugtesløse. Erfaringen havde lært ham at undgaa enhver Uforsigtighed, og da Karen afvexlende tilbragte Tiden hos sin Fader og paa Slottet, hvor hun ifølge Kongens Ønske næsten altid var sammen med den lille Frøken, var det vanskeligt at træffe hende ene.

En Aften i Skumringen vilde Kaptain Munk besøge Datteren for at have en fortrolig Samtale med hende før sin Afreise, der var bestemt til faa Dage senere. Da det talrige Hofhyende generede ham, blev han glad over at finde en lille Bagdør paa Klem i en Gang mellem Slottet og det gamle Kancelli. Han var ikke kjendt med Lokaliteterne i denne Del af Slottet men haabede at finde en Pige, der kunde vise ham Karens Værelse, som

hun her beboede alene. Døren stod paa Klem til et tarveligt Forgemak, der var mørkt, da Skodderne vare lukkede. Tykke Tæpper dæmpede Lyden af hans Skridt, men Munk blev staaende som forstenet midt i Forgemakket ved det Syn, der fremstillede sig for hans Blik. Værelset ved Siden af var svagt oplyst af to Voxlys, anbragte i høie Sølvstager med massive Fødder. Vinduesskodderne vare ogsaa derinde omhyggelig lukkede, men da det var meget varmt, stod Døren for Køligheds Skyld aaben til Forgemakket. Paa en Løibænk sad Fru Kirsten og Rhingreven.

„Jeg har hverken Ro i Sjælen Nat eller Dag, fordi min elskede Otto skal forlade mig og drage i Krigen", sagde hun med bedrøvet Stemme, idet hun lænede Hovedet mod hans Skulder.

„Saa lyder Kongens Ordre. Men jeg har jo betroet min Hjærtenskjære, at jeg agter at forlade Dansker Kongens Tjeneste og træde i Gustav Adolfs."

„Naar jeg blot kunde flygte med liden Marie", sukkede hun. „Saafremt tvende Øine lukkede sig, skulde Verden se, hvor høit jeg elsker min Otto."

Blodet bankede i Munks Tindinge. Kongens Ære var ham ligesaa hellig som hans egen.

„Men Eders andre Børn?" spurgte Rhingreven.

„Hvad bryder jeg mig om Kongens Børn", svarede hun. „Jeg mindes nu" —

Hun reiste sig, gik hen til et Chatol, aabnede

det, tog en med Guldstykker fyldt Silkepung ud og rakte den til Rhingreven.

„Nys lod jeg de Rentepenge hente, hvilke min rige Moder skænker Børnene. Halvparten giver jeg Eder, Otto."

Rhingreven kyssede hendes Haand og stak Pungen ind under Vamsen.

„Guds Død! det var en velkommen Gave."

„Hvorfor bærer I ikke Kongens Linklæder med de ægte Brabantske Kniplinger, dem jeg skænkede Eder paa Frederiksborg Slot?"

„Fordi Kongens Øine ligne Falkens. Han mægter at observere selv Bagateller."

„Sandt nok", lo hun. „Kongen tænker paa Børnenes Klæder og paa om Hønsene lægge Æg."

„Og dog, — ingensinde taber han sin kongelige Majestæt. Jeg beundrer hans Færdighed i alle ridderlige Øvelser, hans Kundskaber, Ironi, Djærvhed og korte Fyndighed. I har jo selv beundret ham."

„I er skinsyg", lo hun, „men jeg holder mit Ord og stænger Døren for ham trods alle hans glimrende Egenskaber. Han er mig led. Jeg gider ei hykle længer."

„Tag Eder ivare. Kongen er ikke til at spase med."

„Han tror mig som Guld."

„Men jeg finder det dog klogest at gaa i

Svenskekongens Tjeneste. Han taler vel meget om mit Ægteskab."

„I elsker kun mig?" spurgte hun heftig.

„Saafremt jeg var Konge, havde I siddet paa Thronen ved min Side."

„Kongens Enspænder, Jens Boltmester faar atter bringe Breve mellem os, hver Gang Kongen skikker ham til mig. Jeg forglemmer ei hin Morgen paa Dalum-Kloster, da jeg fik det første Brev fra min hjærtenskjære Otto. Min Moder var i Sengekamret hos mig. Da jeg slog Hænderne sammen af Fryd, spurgte hun, om jeg havde modtaget gode Tidender fra Kongen? — „Ja Tyrken vil hjælpe ham", sagde jeg. Hun sprang op, tog mig om Livet og dansede rundt med mig. Den Gang var det, at Jens fik den store, forgyldte Sølvkande."

Munks Haand havde bearbeidet Fæstet paa hans Kaarde. Af gammel Vane var det altid til den, han førte Haanden, naar han blev forbitret. Den hæderlige Sømand mægtede ikke at styre sig længer. Uden at beregne Følgerne gav han efter for sine opbrusende Følelser.

„Fru Kirsten", lød hans Tordenrøst, „I forglemmer, at I er Kongens Hustru, hans Børns Moder! — I skæmmer hans Ære, medens han vover Livet for at frelse Landet, medens Folket sukker i Armod og Ulykke, saa —"

Han stansede ved et Blik af Fru Kirsten. I første Øieblik var hun forfærdet sunken tilbage, men nu stod hun for ham med en Hyænes Udtryk. Rhingreven, der var ubevæbnet, havde hævet Haanden til et Slag, men da Munk i samme Øieblik trak Kaarden til Forsvar, lod han Haanden synke med en Ed.

„Bort!" rasede Fru Kirsten. „Som en Tyv har I sneget Jer herind."

„Dørene stode aabne —"

„Ifald det nogensinde kommer over Eders Læber, hvad I har været Vidne til, saa skal Eders Datter bøde med Liv og Ære."

Om end Munk følte, at den øieblikkelige Vrede bragte Grevinden til at true stærkere, end hun vilde handle, indsaae han dog, at Karens Lykke og Ære var i største Fare. Munk elskede sit Barn; han forlod Slottet ad samme Vei, som han var kommen.

Fru Kirsten kaldte paa sin betroede Jomfru Dorthe, hvem det var paalagt at lukke Dørene. Hun fik en Modtagelse, for hvis Beskrivelse vi ville forskaane Læseren, da Fru Kirsten saavel i Munterhed som Vrede ofte benyttede sig af raa Udtryk. „Stumpet Dorthe", saaledes kaldet for sin lave Vækst og lille opstaaende Næse, løb grædende og forbitret ind i Børnenes Sovekammer hvor Kongens to minste Døtre slumrede i deres Vugger. Ved Bordet sad en af

Kirsten Munks Kammerjomfruer, Vibeke Kruse, og syede. Hun var Datter af en Kohyrde, og den tarvelige, mørke Dragt passede godt til hendes ubetydelige Ydre. Man bemærkede hende neppe ved første Øiekast, men naar man talte med hende, saae man et klogt, listigt Udtryk i hendes graa Øine og forbavsedes over den Ro og Besindighed, der var udbredt over hendes Væsen. Fru Kirsten foretrak sine to tyske Jomfruer, Dorthe og Marie. Vibeke var ikke i Besiddelse af hendes Fortrolighed, men hovedsagelig sysselsat med at sy og passe Børnene. Derimod stod Vibeke i høi Gunst hos Fru Ellen Marsvin, der betragtede hende som sin Spion ved Hove, da hun og Datteren, Fru Kirsten, ikke altid stode paa god Fod med hinanden.

Dorthe satte sig ved Bordet og fortalte med en Ordstrøm Alt, hvad der var foregaaet, hvorved hun røbede Grevindens Kjærlighedsforhold med Rhingreven. Vibeke lod Arbeidet synke og lyttede efter uden at afbryde hende.

„Hendes Naade har befalet mig i Morgen at hente Anna Jacob Mikelsøn", sluttede Dorthe sin Beretning.

„Hvad vil hendes Naade den berygtede, gamle Kvinde?"

„Der skal lægges en Snare for Karen Munk."

„Jeg kunde have Lyst til at advare hende."

„For Himlens Skyld ti stille, Vibeke! Ingensinde tiere tør jeg betro Dig noget."

„Det var ogsaa en dum Tanke af mig", beroligede Vibeke hende. „Frygt ei, jeg er tavs, men saa maa Du ikke glemme at fortælle mig Alt."

„Det lover jeg", forsikrede Dorthe.

Næste Formiddag lod Kirsten Munk Kongen anmode om at besøge sig. Hun modtog ham med Hjærtelighed, beklagede sit skrøbelige Helbred, der kun tillod hende at være saa lidt for sin kongelige Ægtefælle og Børnene, hvem hun omtalte med moderlig Ømhed. Kongen glemte hendes Lunefuldhed og var atter den kjærlige Husbond. Han talte aabent og fortroligt med hende, og Fru Kirsten ledte Samtalen hen paa Jens Munk.

„Han seiler en af Dagene", sagde Kongen.

„Det er et vanvittigt Foretagende", ytrede den listige Kvinde. „Første Gang voldte han to og tredsindstyve Menneskers Død og Kongelig Majestæt store, unyttige Udgifter. Han er en Bedrager og en Pralhals."

„Det er en haard Dom. Han har været os til stor Gavn saavel under Kalmarkrigen som og i denne sidste Krig. Jens Munk har med Troskab og Dygtighed udrettet flere Sendelser og ødelagt mange Fribyttere."

„Kongelig Majestæt glemmer ikke de Tjenester,

som han har vist Eder, men han glemmer, hvad han skylder Kongelig Majestæts Godhed og Naade."

„Hvorledes?"

„Han vilde, at Kongelig Majestæt atter skulde støtte hans Expedition,"

„Det nægtede vi jo strax."

„Og desaarsag forglemmer han den Respekt, som han skylder sin Hersker."

Kongen saae spørgende paa hende.

„Han har havt den uhørte Frækhed at sammenligne sig og sine Gjerninger med Kongelig Majestæts."

„Hm!"

Kongen rynkede Brynene.

„Kongelig Majestæt har ligeledes havt Uheld. Endog Statsskibet styret af Eders Haand trues med Undergang", saa har han udtalt sig."

Kirsten Munk vidste, at Tanken om den ulykkelige Krig og Jyllands Okkupation fremkaldte Bitterhed hos Kongen og stemte ham ilde. Ved Hjælp af denne lave Usandhed havde hun naaet sit Maal og vakt Kongens Vrede mod Munk. Han reiste sig med glødende Kinder, idet han tømte et stort Sølvbæger med stærk Vin, som Fru Kirsten havde ladet sætte frem for ham.

„Vi agte at ride en Tur ned til Havnen. Til Middag haabe vi at se vor elskede Kirsten ved Taflet. Den megen Indespærren skader Din Sundhed."

Han trykkede et Kys paa hendes Pande og forlod hende.

I samme Øieblik gik Kaptain Munk opad Trappen og bad om en Audients hos Kongen. Han maatte vente en Stund i Forgemakket, førend han blev indladt. Kongen stod, klædt i Ridedragt, med Rothkirch ved sin Side.

„Hvad vil I?" spurgte Kongen i en kort, barsk Tone.

„Allerunderdanigst tage Afsked med Kongelig Majestæt", svarede Munk med et dybt Buk, som forhindrede ham i at se Kongens Aasyn. „Mine Skibe ere nu seilklare."

Siden den foregaaende Dags Begivenhed havde Munk været meget bekymret for sin Datter. Han havde tilbragt en søvnløs Nat ved Tanken om at skulle overlade sit eneste Barn til en Kvinde som Kirsten Munk. Han vidste ikke, hvorledes han pludselig skulde tage hende bort fra Hove uden at forføre Kongen og ægge Fru Kirstens Vrede endnu mere. Omsider opstod det feilagtige Haab hos ham, at Grevinden, fordi han nu kjendte hendes Hemmelighed, skulde opføre sig venligere og mere ansvarsfuld mod Karen. Da Fru Kirsten Munk var en adelbaaren Dame, som hidtil havde vist sig for Verden som en trofast Hustru, og hendes Moder, Fru Ellen Marsvin var i Besiddelse af stor Rigdom og havde mange høitstaaende Forbindelser, havde dette bevirket, at selv

Landets adelige Damer kom til Christian den Fjerdes og Grevinden af Slesvig og Holstens Hof. Jens Munk havde ingen Formue at efterlade sin Datter, han turde derfor ikke berøve hende den mægtige Beskyttelse, som hun nu stod under. Han stod i Begreb med at tiltræde en farefuld Reise; ifald han bukkede under, hvem skulde saa tage sig af Karen hvis Kongen slog Haanden af hende? — Imidlertid besluttede han, at saafremt Forsynet førte ham lykkelig og vel tilbage, da skulde Datterens fremtidige Opholdssted blive Faderens Hjem. Nu vilde han indtrængende bede Kongen og Hofmesterinden, hvem han ansaae for en saare agtbar Dame, om at beskytte den unge Pige i hans Fraværelse.

En Pause var opstaaet. Kaptainen mærkede, at Kongen var i ondt Lune, men han anede mindst, at han var Gjenstand for den kongelige Vrede. Dog skulde han snart erfare det.

„Hans Expedition er Galmandsværk", tog Kongen Ordet. „Han har været Skyld i to og tredsindstyve Mænds Død og kostet mig Tusinder af Dalere."

„Hint ulykkelige Foretagende var beordret af Kongelig Majestæt", vovede Munk at indvende.

„Hans Dumhed og Uvidenhed var Aarsag i, at det mislykkedes."

„Jeg føler, at jeg har feilet hin Gang, men

saa har jeg ei stedse gjort. Kongelig Majestæt mindes i Kalmarkrigen, da jeg narrede Fjenden."

„Ja, i sine egne Øine er han en Stormand", spottede Kongen, „men i mine er han en Pralhals."

„Kongelig Majestæt!" foer Munk op med blussende Kinder, „jeg kan bevise, at mine Ord ei ere Praleri. Ligefra min Ungdom, da jeg oplevede de vidunderligste —"

„Idag har jeg ikke Stunder til at høre paa hans Historier. De kjede mig."

Dette Ord var et af de haardeste, Kongen kunde udtale til Munk. Ikke alene var det at saare hans svageste Side, men de berøvede ham ethvert Selvforsvar.

Munk var mindst af Alt Hofmand. Hans djærve, ligefremme Sømandsmaade havde hidtil behaget Kongen. Med Bitterhed udbrød han:

„Ja, Kongelig Majestæt vil nok bruge en Mand til Tjenester, men siden ikke gjøre ham saa megen Glæde som blot at høre paa ham."

„Han er jo vant til Isbjørnenes Selskab", spottede Kongen. „Hos dem vil han nok forblive sit øvrige Liv. Vi lykønske de Herrer, som have sat Penge i hans Grønlandsfarere."

Munks ulykkelige Hidsighed løb af med ham. Sig selv ubevidst havde han fulgt sin gamle Vane og lagt Haanden paa sin Kaarde, der allerede var halv ude af Skeden. Kongen opdagede denne Be-

vægelse. Han rev Kaarden ud af Kaptainens Haand og slog ham med Fæstet i Ansigtet saa stærkt, at Blodet løb ned ad Kinderne. Munk veg tilbage ligbleg og sønderknust.

„Den, Kong Christian slaar, er Dødens Mand", mumlede han med brudt Stemme.

Kongen hørte det. Han vidste, at det var et Ord blandt Folket. Han lod Munks Kaarde falde ned paa Gulvet. Rothkirch, der med Deltagelse betragtede den ulykkelige, i Unaade faldne Kaptain, bukkede sig og tog den op.

„Fly ham den tilbage", befalede Kongen, vendte sig og forlod Gemakket i en mørk, ubehagelig Stemning.

Munk stod som lammet uden at gjøre en Bevægelse for at tage Kaarden. Rothkirch stak den i hans Skede og ilede efter Kongen. Jens Munk tørrede Blodet af med sit Lommetørklæde og holdt det for sit blødende Ansigt, for at Drabanterne ikke skulde se Mishandlingen. Langsomt og med Møie slæbte han sig til sit lille Hjem i Havnegaden. Skibene, nys hans Stolthed, laa udenfor hans Vinduer, men han havde intet Blik mere for dem. Den for et Øieblik siden saa livskraftige Mand sank ned i en Armstol og hulkede som et Barn.

Uden at ane hvad der var hændet, sad Karen Munk i sit Værelse paa Kjøbenhavns Slot og syede flittig paa et varmt Silketæppe, som hun vilde give

Faderen. Som en kjærlig Datter havde hun omhyggelig sørget for at værne ham mod Polarkulden. Det bankede paa Døren. En ældre, tarvelig klædt Kvinde traadte ind og neiede dybt. Der var et Udtryk i hendes Ansigt, som mishagede Karen. Konen fortalte i en ynkelig Tone, at hun kom fra en syg, ulykkelig Sømandsenke, hvis Mand var omkommen paa hin ulykkelige Polarexpedition. I den syge Kvindes Navn anraabte hun Jomfru Munk om at se til denne og række hende en hjælpende Haand. Budbringersken vidste at belægge sine Ord saaledes, at de vakte Karens Medynk. Paa Konens indtrængende Bøn lovede hun samme Dags Aften at besøge Enken i Kirkestræde, hvor Konen sagde, at hun boede. Den uskyldige Pige vidste ikke, at det var den saa ilde berygtede Jacob Mikelsøns Enke, som lokkede hende op i sit eget Hjem; uden Mistanke modtog hun hendes Tilbud om at følge hende hjem, ifald Mørket skulde falde paa.

Anna neiede og forlod Værelset med stor Taksigelse for Jomfru Munks Godhed. Udenfor Døren stod Dorthe, med hvem hun sagte vexlede nogle Ord. Derefter begav hun sig til de af Thronfølgeren beboede Gemakker, hvor hun afleverede et Brev til hans Kammertjener.

Rothkirch, der var vendt hjem med Kongen fra Rideturen, var en halv Time før traadt ind til Prinsen, der gik op og ned i sit Værelse og dikterede et Forretningsbrev til Henrik Ramel. Rothkirch

skildrede den Scene, der var foregaaet mellem Kongen og Kaptain Munk.

„Kongen kom fra Fru Kirsten! — Den Satans Kvinde staar bag ved, det tør jeg sværge paa", svarede Prinsen. „At behandle en tro, hengiven Tjener saaledes! — Det gjør mig ondt at høre."

Ogsaa Henrik Ramel havde med Sorg hørt denne uhyggelige Begivenhed. En Pause opstod. Kammertjeneren bragte et Brev paa en Sølvtallerken. Prinsen aabnede det og læste følgende:

„Jomfru Karen Munk vil i Aften Kl. ni være i Lille Kirkestræde hos Enken Anna Jacob. Hun begjærer indtrængende en Samtale med Hans Naade, den udvalgte Prins. Hans Naade bedes underdanigst om at tilintetgjøre denne Skrivelse efter Gjennemlæsningen."

Thronfølgeren studsede. „Faderens Ulykke kaster Datteren i mine Arme," tænkte han. Hans Lidenskab for Karen vaagnede heftigere end nogensinde. Selv om en ædlere Følelse kunde være opstaaet hos ham, saa var det Sted, som han troede, at Karen havde valgt til en Sammenkomst med ham, tilstrækkeligt til at forjage enhver bedre Tanke og alene bringe ham til at lytte efter Lidenskabens Stemme. Paa Bordet stod et tændt Voxlys, som Ramel havde brugt til at forsegle ved. Prinsen lod Luen fortære Brevet. De to tilstedeværende Herrer gjættede, at det var en Kjærlighedsbillet, men forundrede sig over den for

Prinsen uvante Diskretion. En uforklarlig Uro opstod hos Henrik Ramel. Dog tilbageviste han sin Mistanke om, at Brevet skulde være fra Karen, da et Ord, der undslap Prinsen, gav den Næring.

„Den Filister Christian Fris. Havde han ei sværtet mig hos Kongen, saa havde jeg havt Indflydelse. Hvad skal jeg nu gjøre, naar Datteren beder for Faderen?"

„Paa Rideturen var Kongelig Majestæt i en saare ophidset Stemning," sagde Rothkirch. „I Hjærtet har Kongen stedse havt Munk kjær, desaarsag nager denne Scene ham. Jeg søgte at tale hans Sag, men Kongelig Majestæt bød mig Tavshed. Den ulykkelige Vane at trække blank har ødelagt Alt for Munk."

„Ja vist," svarede Prinsen. „Desuagtet agter jeg at tale med Frantz Rantzau. Han er den Eneste, der kanske mægter at udrette Noget, — for Exempel Tilgivelse, saafremt Expeditionen lykkes."

„Efter denne Scene ere Munks Timer talte, det saae jeg paa ham," var Rothkirchs Svar.

3.

Det var Aften. Indhyllet i en let, mørk Silkekaabe ilede Karen Munk ledsaget af en Kammerpige

over Broen fra Slotspladsen og ind i Lille Kirkestræde, hvor hun stansede udenfor et skummelt udseende Bindingsværks Hus. Her afskedigede hun Kammerpigen, da hun ikke yndede at have Vidner til sine Velgjerninger. Ad en smal, mørk Trappe steg hun op til første Stokværk. Anna Jacob aabnede Døren og førte den unge Pige ind i et to Fags Værelse, hvis Udstyrelse røbede Comfort. Over Bordet var bredt et falmet Fløilstæppe, hvorpaa stode to høie Messingstager med tændte Voxlys, eftersom Skodderne vare lukkede for Vinduerne. En magelig Løibænk med brede Hynder strakte sig langs Væggen, som var prydet med et stort Speil i Staalramme.

Karen saae sig forundret om. Hun mærkede ikke, at Døren sagte blev stænget efter hende, da hendes Blik faldt paa en høi mandlig Skikkelse, der reiste sig fra en Armstol bag Døren. Den udvalgte Prins stod for hende. Hans blussende Kinder røbede, at han kom fra Drikkebordet. Han udstrakte Armene mod hende og vilde gribe om hendes smekre Skikkelse, men hun blegnede og veg tilbage.

„Kom, min lille, fortryllende Due! Du har længe vidst, hvor høit jeg elsker Dig, sligt gjætter en Kvinde. Det var sødt af Dig, at Du skrev og stævnede mig hid. Brevet har jeg brændt, uagtet jeg heller vilde forvare det ved mit Hjærte."

Karens Tunge blev som lammet. En ubeskrivelig Angst bemægtigede sig hende.

„Et Kys mit lille Hjærte! — Vær ei ræd."

Hun stødte ham fra sig med en næsten overnaturlig Styrke og ilede hen til Døren, som hun forgæves søgte at aabne.

„Hør nu, lille Karen, det iltre Blod har voldt Din Fader Ulykker nok idag. Du skulde være lidt tammere, at jeg ei slaar Haanden af Jer."

„Eders Naade har selv skikket min Fader Penge til Expeditionen, ei har jeg bedet derom," stammede Karen.

„Hvem Pokker tænker paa Pengene! Men det tykkes, at I ikke bryder Jer stort om Kongens Unaade."

„Kongens Unaade! — Min Gud, hvad er der hændet?"

„I veed altsaa ikke? —

„Jeg veed Intet."

„Det var mærkeligt!"

„For Himlens Skyld fortæl mig — hvad er der foregaaet?"

„Nei, jeg er helst fri for Taarer. Man skal fryde sig ved Øieblikket. Kom nu, og vær min egen Skat, denne Mine huer mig ei, heller ser jeg Smilet paa Dit fagre Aasyn."

„Eders Naade, slip mig —"

„Karen, om end Fru Kirsten, Kongen og hele Hoffet forstøder Din Fader og maaske Dig med, saa staar mit Hjærte og Malmøhus aabent for Dig.

Der skal vi To leve lykkelige sammen. Jeg veed jo, at Du elsker mig. Hvi skulde Du ellers have sat mig Stævne her hos Anna Jacob?"

„Jeg har ingentid bedet Eder komme hid. Ved min salig Moder sværger jeg, at hvert Ord er Sandhed, ligesaa lidt har jeg skrevet til Eders Naade. Anna Jacob, som var mig ganske ubekjendt, kom i denne Morgenstund til mig for at bede mig om at besøge og staa en ulykkelig, trængende Sømandsenke bi. Desaarsag kom jeg hid i Aften. Mindst anede jeg, at træffe Eders Naade."

Den Uskyld og Sandhed, der stod at læse i Karens Aasyn, beseirede pludselig Prinsens vilde Lidenskaber. Han greb et Krus med koldt Vand, der stod paa Bordet og tømte det halvt for at faa sine Tanker klarede. Derpaa slog han tre Gange paa Døren med Fæstet af sin Kaarde. Døren blev aabnet og Anna Jacob traadte ind fulgt af Jomfru Dorthe. Denne spillede den Forundrede ved Synet af Prinsen, for hvem hendes Nærværelse var tilstrækkelig til at forklare ham, at her foregik et Rænkespil.

„Hendes Naade, som troede, at I besøgte en syg Enke, har skikket mig hid for at hente Eder," sagde Dorthe til Karen Munk. „Tilgiv, at jeg kommer til Uleilighed," tilføiede hun spottende.

Prinsen, der hadede Kirsten Munk, men som for Kongens Skyld ikke turde give sin Harme Luft, foer op mod Dorthe.

„I er et led Kvindfolk, der skal jages bort fra Hove. — Lad os forlade dette Hus, ædle Jomfru Karen, her er intet Sted for Eders Uskyld."

Ved Foden af Trappen forlod Prinsen Karen, der begav sig tilbage til Slottet ledsaget af Dorthe og en Kammerpige. Hun gik tavs. Hendes Stolthed tilbageviste ethvert Forsøg paa Forklaring. Hun følte, at en Ulykke var nær forestaaende, som hun ikke mægtede at afværge. Karen lod Dorthe bede Grevinden om Tilladelse til at gaa hjem til sin Fader, men Fru Kirsten befalede hende at blive i sit Sengekammer, indtil hun havde talt med hende.

I navnløs Uro vædede Karen denne Nat Hovedpuden med sine Taarer. Da søgte hun Mod og Trøst hos alle Skabningers Herre, og hun bad saa inderligt, at Guds Søn selv vilde have sagt til hende: „Kvinde, Din Tro haver frelst Dig." Med denne Troens Trøst faldt hun omsider i Slummer.

Tidlig næste Morgen ilede Fru Kirsten ind i Kongens Arbeidsværelse. Christian den Fjerde var i en ophidset Stemning, fremkaldt af mørke Efterretninger, som han havde modtaget fra den jyske Halvø. Wallenstein var nu selv ilet til Krigsskuepladsen ved Stralsund og svor, „at om end Stralsund var bunden med Jernlænker til Himlen, saa skulde den dog blive hans." Den eneste Tanke, som opretholdt Kongen, var, at han om faa Dage selv skulde høre Kanontordenen.

„Hvad vil Du?" spurgte han Fru Kirsten med en ærgerlig Mine, da hun traadte ind og forstyrrede ham.

Kongens Skrivebord var opfyldt med Breve, Dokumenter og militære Ordrer, som han selv var iført med at gjennemse og underskrive.

„Her foregaar skændige Intriguer i Kongelig Majestæts Nærhed. Dorthe har igaar Aftes paa en usømmelig Tid overrasket Karen Munk i en Sammenkomst med den udvalgte Prins hos Anna Jacob."

„Guds Død!" udbrød Kongen og reiste sig.

„Anna Jacob tilstod Dorthe, at hun hemmelig havde bragt Prinsen et Brev fra Karen. Den lumske Jomfru havde begivet sig derhen under Paaskud af at besøge en fattig Sømandsenke. Jeg, der Intet anede om dette Stævnemøde, skikkede Dorthe efter hende, eftersom det ikke er passende for en Ungmø at løbe ene om Aftenen paa Gaderne. Og har Dorthe tilstaaet mig, at hun i Mai Maaned saae Karen Munk modtage Brev og en Pengesum fra den udvalgte Prins."

„Hvem havde troet Sligt om Karen", ytrede Kongen halvhøit.

„Ønsker Kongelig Majestæt selv at tale med hende eller og med Dorthe?"

Efter den sidste Scene med Munk undgik Kongen helst at tale med hans Datter. Dertil var hans Tid meget optaget af Landets Interesser og det forestaaende Felttog.

„Vi stole paa vor kjære Hustrus Beretning. Karen Munk skikkes ufortøvet hjem til sin Fader. Vi befale hende at forlade Hovedstaden efter Munks Affart og ønske ei tiere at se hende ved Hove."

Et triumferende Smil spillede om Kirsten Munks Læber. Hun vilde forlade Gemakket men blev staaende, da en Page meldte Thronfølgeren. Prinsen kastede et hadefuldt Blik paa hende men hilste ærbødigt paa sin kongelige Fader, der betragtede ham koldt og strængt.

„Ere vore Ordrer udførte?"

„Ja, Herre Fader."

„Vi haabe, at vor ældste Søn og Thronarving nu vil have Blikket fæstet paa sin Krigerære istedetfor paa Kvinder. Vi have nys oplevet Skandaler nok med Dig og Fru Anna Lykke."

„Man har vistnok forebragt Kongelig Majestæt en usandfærdig Beretning —"

„Tys!" afbrød Kongen ham. „Har Jomfru Dorthe igaar Aftes truffet Dig og Karen Munk hos Anna Jacob?"

„Jo, Herre Fader, men —"

„Vi ville Intet mere høre. Sagen er klar. Uagtet alle vore faderlige Formaninger fortsætter Du Dit forargelige Levnet. Jomfru Karen forlader idag Hoffet."

„Men Jomfru Dorthe, hvis Rygte er ilde nok,

og som pleier Omgang med en Kvinde som Anna Jacob, hun skal forblive her," svarede Prinsen harmfuld.

„Vor Søn har Ret. Stumpet Dorthe har længe været os modbydelig formedelst hendes slette Egenskaber. Vi afskedige hende idag fra Grevindens Tjeneste."

„Kongelig Majestæt betænke, hun er mig en tro, hengiven Tjenerinde," indvendte Grevinden bestyrtet. „Jeg ønsker at beholde hende."

„Vi gjentage ikke vore Ordrer," lød Kongens korte Svar.

Fru Kirsten bed Læberne sammen. Hun og Prinsen vexlede et Blik, hvori de lovede hinanden Gjengjældelse. Kongen tog atter Plads ved Skrivebordet og begyndte at arbeide, medens Grevinden og Prinsen samtidig forlode Gemakket ad forskjellige Døre. Glæden over den uventede Seir var formindsket, da Fru Kirsten nu skulde fjerne en Tjenerinde, som var indviet i hendes Hemmeligheder.

Som en Fange sad Karen paa sit Værelse, indtil Dorthe hentede hende til Grevinden. Denne modtog hende med paatagen Ringeagt. Ethvert Forsøg fra Karens Side paa at retfærdiggjøre sig blev haanlig tilbagevist og besvaret med saarende Hentydninger til, at det sikkert ikke var første Gang, at hun i Enrum havde talt med Prinsen, eftersom hun havde modtaget Brev fra ham. Naar man vilde skjule Sligt, skulde man ikke lade Konvoluten ligge paa Bordet.

„Kongelig Majestæt er saare fortørnet paa Eder," sluttede Grevinden sin Tale. „Kongens Befaling er, at I ufortøvet forlader Hoffet og snarest mulig Hovedstaden. Han forbyder Jer, at vise Jer tiere for hans Øine. I fordriste Jer ei til at trodse hans Bud."

Den ulykkelige, unge Pige maatte holde sig ved en Stol for ikke at falde om. Kongen, hvem hun elskede som en Fader, forstødte hende, hendes Ære var plettet, hun vilde snart blive Gjenstand for Spot og Foragt. Ethvert Haab om Lykke syntes knust for hende. Desuagtet formaaede hun dog at kæmpe mod Ulykkens overvældende Magt. Hun samlede sine Kræfter saameget, at hun var istand til at forlade Grevindens Gemakker. Kammerpiger og Drabanter til hvis Øren Ondskaben var naaet, betragtede hende med næsvise, uærbødige Blikke, men hun ilede afsted uden at ændse dem. Med skælvende Hænder søgte hun at pakke sine Eiendele sammen, men hun var ikke istand til at udføre dette Arbeide.

Da aabnedes Døren sagte, og Vibeke Kruse traadte ind.

„Tag Plads i denne Armstol, ædle Jomfru," lød hendes Stemme rolig og venlig. „Drik dette Bæger Vin, I har Intet nydt idag. Jeg skal nok pakke Eders Klæder sammen."

Den venlige Tone, hvori disse Ord bleve udtalte,

fandt Vei til Karens Hjærte. Hun sank ned i Armstolen og græd, medens Vibeke ordnede hendes Sager.

„Hvor er den lille Frøken?" spurgte hun.

„Hendes Naade har ladet hende kjøre ud. Jeg skal ei undlade at bringe hende en Hilsen fra Eder."

„Tak, Vibeke." — —

„Nu er Alt færdig, velbaarne Jomfru. Vognen venter Eder. Kongen og Prinserne ere redne ud, og næsten hele Tjenerskabet er borte fra Gangene. Jeg skal følge Eder."

Karen maatte snige sig bort som en Forbryderske. En saadan Fortvivlelse bemægtigede sig hende, at hun greb med Haanden til Hovedet og udstødte et Smertensskrig.

„Min Gud lad mig komme hjem til min Fader!"

Hun ilede gjennem afsides Gange og Bagdøre, sprang ind i Vognen, en simpel Leievogn, som Vibeke havde ladet hente, og bød Kusken kjøre. Med Ansigtet skjult af Haanden og et tykt Slør krøb hun sammen i et Hjørne af Vognen, indtil den holdt udenfor det lille Hus, hvor hendes Fader boede. Kaptain Munks Husholderske, en aldrende Matrosenke modtog hende grædende.

„Ak, Hjærtejomfru, Eders Fader er meget syg. Siden i Gaar har han hverken villet spise eller drikke. Han vil ei engang se Styrmanden. Jeg kan ei fatte, hvad der feiler ham."

Karen svarede ikke.

„Jesus! hvor I seer daarlig ud! — hvad er dog hændet, kjære, lille Jomfru."

„Moer Else, det kan jeg ikke sige Dig. Bring Tøiet ind i mit Sengekammer, jeg gaar til Fader."

Karen kastede sig paa Knæ for den ulykkelige Sømand, der sad i sin Armstol, sammensunken som en Olding og tilsyneladende uden Følelse.

„Fader! — Elskede Fader, hvad er der hændet?"

Synet af Datteren rev ham et Øieblik ud af hans Sløvhedstilstand. Han lagde Haanden velsignende paa hendes Hoved.

„Gud bevar mit Barn!" mumlede han.

Hun gjentog sit Spørgsmaal indtrængende og bønlig, men hans Læber forbleve lukkede. Kun da hun vilde fjerne sig nogle Skridt, holdt han hendes Haand fast.

„Karen! — Bliv hos mig. — Gaa ingensinde tiere til hende."

„Hvem mener Fader?"

„Fru Kirsten."

„Fader, har hun og voldt Dig Sorg? — Veed Du, hvad Din Datter har maattet lide?"

Han saae paa hende, som om han ikke fattede hendes Ord. For Karen blev det klart, at et Sorgens Slag havde omtaaget hans Hjærne. Forgæves søgte hun og Moer Else at formaa ham til at forlade den Armstol, hvori han havde siddet fra den foregaaende Dag. Han nægtede ved sin passive Modstand

at søge Sengen, ligesom han haardnakket vedblev at skyde ethvert Levnetsmiddel fra sig. Karen og Moer Else vaagede den lange Nat hos ham, og Morgenen fandt ham siddende med det samme uhyggelige, stirrende Blik. Kun af og til trykkede han Datterens Haand. Naar hun forlod Værelset, saae han urolig efter hende og kaldte paa hende.

Saaledes forløb den følgende Dag, og Munks Kræfter aftoge synligt. Karen tvang ham omsider til at drikke et Bæger Vin, men hun kunde ikke skjule for sig selv, at Dødens Time snart maatte være nær. Tanken paa sig selv og sine egne Krænkelser var aldeles trængt tilbage hos hende ved Synet af Faderens Tilstand. Lægen, som blev kaldet, rystede paa Hovedet. Hans Videnskab mægtede Intet, da alle Datterens Bestræbelser vare frugtesløse for at rive Munk ud af denne haabløse Tilstand.

Henad Aften traadte Husholderskeen ind og hviskede til Karen, at en Herre ønskede at tale med hende, og at han ventede hende i Spisestuen. Karen gik derind. Den Fremmede sad indhyllet i en mørk Klædes Kappe med Hatten trykket dybt ned i Panden. Han reiste sig, slog Kappen tilside og tog Hatten ærbødigt af.

Karen veg tilbage.

„Prins Christian! — Gaa! — Min Ære har I plettet, hvad vil I i dette Ulykkens Hus?"

„Forklare mig, og tale med Eder."

„Veed I, at min Fader er dødssyg?"

„Ja. Jeg har søgt Underretning hos Eders Læge. Karen, lad os sætte os ned og hør rolig paa mig."

Hun satte sig, og han tog Plads i en ærbødig Afstand fra hende.

„Hin Sammenkomst hos Anna Jacob har jeg ei foranstaltet," begyndte han. „Man bragte mig et Brev, som jeg troede var fra Eder. Det indeholdt en Opfordring til at møde Jer, da I begjærede en Samtale med mig. Sluttelig bad Brevskriverinden mig om at brænde Brevet. Der kan ei drages Tvivl om, at Fru Kirsten har spillet en Intrigue. Hvisaarsag hun hader Eder og Eders Fader, kan jeg ei forklare, men hun søger stedse at skade mig hos min Herre Fader. Hun er skinsyg paa alle Kongens legitime Sønner, og veed hun, at jeg har Blikket henvendt paa hende og Rhingreven. — Veed I, at Flaaden i Morgen stikker i Søen? Saa drager jeg i Krigen under min kongelige Faders Kommando."

„Jeg har hørt saa," svarede Karen. „Himlen give, at Seir maa vente Eders Naade."

„Hav Tak for dette Ønske. — Før jeg seiler, vil jeg endnu engang sige Eder, at jeg elsker Eder. Eders Rygte har Fru Kirsten sørget for at lægge øde. Naar Eders Fader er død, staar I ene, fattig og uden Tilflugtssted. De ærbare Folk ville nok lukke Dørene for Eder, eftersom I ei mer staar i Gunst ved Hove."

„Derom tvivler jeg ingenlunde."

„Nuvel, saa grib den Lykke, som jeg byder Eder. Jeg skal give Ordre til, at I behandles som en Fyrstinde fra den Dag, I betræder Malmøhus. Hvis jeg skulde falde i Krigen, skal jeg sikre Eders Fremtid. Svar mig blot, tør jeg fra denne Stund af kalde Eder min, — min Elskede? — I ser fortørnet paa mig. Karen, — vil I blive min Hustru til venstre Haand?"

Prinsens Kinder blussede, en hæftig Lidenskab prægede sig i Stemmens Udtryk.

Karen hævede Hovedet med rolig, kvindelig Værdighed.

„En født Prinsesse vil engang dele Thronen med Eders Naade. Saa vil Karen Munk kun nævnes som Eders forglemte og ringeagtede Elskerinde."

„I mener, at jeg er letsindig og flygtig. Hidtil har jeg vistnok været saa, men Seirene have ei heller været vanskelige. Saafremt I, Karen, vil skænke mig Eders Elskov, da skal ingen Dronning nogensinde komme til at staa ved min Side."

„I forglemmer Eders Kongelige Fader. — Prins Christian, ifald mit ringe Venskab kan have noget Værd for Eder, saa skænker jeg Eder det, men jeg beder Eder, giv Eders Kjærlighed til en Fyrstedatter, en retmæssig Gemalinde. Kongen, Rigsraadet, hele Folket ville med Jubel modtage Budskabet om Eders Formæling."

Prinsen reiste sig fortørnet.

„Karen, I elsker mig ikke."

Hun tav.

„I elsker en Anden?"

„En saa ulykkelig Kvinde som jeg har ei engang Lov til at elske."

„Ha! ha!" spottede han, men Smilet svandt snart fra hans Læber. Han greb hende fast om Haandledet.

„Jeg, Thronfølgeren befaler Jer, at give et aabent, bestemt Svar. Er I knyttet til nogen Mand?"

„Nei."

„Har Eders Hjærte ingentid talt for Nogen?"

En fin Rødme bedækkede Karens blege Kinder.

„Eders Tavshed er talende nok."

Han slap hendes Haand.

„Farvel!"

Hans Stemme var haard.

„Jomfru Karen, Eders Fader kalder paa Eder, han tykkes mig saa sælsom i Aften," lød Moer Elses grædende Stemme i Døren.

Prinsen trak Kappen tæt om sig og forlod Værelset med en let Hilsen.

Karen ilede ind til Faderen. Jens Munks Blik blev roligere, da han saae hende.

„Mit elskede Barn — Du —"

Han anstrængte sig for at samle sine Tanker

og udtrykke dem. Det var tydeligt, at der var Noget, som han ønskede at sige Datteren, men Mælet svigtede ham. Han mumlede nogle uforstaaelige Ord, Øielaagene faldt til, og han sank tilbage i Stolen. Karen troede, at han sov. Mørket faldt paa, da hørte hun ham tydeligt udtale Ordene: „Gud! — Jesus!" — et dybt Suk, — hun lyttede forgæves efter Aandedraget. — —

Moer Else traadte ind med to tændte Lys, som hun satte paa Bordet. Lyseskæret faldt paa Munks blege Ansigt. Et skjønt, forklaret Udtryk var udbredt over det, men Øinene vare brustne. Karen udstødte et Fortvivlelsens Skrig og sank bevidstløs om paa Gulvet.

4.

Den udvalgte Prins forlod Karen Munk med Sindet opfyldt af skuffede Forhaabninger. Den unge Piges Ulykke stemte ham kun lidet til Medynk, da han derved havde haabet at faa hende i sin Magt. Prinsen var ikke ond af Hjærte, men hans Nydelsessyge og utæmmelige Lidenskaber knuste den bedre Del i hans Sjæl. Efter hans Anskuelser var den Lod, han, Thronfølgeren, bød Karen Munk næsten misundelsesværdig, og man kan ikke forundre sig derover,

eftersom han daglig var Vidne til den Rolle, Fru Kirsten spillede ved hans Faders Hof. Han gav sine Pager Ordre til at indbyde Frantz Rantzau, Rothkirch, Frederik Urne, Henrik Ramel og flere Adelsmænd, da han agtede at feire den sidste Aften før Afreisen med et lystigt Gilde. Den sande Grund var, at han ønskede at jage de mørke Tanker paa Flugt og den Misstemning, som Karens Afslag havde fremkaldt hos ham.

De ovennævnte Herrer indfandt sig snart, men for Rantzaus Skyld turde Prinsen ikke aabent udtale sit Raseri mod Kirsten Munk, hvorimod han hemmelig paalagde Frederik Urne og Henrik Ramel, hvilken Sidste skulde styre hans Affairer under Prinsens Fraværelse, at iagttage Grevinden af Slesvig og Holsten og efterspore Alt, hvad der kunde blotte hendes Forhold.

„Jeg har idag efter Løfte talt Eders Naades Sag hos Kongen," fortalte Rantzau, „og har jeg formaaet min lille Fæstemø til at bede for sin Broder. Kongelig Majestæt er ikke mer fortørnet paa Eder, nys kaldte han Eder sin elskede Søn."

Prinsen trykkede hjærtelig hans Haand.

„Du er en trofast Ven og liden Anna Kathrine en fager Ungmø. Lad os tømme et Bæger paa, at hun stedse maa elske sin Fæstemand ligesaa høit som nu."

Skaalen blev drukket. Den hengivne, trofaste

Kjærlighed, der allerede dengang besjælede den lille Kongedatter, vedblev virkelig indtil det Øieblik, da hendes Hjærte brast af Sorg over hendes Brudgoms bratte Død.

„Anna Kathrine har grædt bitre Taarer, fordi Karen Munk blev forvist fra Hove," vedblev Rantzau.

„Den ganske Beskyldning mod hende er et uhjemlet Opspind," foer Prinsen op. „Jeg skal berette Eder mine Herrer, hvordan det Hele forholder sig."

Samtalen blev her afbrudt ved Hertug Frederiks Indtræden. Synet af den nittenaarige Prins, som var bestemt til Erkebiskop i Bremen, fremkaldte en pludselig Pause. Den Lærdes Ro og Alvor afspeilede sig allerede i den unge Fyrstes Væsen. Af Vært var han høi, havde en intelligent Pande, langt nedhængende Haar og var klædt i en sort Fløils Dragt. Kun sjeldent saae man et Smil om hans Læber eller hørte et skæmtefuldt Ord. Hans store Hang til lærde Sysler og hans indesluttede Natur foranledigede, at han kun havde lidet Samkvem med sin ældste Broder. I hans Ungdom saae man ham kun sjeldent ved muntre Gilder eller Hoffester, derimod forsømte han ikke Forelæsninger og Disputatser, og lærde Mænd, som Dr. Ole Vorm og Irlænderen Torfæus kunde glæde sig ved hans Besøg. En Begivenhed havde nys fundet Sted, som fremkaldte stor Forbavselse hos Prins Christian og hans lystige Omgangsfæller. Hertug

Frederik havde nemlig holdt Examen rigorosum med en theologisk Professor og kreeret ham til Doktor.

„Ei hvilken Ære!" udbrød Prins Christian med paatagen Munterhed. „Min lærde Broder, bekjendt for sin Maadeholdenhed og store Ædruelighed, vil nedlade sig til at tilbringe Aftenen hos mig."

„Er min Nærværelse Dig imod?" spurgte Hertugen, der dengang var Biskop i Verden.

„Hvi kan Du spørge saa," svarede Thronfølgeren med samme Følelser som en Discipel, der ønsker sin Lærer mange Mile borte.

Og dog var det en broderlig Godhed, som bragte den unge, fyrstelige Biskop til denne Aften at ombytte sit stille Lønkammer med Broderens larmende Drikkebord. Han haabede ved sin Nærværelse at lægge Baand paa den Umaadelighed, der var Thronfølgerens Ulykke, og som han frygtede, atter denne Aften vilde give Anledning til Forargelse hos det danske Folk ved de derefter følgende Optøier.

„Med min høiærværdige Broders Tilladelse vil jeg fortsætte vor afbrudte Samtale, den dreiede sig om Karen Munk."

Prins Christian gav nu en kort og sandfærdig Skildring af sit Møde med Karen Munk hos Anna Jacob, men fortav sit sidste Besøg hos hende. Han omtalte sine Følelser for hende som saa ringe og forbigaaende, at kun hendes egen tilsyneladende Op-

fordring havde bragt ham til at søge et hemmeligt Møde med hende.

Henrik Ramel lyttede med spændt Opmærksomhed. Ingen af de tilstædeværende Herrer vovede høit at udtale sine Tanker, men Alle ansaae Fru Kirsten for Ophavnsmanden til den nedrige Intrigue.

„Saafremt min Hr. Broder vil handle klogt, da nævner Du ei tiere Jomfru Karen Munks eller hendes Faders Navn til Kongelig Majestæt. Han har banlyst deres Navn ved Hove," ytrede Hertug Frederik.

„Det Raad er mig saare let at følge, eftersom jeg ei tiere agter at beskæftige mine Tanker med Jomfru Munk og hendes Anliggender," lød Thronfølgerens korte, ligegyldige Svar.

Ramels kloge Blik fæstede sig et Øieblik paa ham. Han, der kjendte Prinsens Lidenskab, gjennemskuede grant, at Karen havde været ubønhørlig for hans Kjærlighed. Den samme Tanke opstod hos Hertugen og de øvrige tilstedeværende Herrer, der tydelig havde bemærket, at den smukke Karen Munk længe havde indgydt Prinsen en paafaldende Beundring.

Samtalen tog nu en anden Retning. Enhver søgte at yde sin Skærv af Vittigheder, denne Aften finere end sædvanlig, da Hertugens rolige, tilbageholdne Væsen, hans skarpe, dannede Forstand gav Tonen et virkelig hofmæssigt Præg. Henrik Ramel

var stille og tankefuld, hvilket dog undgik de Forsamledes Opmærksomhed, da han altid var den mest tilbageholdne ved alle Drikkegilder, hvorfor Kongen især havde valgt ham til at beklæde en Sekretærpost hos Prinsen. Denne kedede sig. Han var vred paa Karen og ærgerlig over den forstyrrede Aften. Mod Sædvane skiltes Selskabet før Midnatstid.

Henrik Ramel sad snart efter ene i sine Værelser. Han aabnede Vinduet, og lod den friske, milde Sommernatsluft køle sine glødende Kinder. Hans ædle, ridderlige Karakter oprørtes over den Maade, hvorpaa Karen Munk blev behandlet. Den Mistanke, som hidtil havde plettet hende i hans Øine, var nu fuldstændig svunden bort. Midt i Ulykkens Mørke, der omgav den stakkels Forældreløse, glimtede pludselig en Stjerne, et Kjærlighedens Lys, som i denne Nat klart brød frem i Henrik Ramels Hjærte og bragte ham til at udbryde: „Nu har hun kun mig tilbage!“ —

Han tog Plads ved Vinduet og stirrede ud paa den tomme Slotsplads. Lyden af Skildvagternes Vaaben og af den patrouillerende Borgervagts faste Skridt var det Eneste, der forstyrrede Stilheden. At hæve Karens brudte Ære og skænke hende et Tilflugtssted, var den Opgave, han nu satte sig. Tanken om at byde hende sin Haand opstod et Øieblik hos ham men blev atter forkastet. Vel var han rig nok til at undvære sin Stilling ved Hove, men han ind-

saae, at han ikke var mægtig nok til at beskytte sin Hustru mod Ydmygelser, som hans Stolthed og Æres-følelse forbød ham at udsætte den Kvinde for, der skulde bære hans Navn. Han følte, at under disse Forhold vilde et Ægteskab med Karen Munk kun have Ulykke tilfølge, især da Ramel følte sig kaldet til at indtage en nyttig Plads blandt sine Stands-fæller og hellige sin Kraft og sine Kundskaber til en Livsgjerning, som en Forbindelse med Karen Munk aldeles vilde forskertse for ham. Videnskaberne og Politiken droge ham mægtig til sig. Det var ikke Ærgjerrighedens Maal, der blændede ham, men Haabet om at virke til Lykke for Land og Folk. Tankerne banede Vei til Ideernes Verden. Det stod pludselig for ham, at en høibaaren, ædel Kvinde maatte tage Karen under sin Beskyttelse. Han fattede en Plan, der allerede næste Morgen skulde bringes til Udførelse.

Ramel kastede sig paa Leiet, men efter et Par Timers Forløb blev han vækket af Larmen i Slots-gaarden. Fra Daggry herskede der stor Uro i Hoved-staden. Hærens Indskibning skulde finde Sted tidligt om Formiddagen. Krigere, Hoffolk og Officerer ilede ud og ind af Slottet. Der var Sorg i Kvindernes Værelser, ikke mindst i Fru Kirstens. Hun tog hem-melig Afsked med Rhingreven under lidenskabelige Angstudbrud. Kongen fandt hende opløst i Graad.

Han ændsede ikke hendes Ordknaphed, da han mente, hendes Sorg var talende nok.

Hertug Frederik sad i biskoppelig Ornat ved sit Skrivebord og forseglede et Brev, da en Page bragte Bøn fra Henrik Ramel om at blive stedet til Gehør. Hertugen befalede at indføre ham.

„Hvad ligger Jer paa Sinde?"

„Eders Naade tillader, at jeg underdanigst anraaber Biskoppen af Verden om Bistand for en ulykkelig, ung Kvinde?"

„Herrens Tjeners Øren kan ei være lukkede, naar det gjælder om en Ulykkelig," svarede Hertugen.

„Eders Naades Ord give mig Mod. En tapper Søkaptain har i fordums Dage gjort min salig Fader væsentlige Tjenester ved Reiser i fremmede Lande. Hans Navn er fredløst ved Hove. Om hans Datters Uskyld har Hans Naade, den udvalgte Prins vidnet. Hendes Fader er død i Nat." —

„Død?" — afbrød Hertugen ham.

„Ja. I denne Stund erfarede jeg det af Lægen."

„Skulde det være af Sorg?"

„Det gængse Ord blandt Folket, at den, Kong Christian rammer, er Dødens Mand, vil her blive bekræftet."

„Dette Dødsbudskab gjør mig inderlig ondt. Men hvad mægter jeg at gjøre for Datteren?"

„Her findes i Landet en ædel, ophøiet Dame,

der lever fjernt paa sit ensomme Slot. Ifald hun vilde tage den Forladte under sin Beskyttelse," —

„I mener Enkedronningen?"

„Eders Naade har gjættet ret."

Hertugen tav. Den kloge, snilde Fyrste frygtede sin kongelige Faders Vrede. Da Hertug Frederik dengang ingen Udsigt havde til Thronen, var det en af Hovedopgaverne for Kong Christians Politik at faa ham indsat og anerkjendt som Erkebiskop af Bremen. At tage sig af Karen Munk var i dette Øieblik en mislig Sag. — Paa den anden Side følte han Medynk med hende. Hertugens Stilling som Geistlig berettigede ham til at hjælpe hende, og det Nag, som alle Kongens legitime Børn med Grund bar til Kirsten Munk, æggede ham til Handling.

„Jeg agter at bede Thronfølgeren, min høie Herre, skænke mig nogle Dages Orlov, at jeg kan gjæste min afdøde Faders Ven, Hr. Palle Rosenkrans, Befalingsmand over Nykjøbing og Aalholm Lehn," vedblev Ramel. „Han er atter bleven Enkemand og ligger syg af Gigt. Forhaabentlig vil den Ære blive mig tildelt at stedes til Gehør hos Enkedronningen."

Hertugen kastede et forskende Blik paa Ramel.

„Nuvel. I kan formelde Hendes Naade min underdanigste Hilsen. Og bede I hende fra mig om at øve en kristelig Daad og tage den unge Kvinde under sin Varetægt, paa det at hun ei i

sin Forladthed skal blive et Bytte for Nød eller Fristelser."

Ramel takkede med inderlig Glæde.

„Jeg har opfyldt Eders Begjæring, Monsieur Ramel, men I har at fortie denne Sag."

Hertugen vendte sig atter til sit Skrivebord, og Ramel fjernede sig dybt bukkende. Derefter begav han sig til Thronfølgeren, som tilstod ham den attraaede Permission.

„Det var en fordømt Ide af min lærde Hr. Broder, at forstyrre vort Gilde igaar," begyndte den udvalgte Prins. „Henrik Ramel, kan I forestille Jer to Brødre, der mindre sympathisere end jeg og Hertugen?"

„Tilvisse findes der adskillige Uligheder."

„For mig er Livet Nydelsen," tog Prinsen atter Ordet. „Fast gyser jeg ved Tanken om engang at skulle bære en Regents Byrder, men glædeligt vil det være ei mere at staa under Kontrol, og da skulde de Herrer Rigsraader ei vove at byde mig deres Uforskammetheder. De ønske sikkerligen, at min sindige, agtbare Broder var Thronfølger. — À propos, kjender I Historien i St. Denis?"

Paa Ramels benægtende Svar vedblev han:

„Da Prinserne Frederik og Ulrik kom til St. Denis for at se det saakaldte trésor og de franske Kongers insignia, fik de og deres Følge Lyst til at sætte den kongelige, franske Krone paa deres Hoveder. Skøndt de reiste under strengt Inkognito, tillode Bene-

diktiner=Munkene det dog. Efter at Kronen var prøvet paa alle Hoveder, tykkedes det Flere, at den passede bedst for Prins Ulrik, men en af Munkene protesterede. Han tog Kronen og satte den paa Hertug Frederiks Hoved. „Den passer bedst denne Kavalers Hoved," sagde han, og spaaede ham, at hans Hoved, før han døde, skulde blive kronet. Sluttelig vendte han sig til de Omkringstaaende og sagde: „Jeg vil være den Første, der hilser denne Kavaler Konge." Han knælede for min Broder og vedblev med Ærbødighed: «Sire, souvenez vous, que je suis le premier, qui vous félicite d'une couronne!»

Ramel saae alvorlig hen for sig. Den Tids store Overtro bevirkede, at Fortællingen gjorde Indtryk paa ham, hvilket ikke var Tilfældet med den letsindige Prins.

„Det maa have været en kuriøs Scene," udbrød han leende, „men eftersom jeg ei fæster Lid til Munke=Spaadomme, saa har den ingensinde voldt mig en urolig Time."

En af Kongens Pager mindede Prinsen om, at Afreisens Stund var forhaanden.

Omgivne af en glimrende Krigerskare, rede Kongen, Prinserne Christian, Frederik, Ulrik og Rhingreven ud af Slotsporten. En uhyre, bølgende Menneskemasse ledsagede dem ned til Havnen, hvor to hundrede Transportskibe med 8000 Mand ombord laa seilklare og ventede paa Kongen.

Under klingende Spil, veiende Flag og Faner, ledsaget af Folkets Bønner om Held og Seir, gled Flaaden ud af Sundet, belyst af Solens glødende, altoplivende Straaler, der afspeilede sig i Krigernes blanke Vaaben og Hjelme. Nogle af Hærmændene vare iførte svære Metalrustninger, deriblandt Rhingreven, men de Fleste bare kun Læderkøllerter lig Kongens. Modet flammede i Blikkene, Begeistringen for at frelse det ulykkelige Fædreland besjælede hele Skaren. Ingen vidste, om det var sidste Gang, han saae den elskede Kyst og de Kjære, som han lod tilbage, men den Tanke: Kong Christian er blandt os, var nok til at indgyde Haab og Fortrøstning i hvert et Bryst.

5.

Natten og den paafølgende Dag efter Kaptain Munks Død var for hans Datter en af disse Fortvivlelsens Tider, som kan findes i Menneskets Liv, og hvorved Tanken neppe senere kan udholde at dvæle. Jens Munks to trofaste Styrmænd, der havde gjort mangt et Togt under hans Kommando, tilbøde strax at besørge Alt til hans Begravelse, men den i Unaade faldne unge Pige vidste ikke, til hvem hun skulde henvende sig for at faa sin Faders Affairer ordnede, da

hele Expeditions-Foretagendet ved hans Død faldt til Jorden. Bevidstheden om sin Uskyld gjorde hende for stolt til, at hun vilde udsætte sig for krænkende Afslag, og ikke en af Munks fordums Velyndere havde set til ham under hans Sygdom.

Da lod Henrik Ramel sig uventet melde hos hende. Hans Komme bragte for første Gang efter Ulykken hendes Tanker i en lysere Retning, men pludselig greb der hende en saa mægtig Angst, at hun ikke formaaede at bringe et Ord over sine skælvende Læber. „Kom Ramel fra Prins Christian for atter at gjøre hende et ærekrænkende Tilbud?"

Han gjættede hendes Tanke.

„Det har gjort mig inderlig ondt at erfare Eders Faders Død," begyndte han. „Han blev høit skattet af min hedengangne Fader, hvem I veed, han har gjort vigtige Tjenester. Ædle Jomfru, vil I betragte mig som en Ven, der Intet heller begjærer end at kunne staa Eder bi?"

Hun bad ham tage Plads i en mild, bevæget Tone.

„Hvem har I til at ordne Eders Faders Sager?"

„Ingen."

„Man har betroet ham større Summer, der saavidt mulig bør tilbagegives. Skibene maa sælges samt Alt hvad de ere udstyrede og provianterede med. Tillader I, saa vil jeg skikke Eder en Rettens Tjener, hvem I kan stole paa?"

„Jeg vil være Eder særdeles forbunden derfor. Saavidt jeg veed, ligge de Penge, Prinsen skænkede, endnu urørte i min Faders Chatol."

Hun reiste sig for at hente dem, men han holdt hende tilbage.

„Denne Sum skal I lade uddele til de fattige Sømænd, der nu staa uden Hyre. Endnu et Spørgsmaal, hvorhen agter I selv at begive Eder?"

„Til fremmede Lande og arbeide for mit Brød, indtil Herren er saa naadig at befri mig for dette Liv. Min Faders gamle Husholderske er villig til at ledsage mig. Jeg udgiver mig for hendes Datter, saa er Karen Munk død for Verden."

„Jeg har et andet Forslag. Karen Munk skal leve og kæmpe, indtil hun har hævet sin Ære i Verdens Øine."

„I tror mig altsaa uskyldig?"

„Ja, ved min Ære."

„Tak!" —

Hun rakte ham Haanden. Han trykkede et ærbødigt Kys paa den, medens hun med sit Lommetørklæde bortviskede Taarerne af sine Øine.

„Imorgen reiser jeg til Hr. Palle Rosenkrans, men om nogle Dage er jeg atter her tilbage. Ifald jeg kan bringe Eder den lyse Tidende, at Enkedronningen vil tage Jer under sin høie Varetægt, vil I da fatte Mod til at forblive i Danmark?"

„Hav hjærtelig Tak for Jer Omsorg for mig, men hvor kan I mene, at Enkedronningen skulde? —

„Spørg ei. Lov mig kun, at I forbliver her, indtil jeg kommer tilbage."

„Derpaa har I mit Ord. Saafremt ei Fru Kirsten lader mig føre ud af Staden."

„Med Himlens Bistand vil dette ikke ske. De høie Herrers Afreise til Krigsskuepladsen opfylder hendes Sind med Uro, og jeg iler med at vende hjem."

„Monsieur Ramel, I veed uden Tvivl, hvad der er hændet min ulykkelige Fader ved Hove." — Fortæl mig Alt. Hans Tilstand har været saaledes, at han ikke mægtede at tale."

Det var et pinligt Spørgsmaal at besvare, men da hun gjentog sin Bøn, meddelte han hende saa skaansomt som muligt, hvad der var foregaaet mellem Kongen og hendes Fader.

Karen græd sagte.

„Har min Fader feilet, da har han bødet med sit Liv, men jeg fatter ei Kongen, der ellers er saa god og bevaagen."

„Herrens Haand mægter at afsløre de mest forborgne Gjerninger, lad os fæste vor Lid til ham."

Karen hævede sit taarefyldte Blik til Henrik Ramel. Han saae saa trofast og inderligt paa hende, at der faldt som en mild Trøst i den stakkels, forældreløse Piges Hjærte.

Da Ramel kort efter forlod Huset, kunde den gamle Husholderske ikke nokſom udtale ſin Beundring for den ſmukke, ſtatelige Herre, men Karen bød hende at fortie hans Beſøg.

Faa Dage efter fandt Kaptain Munks Begravelſe Sted i al Stilhed, kun en lille Sømandsſkare fulgte ham til det ſidſte Hvileſted.

Imidlertid var Jens Munks Navn udſlettet af de Fleſtes Tanker, der vare optagne af Begivenhederne paa Krigsſkuepladſen. Fra Hæren kom der Seirsbudſkaber. Stralſunds kække Borgere og den danſke Konges Komme med Flaaden havde omſider tvunget Wallenſtein til at hæve Beleiringen, der havde koſtet ham 12000 Mand. Sāmtidig indtraf den ſvenſke Oberſt Leslie med otte Kompagnier for at afløſe de Danſke. Kong Chriſtian lod nu ſine Tropper gaa ombord for at ſeile til Odermundingen, da han agtede at bemægtige ſig Uſedom og Volgaſt. Seiren ved Stralſund havde været en mægtig Ydmygelſe for Wallenſtein og en Løftestang for de Danſkes Mod. Fjendens Planer til at ſkaffe ſig en Flaade vare mislykkede, og Kong Chriſtian havde reddet et Punkt i Tyſkland til Støttepunkt for Guſtav Adolfs Bedrifter.

Fra Rhingreven bragte Jens Boltmeſter hemmelig Bud til Kirſten Munk, at han faſtholdt ſin Beſlutning om at gribe den førſte Leilighed til at træde i den ſvenſke Konges Tjeneſte, eſterſom Kong Chriſtian begyndte at viſe ſig meget uvenlig mod ham, hvilket

han tilskrev Thronfølgerens Indflydelse. Fru Kirsten rasede mod den „ugudelige Prins" og sendte Jomfru Marie til Karen Munks Hjem for at erfare, om hun var reist. Den snilde Husholderske, der kjendte hende, svarede, at Jomfru Munk var meget syg efter sin Faders Død, men saa snart hendes Helsen tillod det, agtede hun at reise til Norge. Kirsten Munk stillede sig tilfreds ved denne Underretning og lod Karen foreløbig i Fred.

En Uge efter Ramels Afreise, stod han atter for Karen Munk.

„Himlen være takket, min Reise var ei omsonst. Enkedronningen vil naadig modtage Eder. Alt imorgen bør I begive Jer paa Reisen til Nykjøbing, ledsaget af Eders Husholderske, eftersom det ikke anstaar sig for en ung, ædelbaaren Dame at reise alene."

„Er det virkelig muligt, at Enkedronningen vil modtage mig?"

„Ja, tilvisse."

„Hjærtelig Tak for den lyse Tidende og for Alt, hvad I har virket for mig," svarede hun glad taknemlig. „Fortæl mig nu Alt angaaende Jer Reise."

„Gjerne. Først tog jeg til Aalholm, hvor jeg fandt Hr. Palle Rosenkrans saa godt ved Helsen, at han stod i Begreb med at begive sig til Nykjøbing Slot. Eftersom jeg følte, at den rige Adelsmand vilde være en mægtig Bundsforvandt, betroede jeg min hemmelige Plan til ham og bad ham støtte den.

— Et Brev fra Hovedstaden havde alt meddelt ham angaaende Eders og Eders Faders Unaade ved Hove, men da han vidste, at Enkedronningen ikke lider Fru Kirsten, og at Hendes Naade er en saare kristelig Dame, saa gav han mig godt Haab. Den følgende Dag reiste vi sammen til Nykjøbing. Rosenkrans blev først stedet til Gehør hos Enkedronningen, derefter blev jeg indladt. Hendes Majestæt hørte naadigt paa mig og spurgte, om man ikke var paa Spor efter, hvem der havde skrevet Brevet, som var Aarsag i hint ulykkelige Møde hos Anna Jacob? — Da jeg benægtede det, svarede hun, at Herrens Øie skuer Alt, man fik kun vente paa ham. Enkedronningen ønsker selv at se Eder, da agter hun tænke paa, hvorledes hun paa bedste Maade mægter at staa Eder bi."

„Ingensinde forglemmer jeg, hvad I har gjort for mig," lød Karens bevægede Svar.

Hendes smukke Øine røbede en varmere Følelse end Taknemlighed, men Henrik Ramel undgik at møde hendes Blik. Han spurgte, om hendes Faders Begravelse, samt om hun var tilfreds med den Jurist, han havde sendt til hende? — Efter nøie at have erkyndiget sig om Ordningen af hendes Faders Affairer, forlod han hende.

Karens Læber sitrede ved Afskeden. Hun havde talt Timerne til hans Hjemkomst, han havde bragt hende en Tidende, der langt overgik hendes Forvent-

ning og dog! — — Hun brast i Graad. Denne Afsked havde været saa kold. Ramels Adfærd mod hende forekom hende at være dikteret af en ophøiet, rettænkende Karakter, men hun mærkede intet Spor af Kjærlighed. Og hvorfor skulde han, den rige, ansete, unge Mand ogsaa elske en Kvinde, hvis Stilling var saa sørgelig som hendes? — En grænseløs Modløshed greb hende, en brændende Længsel efter Døden. Livets Byrde forekom hende uudholdelig, men da stod det for hende, at hun maatte leve for at hæve sin nedbrudte Ære, og for at faa den afsløret, der havde knust hendes Faders Liv.

6.

Mellem Slotssøen og en Vig af Guldborg Sund, omgivet af Grave laa Nykjøbing Slot, en mægtig tre Etages Bygning, bestaaende af fire Fløie med tre Taarne. Slottet var ombygget af Enkedronningen, og som det laa der, stolt og imponerende med sin vide Udsigt over Sundet, afgav det et passende Enkesæde for Frederik den Andens Gemalinde.

Den store Foretagelsesaand, som hun var besjælet af, tillod hende aldrig at føle Ensomheden. Dronning Sophie taalte ingen Lediggang. Hun beskæftigede 400 Haandgjerningsarbeidere, holdt streng

Disciplin blandt sine Undergivne, og hendes Handelsforetagender kronedes med saameget Held, at hun var den rigeste Dronning i Evropa. Desuagtet var hun gavmild. Hun stod ofte Kong Christian bi med Laan, og havde skænket ham et prægtigt Krigsskib, kaldet Sophie, som hun havde ladet bygge paa egen Bekostning. Da hun havde stærke aandelige Interesser, vare de Lærde altid velkomne hos hende, og hun rakte dem gjerne en hjælpende Haand. Det danske Sprog var hende saa kjært, at det var hende, der formaaede Anders Sørensen Vedel til at samle de danske Kæmpeviser.

Kun fjorten Aar gammel var Prinsesse Sophie, en Datter af Hertug Ulrik af Mecklenborg og Elisabeth af Danmark, Frederik den Førstes Datter, bleven formælet med den syv og trediveaarige Konge, der snart opdagede sin unge Gemalindes overlegne aandelige Egenskaber. Deres Ægteskab var lykkeligt, uagtet Dronningen i Karakterfasthed lignede en Mand, men hun var en trofast Hustru, fri for al Hovmod, mild, beleven i sin Adfærd saavel mod ham som mod Alle. Efter sin kongelige Ægteherres Død, under Thronfølgerens Umyndighed, havde hun med Grund kunnet gjøre Fordring paa en Regentindes Plads, som hun fuldstændig var istand til at udfylde, men Rigsraadet med Kantsleren Niels Kaas i Spidsen arbeidede saa listigt, at hun selv trak sig tilbage og overlod dem Regjeringens Styrelse. Imidlertid gjorde

hendes klare Forstand, som blev høit skattet af Kongen, at hun dog undertiden blev adspurgt og fulgt i vigtige Sager.

I fyrretyve Aar havde hun nu levet paa Nykjøbing Slot, hvor hun ogsaa beskjæftigede sig med Guldmagerkunsten, men derfor glemte hun ikke det Religionsspørgsmaal, der i den Tid bevægede Gemytterne, og med levende Interesse fulgte hun Begivenhedernes Gang. Det var efter Moderen, at Christian den Fjerde havde arvet sin store Arbeidsdygtighed tillige med den underlige Sans for alle huslige Smaating, som langt bedre anstod sig for en Kvinde og ligefrem virkede hemmende paa hans Regentvirksomhed. Hele den kongelige Familie ærede og elskede Enkedronningen, selv Fru Kirsten Munk havde Respekt for hende.

En Søndagmorgen lagde et lille Seilskib til Skibsbroen ved Nykjøbing Havn. Flere Handelsfartøier laae for Anker der og vidnede ved deres Nærværelse om, at Byen under Enkedronningens Ophold havde hævet sig betydelig i merkantil Retning. Denne Morgen saa man imidlertid kun en enkelt, søndagsklædt Borger nyde den friske Luft paa Broen, eftersom Klokkernes høitidelige Ringen i Graabrødrekirken kaldte Byens Folk til Gudstjenesten. En ung, sørgeklædt Kvinde steg i Land, ledsaget af en Matrone, iført en sort Dragt med Linklæde over Panden og Hue. Hun hjalp en af Matroserne med at bære

noget Reisegods. Somanden viste dem Vei til Byens bedste Herberg, hvor Karen Munk forlangte et Værelse. Værten førte sine Gjæster ind i et lavt, firkantet Kammer med kalkede Vægge, Bjælkeloft, og gamle ormstukne Fyrretræs Møbler betrukne med falmet Hvergarn. Med sit hvide Forklæde skyndte han sig at viske af paa Borde og Stole og bragte dem derpaa to Kruse varmt Øl med Sukker i og nogle Hvedekager. Karen ombyttede nu sin Reiseklædning med en Sørgedragt af fint, sort Uld og begav sig paa Veien til Slottet. Byens Folk kom pyntede fra Kirke, hun saa Enkedronningens Vogn kjøre over Slotsbroen. Med bankende Hjærte spurgte hun en Page, om den første Hofdame var tilstede?

„Hun er bortreist, men jeg skal føre Eder til velbaarne Fru Karen Sehested," lød Svaret.

Karen ventede en Stund i et mindre Gemak. Da kom en ung, smuk Dame ind, klædt i Enkedragt. Den toogtyveaarige Fru Karen Sehested var en Datter af Claus Sehested til Høiris, og Enke efter Tyge Kruse, en Søn af Rigsraad Enevold Kruse til Stenalt, Hjernæsgaard, Ryumgaard og Aastrup. I disse sørgelige Krigstider, da Fjenden okkuperede Jylland, havde Enkedronningen indbudt den unge Enke til at tage Ophold paa Nykjøbing Slot med sin lille Søn. Fru Karens stille Væsen og huslige Dyder havde særlig vundet Enkedronningens Yndest, og da hun dertil

var en klog Dame, havde Kongemoderen alene til hende omtalt Karen Munks Komme.

„Tøv et Moment, saa skal jeg ret nu melde Eder for Hendes Majestæt," svarede den skjønne Frue venligt, da Karen bad om Audients.

Faa Øieblikke efter stod Karen for Enkedronningen. Denne var en høi, noget mager, men dog anselig Skikkelse, som uagtet hendes etoghalvfjersindstyvende Aar, var stolt og rank. Det hvide Haar var strøget tilbage og næsten skjult af en sort Fløils perlestukken Hue, som sluttede tæt om Ansigtets Oval og lod hendes høie Pande være fri og ubedækket. Fra den lille, spidspullede Hat, som hun altid bar, hang et sort Enkeslør ned. Hendes folderige, sorte Silkedragt gik høit op i Halsen med en tyk Pibestrimmel og endte i et langt Slæb. Paa Brystet bar hun et S og F, sammenslynget i store Diamanter. Enkedronningens Haand hvilede paa det nye Testamente, hvori hun var saa vel bevandret, at hun kunde optage Stridsspørgsmaal med Theologer. Hendes kloge Blik fæstede sig saa forskende paa den unge Pige, at det syntes, som om hun kunde læse i Sjælens Dyb. For Karen havde dette Blik intet afskrækkende.

Da Enkedronningen et Øieblik tavs havde skuet ind i hendes smukke, kummerfulde Aasyn, begyndte hun i en mild, opmuntrende Tone:

„I kommer til os, arme Barn, som en Forældreløs til Landets Moder."

„Ja, Eders Naade! — Forstød mig ikke som“ —

Karen bøiede ærbødigt Knæ for den gamle Dronning, medens Graaden kvalte hendes Stemme.

„Vi veed, at I har lidt stor Sorrig, men saafremt I er værdig dertil, skal vi tage os af Eders Sag. Vi ønske af Jer egen Mund at erfare Eders Livsbegivenheder.“

Karen fortalte, at hun i en meget ung Alder havde mistet sin Moder, en from, ædelbaaren Kvinde, der havde opdraget hende til at elske Gud og alle kvindelige Sysler. Faderen havde ladet sin lille Datter undervise i fremmede Sprog og glædet sig ved selv at tale dem med hende. Hun var neppe voxen, før Kongen opfordrede Munk til at forestille sin Datter for Grevinden af Slesvig og Holsten. Den Godhed, som Kongen viste Munk blev ogsaa Datteren tildel, og det varede ikke længe, før hun blev indbuden til at opholde sig hos Fru Kirsten, naar Kaptainen var paa Togt. I Begyndelsen havde Grevinden vist hende stor Venlighed, men den ustadige, hæftige Kvinde havde i det sidste Aar skiftet Sind, først begrundet i, at Karen et Par Gange var gaaet i Forbøn for den lille Anna Katharina, hvem Moderen behandlede med stor Hensynsløshed. Fru Kirstens senere Had var Karen Munk uforklarligt. Af sit Forhold til Prinsen gav hun en kort og fin Skildring og omtalte ikke hans Besøg i hendes Faders Hjem.

Hendes Maade at fremstille Sagen paa tiltalte Enkedronningen. Hun tvivlede ikke om, at Karen og hendes Fader vare Ofre for Fru Kirstens Intriguer, ligesom hun og kjendte sin letsindige Sønnesøn tilstrækkeligt til at gjætte, at han havde havt lave Hensigter med den smukke Pige.

„I har tidligt erfaret meget Ondt, men hold Eder fast til den almægtige Gud, som er Kjærlighed. Gaa nu hjem til Herberget. I skal inden Aften høre fra os."

Et Par Timer senere holdt en kongelig Karosse udenfor Herbergets Dør, og Fru Karen Sehested steg ud. Hun tog Plads paa den tarvelige Løibænk i Karens Værelse og trak den unge Pige ned ved sin Side.

„I Betragtning af Eders Faders nylige Død mener hendes Naade, at I foretrækker Ensomheden. Desaarsag har hun befalet, at I med Eders Tjenerinde tager Bolig hos en af de kongelige Fogder. Enkedronningen betaler Eders Ophold, men for at Tiden ei skal falde Eder lang, anmoder hun Eder om at baldyre en Alterdug."

Karen modtog med Taknemlighed dette Tilbud. Paa Fru Karen Sehesteds Opfordring steg hun ind i Vognen med hende, medens Moer Else blev beordret til at følge efter med Reisetøiet.

Ved Enden af Slotssøen, der laa paa den modsatte Side af Slotshaven i en Udkant af Byen, men

forenet ved en Bro med selve Slottet, laa et lille rødt grundmuret Hus. Et ældre, tarveligt Ægtepar modtog Karen og førte hende ind i to hyggelige Værelser med et Domestikkammer, der bleve stillede til hendes Raadighed. Den store Properhed, som sporedes i hele Huset, og de skyggefulde Frugttræer udenfor hendes Vinduer gav den landlige Bolig et tiltalende Præg. I sin nærværende Sindsstemning tænkte Karen ikke paa at sammenligne den med Gemakkerne i de store Kongeborge, hvor hun før færdedes.

Karen tilbragte ofte flere Timer i Slotshaven, beskæftiget med at baldyre. Paa den daglige Spadseretur, som Enkedronningen foretog sig, traf hun den forældreløse Pige, hvem hun altid tiltalte med nogle venlige Ord, men den, hvis Selskab tit var Karen til stor Trøst og Opmuntring, var Fru Karen Sehested.

Paa en regnfuld Dag sade de to unge Kvinder i Fru Karen Sehesteds elegant udstyrede Gemak. Den lille Tyge Kruse legede for deres Fødder, og medens Synaalen gik op og ned, spandt Samtalens Traad sig mellem dem.

„Jeg skikkede Bud efter Jer, kjære Jomfru Karen, efterdi Tiden ofte tykkes mig saa lang og ensom. Saare agtbare ere de høibaarne Hoffruer og Jomfruer her paa Slottet, men saare kedsommelige formedelst den uhyre Stivhed.“

Karen Munk smilede.

„Hav hjærtelig Tak fordi I bad mig komme, ædle Frue, ihvorvel mit Selskab kun kan byde Jer et tarveligt Tidskort."

„I er ung og naturlig, dertil har I alt oplevet meget, som det lønner sig at høre. Ak! Lykkelige vare de Aar for mig, da min hjærtenskjære Husbond levede, og bedrøveligt er det at blive Enke i saa ung en Alder," klagede Fru Karen Sehested.

„Hr. Tyge Kruse var en ædel og høvisk Herre, saa har Jørgen Seefeldt til Visborg sagt mig," ytrede Karen Munk.

„Kjender I Jørgen Seefeldt?" spurgte Fru Karen og lod Naalen stanse.

„Jeg traf ham ved Hove. En vældig Jæger er han, men i Dansen tager han ingen Del. Man siger, at han lider af ulykkelig Elskov."

Karen Sehested bøiede sig over Broderiet for at skjule sin Rødme. Først senere erfarede Karen Munk, at Tyge Kruse og Jørgen Seefeldt, to Barndomsvenner, samtidig havde beilet til den smukke Karen Sehested.

„Jørgen Seefeldt er en Hædersmand, men lidt plump i Lader," bemærkede Fru Karen Sehested efter en kort Pause.

„I Frankrig lærer han nok fine Sæder. Forrige Aar drog han jo didhen," svarede Karen Munk. „Man mener, han agtede at blive længere Tid borte."

„Vil I læse noget høit for mig?“ bad Fru Sehested for at give Samtalen en anden Vending.

Hun rakte den unge Pige en Krønikebog. Karen opfyldte hendes Ønske, men hun var kun en daarlig Forelæserinde. Uagtet Karen kunde tale flere Sprog, saa mærkede dog den mere dannede Fru Sehested, at hun i høi Grad manglede Kundskaber, navnlig i historisk Retning.

Karen følte det selv.

„Gider I hørt længer paa min slette Forelæsning?“ spurgte hun. „Krist give, at jeg var en Ungersvend, saa var jeg dragen til Sorø til det ridderlige Akademi, hvor Prinserne Frederik og Ulrik have studeret.“

„Eftersom der intet Akademi findes for Ungmøer, saa faar jeg vel overtage en Læsemesters Rolle,“ sagde Fru Karen Sehested smilende.

„Hjærtelig Tak for Eders Tilbud,“ udbrød Karen. „I de Aar, jeg tilbragte hos Grevinden, fik jeg ingensinde Leilighed til at læse undtagen i gudelige Bøger, hvilket Kongen strengt holdt over, men nu rødmer jeg fast over min Uvidenhed, der tilvisse tykkes Jer stor.“

„Saafremt I er videbegjærlig, da vil I snart blive dygtigere end Eders Læsemester,“ lo den unge Frue. — „Jeg ser, at Timeglasset er udrundet. Enkedronningen venter mig. I Morgen haaber jeg, at vi atter ses.“

Fra denne Dag var Karen Munk daglig hos Fru Sehested, men i de ensomme Timer i hendes lille Hjem svævede hendes Tanker ofte til Henrik Ramel. Forgæves kæmpede hun mod sine Følelser, hans Billede traadte stadigt frem for hende. For endnu engang at bevidne ham sin Taknemlighed, skrev hun følgende Brev, som hun fik en Skipper, der seilede til Hovedstaden, til at bringe ham:

Monsieur!

Hendes Majestæt har vist mig stor Naade og Godhed, hvilken jeg kan takke for, at jeg ei lider Nød. Hun sørger for mig, endog for min tro Tjenerinde. Og Fru Karen Sehested er saare venlig imod mig, og jeg har alt faaet hende ret kjær af Hjærtet. Mit Liv henrinder stille og indgetogent, men naar jeg takker Forsynet, indesluttes stedse Eders Navn i mine Bønner.

Brevet bar ingen Underskrift. Karen frygtede for, at en saadan mulig kunde volde Henrik Ramel Uleilighed. — Kort efter modtog hun hans Svar gjennem samme Skipper:

Velbaarne Jomfru Karen Munk!

Hjærtelig Tak for Eders Skrivelse, hvilken har voldt mig stor Glæde, da jeg af samme erfarer, at I er under god og naadig Beskyttelse.

Eftersom det desværre ei er lykkedes Kongelig

Majestæt at sætte sig fast ved Wolgast, er Flaaden retourneret til Hovedstaden, og Hans Naade agter at tilbringe Vinteren paa Malmøhus. Jeg havde haabet, at han vilde gjæste sin høie Farmoder, og at der derved var forundt mig Leilighed til at se og tale med Eder, ædle Jomfru, men dette Haab bliver nu ei opfyldt før til Foraaret. Give Krist, at jeg maatte finde Eder ved Helsen.

Levvel og Guds Fred være med Eder!

7.

Da den danske Flaade maatte trække sig tilbage ved Wolgast, blev Rhingreven tilbage i Slottet. Ved en Kapitulation med Wallenstein fik han imidlertid frit Aftog med sit Regiment til Stralsund, hvor han greb Leilighed til med sine Ryttere at gaa i Gustav Adolfs Tjeneste.

Fru Kirsten havde modtaget Kongen med megen Kulde. Hun var harmfuld over hans Tilbagekomst og vred paa Rigsraadet, fordi det pønsede paa Fred. Hendes vanvittige Lidenskab og Fortvivlelse over sit ægteskabelige Baand bragte hende til at blive ligegyldig for alt Andet i Verden. Den første September

døde hendes yngste Barn, hvilket fremkaldte en forbigaaende heftig Sorg hos hende, og hendes hemmelige, glødende Breve til Rhingreven kaldte ham tilbage til et Besøg i Kjøbenhavn. Hun lagde nu saa lidt Baand paa sig, at hun blev Gjenstand for almindelig Omtale og Spot. Utallige Smaating fremkaldte Mistanke hos Kongen, som var i en saa ulykkelig Sindsstemning, at det virkede ødelæggende paa hans Sundhed. Rigets sørgelige Tilstand, Krigen, huslige Bekymringer voldte ham søvnløse Nætter. Om Dagen kastede han sig ofte paa sit Leie, men foer atter pludselig op uden at have nydt nogen Hvile, og naar han spadserede, saae man ham træt støtte sig paa sin svære Stok, der indeholdt mekaniske Instrumenter. Han var idelig Gjenstand for Fru Kirstens ondskabsfulde Drillerier, og det pinte ham at opdage, hvor haardt hun behandlede hans kjære Børn. Han adspurgte Vibeke Kruse og erfarede, at hans høit elskede, lille Datter Anna Katharina ofte var Gjenstand for Tilsidesættelser.

Den udvalgte Prins, som tit seilede til Kjøbenhavn fra Malmø, iagttog disse ulykkelige Forhold. En Dag sendte han hemmelig sin Hofmester til Grevinden med det syndige Bud, at saafremt Kongelig Majestæt kom til Noget, da skulde hun visselig faa Skam, thi han saae vel, hvorledes det var fat. Fru Kirsten bed sine Læber tilblods, men vovede ikke at svare ham.

Imidlertid havde Henrik Ramel formaaet Thronfølgeren til at lade ham forhøre Anna Jacob angaaende hin mystiske Skrivelse, men den listige Kvinde, der var rigelig betalt af Grevinden, vilde intet røbe. Hun paastod med Frækhed, at Jomfru Munk havde givet hende Brevet. Thronfølgerens Komme hin Aften havde overrasket hende i høi Grad, og han havde befalet hende at føre den unge Dame ind til sig. Den fattige Sømandsenke var reist bort, sagde hun. — Her var altsaa Intet at udrette, men Ramel nærede desuagtet godt Haab. Ad de mange Løngange ved Hove mente han, at naa til den rette Dør.

Da Kongen elskede et hyggeligt Familieliv, besluttede han at feire Mortensaften paa sit kjære Frederiksborg sammen med den udvalgte Prins, Hertug Frederik, den unge, livsglade Prins Ulrik, Frantz Rantzau, Grev Christian Pentz, Fru Kirsten, Hofmesterinden og Børnene, Henrik Ramel samt nogle udvalgte Gjæster.

Kongen med Fru Kirsten som og det øvrige Selskab havde om Aftenen taget Plads i den pragtfulde Riddersal, hvor Maaltidet blev holdt. Tykke Voxlys, som brændte i massive Sølvstager, og talrige Kjærter oplyste Salen, Vinen perlede i fine, slebne venetianske Glas, som Pagerne fyldte fra store Sølvkander, Alt var festligt, kun Stemningen uhyggelig. Grevindens Blik var ondt. Rhingreven var ikke ind-

buden. Hun sad med sammenknebne Læber og svarede ikke, selv naar Kongen og Prinserne henvendte Ordet til hende.

Prins Ulrik var den Eneste, hvis gode Lune ikke lod sig forjage af Stemningen ved Bordet. Han sad og spøgede med sin lille Søster og hendes Fæstemand. Kongens Blik opklaredes, da det faldt paa dem.

„Nu ville vi tømme et Glas med vore kjære Børn, som det fryder os at være sammen med, og ville vi mindes de fraværende", tog Christian den Fjerde Ordet og hævede Glasset.

Fru Kirstens Mine blev spottende.

„Gad vide om Kongelig Majestæts kjære, jyske Børn og fryde sig ved Mortensgaasen?"

Kongen vendte sig mod hende. Hans mørke Øine funklede.

„Saa sandt Herren lever, skal Landets Børn næste Aar i denne Stund være befriede fra Fjendens Aag", lød hans Stemme stærk og malmfuld.

Alle Glassene bleve tømte under dyb Alvor. Glæden var fuldstændig forsvunden, selv Børnene saae forskræmte ud. Aftenen var forspildt. Kongen, som havde tabt Taalmodigheden, læste fra Bordet, og Fru Kirsten trak sig tibage til sine Gemakker.

En Time senere traadte Kongen ind i Grevindens Paaklædningsværelse. Han ønskede en Sam-

tale med hende for at erholde Forklaring over hendes Adfærd.

„Hendes Naade er gaaet til Ro", undskyldte Jomfru Marie, der netop fik Tid til at skjule et Brev, som hendes Herskerinde havde givet hende at besørge til Rhingreven.

Kongen greb i Døren. Den var laaset indvendig.

„Luk op!" befalede han og slog med Fæstet af sin Kaarde paa Døren, men Ingen svarede.

„Skulde Grevinden være syg?"

„Nei, Kongelig Majestæt, men Hendes Naade har befalet tvende Kammerpiger at ligge for Døren i hendes Sovegemak."

„Man vover at stænge Døren for os i vort eget Slot!" udbrød Kongen blegnende, medens hans stærke Legeme skælvede af Raseri. Han fjernede sig, men hele Natten vandrede han op og ned af Gulvet i heftig Sindsbevægelse.

Næste Morgen ved Daggry gav Kongen Ordre til, at nogle Stenhuggere skulde lægge en stor Kampesten paa Veien til den lille Ladegaard i den nuværende Christian den Fjerdes Allee i Dyrehaven. Han befalede dem at indhugge Aarstallet og udhule et Sæde deri. Derefter skikkede han Bud efter alle Arbeiderne, der vare beskæftigede med at fuldende Slotskirken og Latinskolen i Hillerød, som Kongen særlig interesserede sig for.

Medens Pagerne bragte nogle fyldte Pengeposer, talte Christian den Fjerde til Folkene:

„En Konge er den første Arbeidsherre i sit Land. Naar huslige Sorger tynge hans Sind, da bør han beherske sine Tanker og ei ofre dem alene paa sit eget lille Hus, men paa det store, hvori han og er Husfader. Idag ville vi sætte os paa denne Sten, og hver en af Arbeiderne skal komme til os og modtage sin Løn eller Belønning af vor egen Haand."

Kongen satte sig paa Stenen. Hofherrerne og Pagerne stillede sig bagved, og En efter En traadte nu Arbeiderne frem og modtoge rigelige Pengesummer. Da Kongen var færdig hermed, reiste han sig.

„Gaa nu med Gud og fortsæt Jert Arbeide. For Eders Børn og Børnebørn skal Stenen ligge til Minde om denne Dag."

Under Arbeidernes ustanselige Hurraraab forlod Christian den Fjerde Pladsen.

Det var første Gang, at Kongen havde givet en bestemt Hentydning til sin ægteskabelige Ulykke. Denne Dags Begivenhed rygtedes vidt omkring, og medens Folkets Kjærlighed til Kongen forøgedes, steg Forbitrelsen mod hans Gemalinde.

En Dag, da Fru Kirsten sad i sit Gemak paa Kjøbenhavns Slot sammen med Rhingreven, hørte de en lydelig Røst, som syntes i Strid med Kammer-

pigerne. Døren blev aabnet, og Fru Ellen Marsvins svære Skikkelse, klædt i Reisedragt, kom uventet tilsyne. Hendes Kinder blussede. Da hun saae Rhingreven, kastede hun sig i en Armstol og begyndte at græde.

Fru Kirsten, for hvem hun kom meget ubeleilig, spurgte hende, hvad denne Overraskelse skulde betyde?

„Paa Dallund fornam jeg fæle Rygter, derfor hastede jeg hertil", svarede Fru Ellen Marsvin. „Kirsten, Du er en slet Ægtefælle og en unaturlig Moder. Hvad Ende skal Alt dette tage?"

Rhingreven bad hende befri dem for hendes Bebreidelser og Klager, men Fru Ellen Marsvin lod sig ikke befale Taushed.

„Kan gjerne være at Eders Durchlautighed er en gjæv Kriger, men min Datter volder I Skam og Ulykke. Kirsten, Du bedrager skændigen Din Husbond. Fra den Stund Kong Christian ægtede Dig, var han Dig ingensinde utro."

Da Rhingrenen mærkede, at han ikke kunde stanse hendes Ordstrøm, tog han det Parti at forsvinde og overlod Fru Kirsten Kampen med sin opirrede Moder.

Denne begyndte en streng Formaningstale.

„Moder", afbrød Kirsten Munk hende, „efterdi Du dømmer mig saa haardt, saa skal Du og erfare,

hvad jeg har lidt. Og hvem har forskyldt det? — Min egen Moder".

„Du anklager mig, som ikkun har havt Din Lykke for Øie."

„Jeg var en ren, skyldfri Jomfru, fast et Barn" —

„Kun femten Aar var jeg", afbrød Fru Ellen Marsvin hende, „da Din Fader anholdt om min Haand. Ludvig Munk var halvhundrede Aar gammel, fast hæslig at skue, dertil sagde Rygtet ham at være haardhjærtet, egenkjærlig og gjerrig, men stor var hans Rigdom og derfor huede han min Moder som Beiler til hendes Datter. Først lo jeg af ham, men hans skjønne Gaver viste mig, at jeg maatte være ham saare kjær, eftersom han for min Skyld overvandt sin Gjerrighed, og ingensinde fortrød jeg, at jeg blev hans Hustru."

„Ei drager jeg i Tvivl, at min Faders Rigdom forsonede Dig med Alt, men min Attraa stod kun til at ægte en Adelsmand, ham mit Hjærte selv valgte. Stille og agtbar vilde jeg leve som det sømmer sig en dydsiret Borgfrue, men Du tænkte anderledes. Fra den Stund Kongen saae mig, drømte Du kun om Magt og Indflydelse. Kongen bød mig ikke Thronen, men — et morganatisk Ægteskab."

„Du blev hans ægteviede Hustru."

„Ja til venstre Haand," lo Kirsten Munk bitter. „Den Art Ægteskab er Djævelens Værk. Gud og

Kristus have ei indstiftet dem, men Menneskene have opfundet dem for at behage Fyrsterne."

„Kongen har jo ingen anden Gemalinde."

„Saafremt Dronning Anna levede, havde jeg ingensinde ladet mig slæbe til Alteret," vedblev Fru Kirsten, „men Du, Moder, bøiede mit Samvittighedsnag ved at stille mig dette Ægteskab an som fyldestgjørende for Gud og Menneskene."

„Slig Paastand gjør jeg endnu gjældende," forsikrede Ellen Marsvin. „For Loven er Dit Ægteskab fuldgyldigt. Du indesluttes jo endog i Kirkebønnerne."

„Omsider gav Kongen mig da Opreisning. Om Dagen ved Hove krummer Adelen Ryg for mig, men om Aftenen ved Drikkebordet, naar Vinen løsner Tungerne og omtaager Forstanden, da har jeg tit erfaret, at Mange i Hjærtet ei agte mig bedre, end om jeg var Kongens Frille. — Og slig Ydmygelse maa jeg lide for en Ægtefælles Skyld, hvem jeg ingensinde har elsket."

„Ti, Kirsten!" —

„Nei, Moder. Nu faar jeg tale ud af Hjærtet. Mand og Hustru skulde være Et, saa formener jeg, at deres Kaar og skulde være ens, men min Ægtefælle er Danmarks og Norges Konge, medens jeg ikkun er Grevinde af Slesvig og Holsten, en saare latterlig Titel. Kongens Krone er af Guld og Ædelstene, min veier ei mer end en Papirskrone."

„Kirsten, Du er fra Forstanden!"

„Det aner mig," vedblev Kirsten Munk, „at den Stund vil oprinde, da Kong Christians legitime Afkom endog vil berøve mine Børn deres jammerlige Grevetitel. Der jeg første Gang fornam, at jeg skulde blive Moder, bønfaldt jeg Kongen om at hæve mig til Danmarks Dronning, paa det at mit Barn kunde komme til at staa paa samme Trin som de kongelige Prinser og Prinsesser. Kongen afslog det bestemt, og bød mig ingensinde tiere fremkomme med sligt Andragende." „Jeg nægtede at ægte en født Prinsesse, at ei flere Kongebørn skulde ligge Landet til Byrde," var hans endelige Svar."

„Dette har jeg minst anet," udbrød Ellen Marsvin, „hvi fortroede Du Dig ei til mig, da havde jeg virket af al Formue for denne Sag."

„Du havde ei mægtet at udrette Noget, Moder, men der jeg fornam Kongens Afslag, da sluktes end- og Moderkjærligheden hos mig for mit ufødte Barn. — I en Aarrække har jeg desuagtet formaaet at beherske mig, men mit Hjærte var fyldt med Bitterhed. Saa kom Rhingreven. — Fra den Stund jeg skuede ham, var det som om alle hidtil ufødte og skrinlagte Følelser i min Sjæl strømmede frem. Ingensinde har jeg troet," vedblev hun med dæmpet Stemme, „at et Menneskehjærte mægtede at rumme en saa grænseløs Elskov, men ei heller en saa sønderbrydende Fortvivlelse. — Trindt om mig er en Afgrund, hvor

skal jeg finde Støtte? — Æren! — Min blev plettet fra den Time, da jeg blev Kongens morganatiske Hustru. — Kjærligheden! — Den eier jeg kun for Otto. — Sædelæren! — Har ei Geistligheden selv spottet den, der Præsten sluttede mit Ægteskab? Hvad stod til Hinder, at den samme høiærværdige Herre vilde forene Kongen, min Ægtefælle, med en født Prinsesse og lyse sin Velsignelse over deres Pagt?"

„Kirsten," afbrød Ellen Marsvin utaalmodig, „nu forsvarer Du Din vanvittige Lidenskab."

„Moder, Du sige, hvad Du vil, men ei veed jeg, hvorhen jeg skal styre min Fod, derfor er jeg syg og elendig paa Sjæl og Legeme."

Her blev Samtalen afbrudt ved Kongens Komme. Christian den Fjerde, hos hvem den rige, kloge Fru Ellen Marsvin stod i høi Gunst, havde erfaret hendes Komme og vilde nu byde hende velkommen. Hendes ophidsede Udseende forundrede ham, og han spurgte, om der var hændet en Ulykke?

„Min Moder føler sig saare anstrengt efter Reisen," hastede Fru Kristen med at svare.

„Ilde staar det og til med vor Helsen," ytrede Kongen.

„Ja, det faar jeg sande," udbrød Fru Kirsten. „Kongelig Majestæt er saa gram i Hu og plages af Hidsighed, at jeg tror, han neppe lever til Paaske."

„Gud bedre Alt, hvor kan Du tale saa!" raabte Ellen Marsvin forfærdet og begyndte paany at græde.

Nogle Dage efter spadserede Kongen, ledsaget af sin Gemalinde og hendes Moder, henad Tøjhuset til, hvor to af Rhingrevens tyske Officerer stode og talte sammen. Da Fru Ellen Marsvin om Morgenen paa en Kjøretur havde set Datteren blive offentlig forhaanet, gav hun sig pludselig til at græde ved Synet af de tyske Herrer.

„Hvorfor tusind Pokker græder Din Moder saa meget?“ spurgte Kongen forundret.

„Min Moder er gal,“ svarede Kirsten Munk haanlig. „Naar hun ser, at jeg taler med en af Officererne, saa vil hun blive helt aflave, thi hun kan ingen Tysker lide. Ei heller kan hun fordrage de Jomfruer, som ere hos mig.“

„Det kan ikke hænge saaledes sammen,“ svarede Kongen. „Vaer Dig, Kirsten, hvad Du gjør.“

Hans gjennemtrængende, alvorsfulde Blik bragte hende til at slaa Øinene ned.

Kort Tid efter begyndte Fru Kirsten at se Vibeke Kruse med uvillige Blikke, fordi hun frygtede for, at hun skulde fortælle Kongen, at hun trakterede sine Børn med Prygl og lod dem gaa klædt i Laser. Ellen Marsvin yttrede engang, at hun hørte Kongen omtale Vibeke Kruse med Venlighed, og at han roste hendes Adfærd, hvorimod han omtalte tyske Marie med stor Foragt. Kirsten Munk glemte ikke disse Ord.

En tidlig Morgenstund i Begyndelsen af Aaret 1629, da Rhingreven havde forladt Danmark, jagede

hun Vibeke Kruse bort i et Anfald af Heftighed og Skinsyge. Da Vibeke forlod hendes Gemakker, mødte hun Henrik Ramel, som var kommen dertil i et Ærinde fra Prins Christian.

Vibeke neiede dybt, da han gik forbi.

„Farvel, Monsieur Ramel."

Han stansede.

„Er her noget paa Færde?"

„Naadigfruen har jaget mig bort."

Han saae sig omkring. Der var Ingen paa Gangen.

„Gaa ind i mit Værelse," sagde han, „jeg vil tale med Jer."

Hun fulgte ham. Ramel spurgte hende om Aarsagen til hendes Afsked, hvad hun ikke kunde forklare.

„Frygt ei for Nød, jeg skal bede Hans Naade om at hjælpe Eder til en anden Tjeneste."

Hun takkede ham, og han vedblev:

„Svar mig nu sandfærdig. For Eder, der længe har tjent Grevinden, kan det ei være ubekjendt, hvorfor Kaptain Munk og hans Datter faldt i Unaade?"

Vibeke betænkte sig paa Svar.

„Kjender Monsieur Ramel Jomfru Karen Munks Opholdssted?"

„Ja, men hun ønsker det fortiet. Til mig kan I betro Alt. — I veed Noget, — kanske Meget? Jeg besværger Jer, ved Alt hvad der er Helligt,

skænk mig Nøglen til det Rænkespil, som har bragt tvende ædle Mennesker i Ulykke. Saafremt I har Samvittighed, da bør I ei tie længer!"

Hendes kloge Blik fæstede sig et Øieblik forundret spørgende paa ham, men hans Iver stemte ikke med hendes rolige Forsigtighed.

„Kan være, jeg havde Noget at berette, men endnu er Tiden ei dertil. Saafremt Jomfru Karen Munk har fundet et godt Ly, saa lad hende tøve der forborgen. Naar den Stund oprinder, at jeg kan gavne Eder, Monsieur Ramel, da stole I trygt paa, jeg ei skal undlade det."

Ramel rynkede Panden og bandede i Hjærtet hendes Forsigtighed.

„I er saare ræd, Vibeke Kruse."

„Jeg er kun en stakkels, arm Kvinde."

„Har I selv Planer for Eders Fremtid?"

„Jeg agter at bede Naadigfru Ellen Marsvin om en Rekommandation."

Hun neiede og gik.

Imidlertid var Kirsten Munk ilet til Moderen for at fortælle om sin Gjerning.

„Moder, nu har jeg ryddet det Ukrudt afveien," begyndte hun fornøjet og gned Hænderne.

„Hvad mener Du?"

„Vibeke Kruse er jaget bort."

Ellen Marsvin, der var beskæftiget med at fæste

en kostbar Armring om sit Haandled, lod den forfærdet falde paa Gulvet.

„Er Du fra Forstanden? Vibeke, som kjender Dine Hemmeligheder, skaber Du Dig til Fjende, og hvad vil Kongen sige?"

„Det vil harme ham. Hans dydsirede Vibeke!"

Fru Ellen Marsvins smaa Øine spilede sig op. Hun havde aldrig været smuk, men i sin Ungdom sprudlede hun af Liv og Aand. Med Aarene var Munterheden vegen for en sindig Beregning, som ledede hele hendes Adfærd. Forskjellige Tanker krydsede i dette Øieblik hendes Hoved. Skulde Kongen virkelig interessere sig for Vibeke, da kunde dette tjene til nogen Undskyldning for Datterens Opførsel. Hun saae, at Kirsten Munks Indflydelse dalede, Fru Ellen Marsvin frygtede for, at det skulde gaa hendes egen ligesaa, der var kun en Udvei, at sikre sig Vibeke som Bundsforvandte.

Ellen Marsvin kastede tilfældigvis Blikket ud af Vinduet og opdagede Kongen, som stod paa Slotspladsen i Samtale med nogle af sine Officerer. Uden at forklare sin Adfærd, tog hun skyndsomst en Hat paa, kastede en Kaabe om Skuldrene og løb ned ad Gange og Trapper saa hurtigt, som hendes svære Skikkelse tillod det. Da hun kom ud af Porten, blev Kongen hende vaer.

„Hvad tusind Pokker gjør Du her saa tidligt?" spurgte han.

„Jeg vilde gjerne tale med Kongelig Majestæt."

„Kom med os, saa kan Du sige, hvad Du har paa Sinde."

Officererne trak sig tilbage og Kongen, ledsaget af Fru Ellen Marsvin, gik ind i Proviantgaarden, hvor de spadserede frem og tilbage, medens hun meddelte ham den huslige Begivenhed.

„Nu tager jeg hende i min Tjeneste," sluttede hun. „Er Kongelig Majestæt tilfreds, at Vibeke maa blive hos mig?"

Til hendes store Forundring og Skuffelse svarede han aldeles ligegyldig:

„Hvad kommer det os ved?"

„Men er det da ikke Kongelig Majestæts Ønske at —?"

Kongen afbrød hende utaalmodig.

„Vil Vibeke være hos Dig, saa kan vi sagtens være tilfreds dermed."

Fru Ellen turde ikke opholde Kongen længer. Hun takkede ham, fordi han bifaldt hendes Bestemmelse og gik ind i Slottet. Vibeke ventede hende i Forgemakket. Fra den Dag kom hun i Ellen Marsvins Tjeneste.

Eftersom Kirsten Munk ikke gjorde sin Moder Opholdet ved Hove behageligt, reiste denne til sin Herregaard Kjerstrup paa Taasinge, hvorhen Vibeke Kruse ledsagede hende.

8.

De danske Rigsraader arbeidede stadigt paa Fred. Øieblikket var gunstigt. Seiren ved Stralsund havde vist Wallenstein, at Danmarks fuldstændige Tilintetgjørelse var en Umulighed; uden Sømagt mægtede han ikke engang at holde Kysterne besatte, derfor var han tilbøjelig til Fred, selv med store Indrømmelser. Med Sverig derimod var et Forlig en Umulighed. Wallenstein ansaae Gustav Adolf for Keiserens farligste Modstander, med hvem Krigen ikke kunne undgaas. Efterretningen om, at Christian den Fjerde havde begyndt at indlede Underhandlinger med den tyske Keiser Ferdinand den Anden, vakte stor Uro blandt alle anti-habsburgske Stater, der ikke ønskede, at nogen af de protestantiske Riger traadte ud af Virksomhed. Nederlandene, Frankrig, England og frem for Alt Sverigs Gesandter fik Ordre til at modvirke Freden. I Januar bleve Johan Adler Salvius og Johan Sparre sendte til Danmark med de venskabeligste Forsikringer om Gustav Adolf og hans Raaders Bistand for den danske Konge og hans Børn, saafremt han ikke indlod sig paa en Fred, der ikke omfattede alle de interesserede Parter. Samtidig opfordrede Svenskerkongen til et personligt Grænsemøde, hvilken Opfordring Christian den Fjerde modtog.

Den 23 Februar var det et mørkt, sludfuldt Veir. Tykke Sneskyer bedækkede Himlen, og Veien

var næsten opløst, da den danske og svenske Rytterskare mødtes udenfor Ulfsbæk Præstegaard i Smaaland. Nordens tvende Monarker stege af Hestene og omfavnede hinanden. Det var et selsomt Syn at se disse to Kæmpeskikkelser. Begge vare over tre Alen høie, velvoxne og sværlemmede, iførte mørke Fløils Kapper, bræmmede med Hermelin, Vamse af samme Stof, brede Kniplingskraver, Rytterstøvler med Guldsporer, lange gule Læderhandsker og runde Hatte med hvide, vaiende Fjer. Men medens Kong Christians mørke Haar faldt ned i Panden og hans brune Øine udsendte Falkeblikke, var Gustav Adolfs store Øine lyseblaa, og hans gyldne Skæg og Haarvæxt havde skaffet ham Navnet „Guldkongen". Uagtet Gustav Adolf var fem og tredive Aar, havde hans Ansigt bevaret hele Ungdommens Fyldighed og Friskhed i Farven. Det korte Haar var strøget tilbage fra hans høie, hvælvede Pande, og over Trækkene laa en Mildhed, der harmonerede smukt med hans kongelige Anstand. Med Kong Christian fulgte Rigets Marsk Jørgen Scheel, Rigsadmiral Claus Daa og Christian Thomæsen Sehested. Blandt de fornemste Mænd i Gustav Adolfs Følge saaes Rigets Kantsler, Axel Oxenstjerne, den store Statsmand, hvis Skikkelse alene tiltrak Opmærksomhed. Hans høie, statelige Figur, kraftige Ansigtsfarve, den høie Pande med de dybe Rynker, de store mørkeblaa Øine havde noget paa engang bydende

og vindende. Foruden ham var Kongen ledsaget af Gabriel Oxenstjerne og Johan Salvius.

Stedets Geistlige, velærværdige Magister Lundstrøm, en midaldrende Herre, stod dybt bukkende i Porten og førte de to Konger, som tilfods tilbagelagde Veien over Gaarden, ind i den lave Storstue. Gulvet var bestrøet med Grankviste, og Bordet stod dækket med pyntelige Skueretter. De tvende Monarker toge Plads i brede Armstole, medens det øvrige Følge maatte tage tiltakke med mindre bekvemme Sæder paa lange, læderbetrukne, polstrede Bænke. Efter at Magister Lundstrøm havde læst til Bords, fyldte Mundskænkene deres Herskeres Bægere med Vin og Øl, og Kjældersvendene bare Fisk og store Stege om, men der herskede en tvungen Stemning. De danske og svenske Herrer sade Side om Side, tilsyneladende venskabelig, men dog hemmeligt frygtende for, at Modpartiet skulde vinde Seir i det vigtige Spørgsmaal om Krig eller Fred.

Da Politiken udelukkende beherskede Alles Tanker, kunde Samtalen ikke undlade at dreie sig derom.

„Der hænger en stor Fare over vore Hoveder," udtalte Gustav Adolf sig skarpt og tydeligt. „Ifald Keiseren seirer, saa skulle vi Alle føres over til Amerika at syde Sukker. Nu gjælder det derfor om at staa faste i Forbund."

Alles Blikke fæstede sig paa den danske Konge. Han svarede ikke.

„Keiserens Magtforøgelse bør bekæmpes, ligeledes Wallensteins Besiddelse af Meklenborg," tog Gustav Adolf atter Ordet. „Kongelig Majestæt fik i modsat Tilfælde give Afkald paa Stifterne for Eders Sønner."

„Unægtelig vilde dette falde os tungt," svarede Kong Christian. „Vi have efter bedste Evne rustet os i denne Vinter, men uagtet vi have pantsat vore Juveler, forhøiet Sundtolden og paa alle Maader søgt at skaffe de fornødne Midler tilveie, saa føle vi os dog i stor Pengeforlegenhed."

„Angaaende dette og meget Andet ville vi i Enrum forhandle med vor danske Broder," sagde Gustav Adolf.

„Vi ville nu takke Kongelig Majestæt for udvist Gjæstfrihed af Eders Dronning Marie Eleonora mod vor lille Datter og tømme vore Bægere til Ære for vor navnkundige Broder, Kong Gustav Adolf af Sverig. Vi ønske, at han maa leve længe!"

Trompeterne, som vare anbragte i Forstuen, blæste lydeligt med høit skingrende Toner. Skaalen blev drukken, og Gustav Adolf tog nu Ordet for i smigrende Udtryk at udbringe en Skaal til Ære for den danske Søhelt, Kong Christian den Fjerde.

Taflet blev hævet. Magister Lundstrøm læste fra Bordet, og de tvende Konger trak sig tilbage i Præstens tarvelige Arbeidsværelse, hvor de toge Plads

overfor hinanden. Alvor var leiret paa deres Ansigter, det høflige, venlige Smil forsvandt.

„Kongelig Majestæt," begyndte Gustav Adolf, „den første Betingelse for enhver mulig Fred tykkes os at være, at alle Steder og Havne ved Østersøen og Vesterhavet, som og Oldenborg og Østfrisland sættes i den Stand, de vare i før 1620, og at Fyrsternes og den over- og undersachsiske Kredses Anliggender ordnes paa samme Vis."

En ubetinget Mistro til Gustav Adolf og hans Politik bragte Christian den Fjerde til at spørge skarpt:

„Vi forstaa ikke, hvad vor svenske Broder har med de tyske Sager at skaffe?"

„Bedre er det, om Nordens Konger slutte Forbund end at vi skille vore Planer ad," lød Svaret noget undvigende. „Vi forbavses, at Kongelig Majestæt ei har bemægtiget sig Hamborg og Lybeck. Man bør dog lære de Spekhøkere Respekt."

Gustav Adolfs Ord saarede den danske Konge, men det var ham magtpaaliggende ikke at yppe Kiv.

„Vi tilbyde Eder at stille 14,000 Mand i Tyskland," vedblev Gustav Adolf.

Christian den Fjerde havde ingen Grund til at tro paa Sverigs Løfter. Han vidste, at der intet Hensyn blev taget til, om Danmark forblødte sig, naar det kun kunde tjene som Skjold for Sverig.

„Vi have alt omtalt til vor kongelige Broder, at Danmark mangler Penge," svarede han.

„Saa ere vi rede til at forstrække Eder med Midler, saafremt Kong Christian giver os sit kongelige Ord paa, at Danmark og Sverig slutte Forbund."

„Et saa vigtigt Forslag bør vi først drøfte med vore Stænder, og dette vil kræve Tid," svarede Kong Christian undvigende.

„Vi vide, at Eders Rigsraader ere for Fred," sagde Gustav Adolf i en dæmpet, fortrolig Tone, „men Kongelig Majestæt er for stor en Krigshelt til selv ikke at have Planer med Eders Flaade. Vi tilbyde Eder derfor Bistand overfor Eders egne Undersaatter, saafremt en saadan skulle gjøres fornøden."

„Vi takke Eder, Kong Gustav Adolf," svarede den danske Konge med Værdighed, „men hvilke Uenigheder der end kunde opstaa mellem Konge og Undersaatter, saa bør de bilægges uden fremmed Indblanding. Hvad os anbelanger, da have vi ingenlunde en saadan behov."

Christian den Fjerde vilde mindst af Alt aabenbare for Svenskerkongen, at Adelens Magt begyndte at kaste stærke Skygger over hans Liv, og da han ikke kunde afbryde de indledte Fredsunderhandlinger med Keiseren, saa hastede han med at slutte Mødet.

„Hav Tak for Kongelig Majestæts Venskab," sagde han og reiste sig, idet han trykkede Gustav Adolfs Haand. „Angaaende de Forslag, som vor kongelige Broder har gjort os, da kunde vi ei for Tiden give noget afgjørende Svar."

Hermed var Samtalen sluttet. Et Kvarter senere rede begge Kongerne med Følge bort fra Præstegaarden, hver til sin Side.

„Samtalen gik Herren være priset ret godt, saa at vi skiltes ad som Venner," sagde Kong Christian til Jørgen Skeel, der red ved hans Side, „meer havde vi ei ventet."

I samme Øieblik udtalte Gustav Adolf en anden Mening til Axel Oxenstjerne, hvem han meddelte den stedfundne Samtale:

„Bjergene ere i Barnsnød, og der fødes en latterlig, lille Mus."

Saaledes blev Resultatet af dette Møde, som det halve Evropa havde Blikket fæstet paa. Mellem Nordens Konger kunde ingen Enighed opnaas, men den Skræk, som Mødet havde fremkaldt hos Fjenden, var ikke uden Virkning for Danmark.

To Dage efter sad Christian den Fjerde om Aftenen paa sit kjære Frederiksborg Slot i den saakaldte „Skibssal", et af de pragtfuldeste Gemakker i Kongefløiens tredie Etage. Tapeterne af Guld, Sølv og Silke forestillede lutter Søstykker, og Loftet fremviste i malet og forgyldt Billedskærerarbeide en Mængde Krigsskibe, samt Hvaler og andre Sødyr, Alt i Hautrelief. Den forgyldte Sølvlysekrone, der ellers pleiede at hænge i Klenodiekamret, kastede denne Aften Skæret af sine talrige Lys over det runde Egebord, der vare bedækket med et stort, grønt Fløilstæppe,

hvorover laa et mindre af Guldbrokade. Om Bordet sade Kongen og Kirsten Munk, Prinserne Frederik og Ulrik, Pentz, Rantzau og Rothkirch. Fra Slaguhret, som var anbragt i Knoppen under Lysekronen, løde otte Slag. Medens Fru Kirsten tilsyneladende var beskæftiget med sit Baldyrearbeide, udførte hun en Mundskænks Gjerning. Hver Gang Kongen havde tømt sit Bæger, fyldte hun det paany med sød, varm Vin, som hun øste af et massivt, gyldent Drikkekar, der stod foran Kongen. Ilden brændte lystigt i Marmorkaminen, og bløde Skindtæpper bedækkede det tavlede Flisegulv.

Kirsten Munk hævede et af Sølvbægerne.

„Hvormange saadanne har min kongelige Ægteherre vundet i Ringrenden?" spurgte hun med indsmigrende Røst.

„Hundrede og tyve," svarede den smukke, nittenaarige Prins Ulrik med sønlig Stolthed.

„Hvad Magt ligger derpaa," udbrød Kongen bitter. „I vor Ungdom havde vi Held og Lykke med os, nu er det Gustav Adolf, der vinder Ry, — den store Gustav Adolf, om hvis Isse Krigsgudinden snor Udødeligheds Kransen."

Vinen løsnede Kongens Tunge. For første Gang udtalte han den brændende Skinsyge, der besjælede ham mod Gustav Adolf.

„Naar vi staar paa vort herlige Kronborg," vedblev han, „og skuer over Øresund, saa tykkes det os, som et af vor Krones bedste Klenodier, og Gustav

Adolf som en Stimand, der vil rane det. — Alt passere svenske Krigsskibe Øresund og vore andre danske Farvande med svenske Passer. Svenskerkongen og hans Raader se gjerne hele Danmark i Keiserens Vold, saafremt det kunde gavne Sverrig."

„Hidtil har Gustav Adolf seiret i Kamp for Troen," ytrede Hertug Frederik formildende. „Ønskeligt var det, at Nordens Konger kunne slutte et trofast Forbund."

Kongens Haand faldt tungt paa hans Skulder.

„Vi sige Dig, den Stund faar Du opleve, da Sverig hæver Sværdet mod os. — En Torn stikker i Gustav Adolfs Øie, vor Magt paa Østersøen. Medens vi have indrømmet vort Naboland store Friheder, saa har det glemt at holde sit Forbunds-Løfte til os."

En Pause fulgte, hvori Kongen tømte sit Bæger.

„Saavel betræffende Religionsspørgsmaalet, som med Hensyn til mangt Andet, kan jeg kun nære Vrede mod Keiseren," svarede Hertug Frederik.

„Vi have betinget os Stifterne for vore kjære Sønner," sagde Kongen, „men vitterligt er det os, at alle vore Sønner ere for Krig." —

„Tilvisse, høitelskede Fader!" udbrød Prins Ulrik med ungdommelig Freidighed. „I Holsten er Stemningen for den danske Konge. Borgere og Bønder begjære kun at føres mod Fjenden, de forene sig alt i smaa Hobe og anfalde ham."

„Sandt nok, mit unge, iltre Blod," svarede Kongen hjærtelig. „Du ser jo selv, hvor stærkt vi skynde paa Rustningerne. De Gottorper trænge ogsaa til en Ydmygelse. Guds Død! vi mene, at Christian den Fjerde ikke er en Helt i Arnekrogen."

Kongen foer med Haanden over Panden, hans Blik funklede.

„Min Hr. Fader, ei fatter jeg," begyndte Prins Ulrik, —

„Tys! — ved den danske Konges Fødder hænge Rigsraaderne lig Kampestene. Og saa trække de ei til en Side. Snart gjør Skinsygen sig gjældende mellem de danske og tyske Raader, og ret saa beherskes de af sære Ideer og Sympathier."

„Imellem Keiseren og Ligaen hersker der ogsaa Skinsyge og Mistro," bemærkede Hertug Frederik.

„Jyderne begjære Vaabenhævn," vedblev Kongen, „men det øvrige danske Folk samstemmer med Rigsraaderne. Pengemangel slukker Krigsbegeistringen. Man vil, at vi ad Fredens Vei skal faa Jylland tilbage. — Vi imødese med spændt Forventning det keiserlige Svar paa vore Fordringer."

Kirsten Munk saae spørgende paa sin Gemal. Det spændte Forhold mellem hende og Kongen havde bevirket, at hun i den senere Tid var uvidende om den hemmelige Del af Politiken.

Uhret i Lysekronen slog ni.

„Vi ville arbeide en Stund før vi gaa til Ro," sagde Kongen og reiste sig, men Vinen gjorde hans Hoved tungt. Han maatte støtte sig paa Hertug Frederiks Arm.

En Time senere var alt tyst paa Slottet, man hørte kun Vagtens Skridt og Stemmer i Drabantsalen. En kvindelig Skikkelse indhyllet i en Morgenrobe, med en Blændlygte i Haanden, sneg sig sagte gjennem Gange og Gemakker ind i det runde Brevkammer, hvori Kongen pleiede at arbeide. Hun lukkede Døren og tændte et gult Voxlys, som stod i en Sølvstage paa et Bord, hvorpaa Kongens store Sølvskrivetøi stod med en Fjederpen, der endnu bar Spor af frisk Blæk.

Den hemmelighedsfulde Nattegængerske, i hvem Læseren maaske allerede har gjenkjendt Fru Kirsten, søgte ivrig mellem Papirerne, gjennemlæste Brevene og gik hen til et af Ibenholt med Sølvsirater prydet Skab, hvis Skuffer hun søgte at aabne. Dette lykkedes, da Kongen i sin halv berusede Tilstand havde glemt at laase dem af. Hun gjennemlæste med spændt Opmærksomhed de hemmelige Dokumenter og Aktstykker.

„Otto spørger Nyt, naar jeg beretter ham, hvad jeg har læst og erfaret af Kongens egen Mund," udbrød hun. „Af Freden med Tyskland bliver der neppe noget, at dømme efter de Fordringer, Danmark fremsætter."

Timerne gik. Da løde tunge Trin udenfor. Fru Kirsten foer op dødbleg. Værelset havde kun en Udgang. Hun stirrede aandeløs mod Døren. Hin Tids Overtro bragte hende til at formode en Gjengangers Nærværelse, men hun skulde snart erfare, at disse Skridt havde en naturlig Aarsag. Døren blev aabnet med et kraftigt Haandtag, og Kongen traadte ind.

„Jesus! — Hvor I skræmmer mig!" udbrød hun.

„I Pokkers Navn, hvad tager Du Dig for her ved Nattetid?"

„Jeg følte mig saa syg," begyndte hun i en klagende Tone, „derfor vilde jeg læse noget i den hellige Skrift, og jeg gik herind for at søge efter en Bønnebog."

En Times Søvn havde været tilstrækkelig til at gjøre Kongen fuldstændig ædru.

„Kirsten," sagde han og greb hende haardt om Haandledet, „det tykkes os, at Du staar her lig en Spion. Vil Du forraade Danmark og din Ægte-herre?"

Hans Stemme skælvede af indre Bevægelse.

„Kirsten, hvordan lønner Du min Kjærlighed?"

Angsten bragte hende til at græde.

„I tog mig bort fra min Moders Hjem, da jeg endnu kun var et Barn," klagede hun, „og saa behandler I mig nu saaledes, da jeg er bleven en

syg, skrøbelig Kvinde. Men I ægtede mig jo og kun til venstre Haand."

„Du fulgte mig med Din Moders Samtykke. Vel blev Du ei Danmarks Dronning, men ved Hove holdt jeg Dig stedse høit i Ære. Vi have havt Dig inderlig kjær af Hjærte, mer nu er Du bleven os en selsom Gaade. Nødig vilde vi tro, at Du har vendt Din Hu til en Anden og er bleven en Forræderske mod os. — Gaa med Gud, Kirsten, men vaer Dig, at vor Taalmod ikke brister."

Hun gik. Kongen kastede sig paa en Stol. Her, uset af Alles Blikke, i Nattens Ensomhed skjulte fjerde Christian Ansigtet i sine Hænder og græd. Han græd over Danmark og sin huslige Elendighed. Da steg et Ungdoms Minde frem for hans Sjæl, Billedet af hans blide, elskelige Dronning Anna Katharina af Brandenborg. Med Haanden under Kinden sad han længe og stirrede hen for sig. Tankerne dvælede ved hin svundne Tid, da Lykken smilte til ham i det huslige Liv og paa Kampladsen, da hans yndige Gemalinde var Hoffets Pryd, og han selv foer fra Seir til Seir. „Nu er Alt forbi!" hviskede han og knugede Hænderne sammen.

9.

Den nærmest følgende Tid, da Fredsunderhandlingerne fandt Sted, var fuld af Uro og Fortvivlelse for Kongen og Rigsraaderne; da det lod, som om Keiseren vilde Danmarks Ødelæggelse. Fra den tidligste Morgenstund var Kongen selv paa Holmen for at skynde paa Rustningerne.

En Søndag Formiddag blev Christian den Fjerde saa syg i Kirken, at han maatte forlade den under Gudstjenesten. Livlægen, Doktor Henning Arnisenius blev strax hentet og ordinerede Kongen at gaa til Sengs. Medens hele Hoffet var greben af Angst, hyklede Fru Kirsten kun Bekymring for sin Gemals Tilstand, og saasnart Sømmeligheden nogenlunde tillod det, trak hun sig tilbage til sine Gemakker.

„Marie," udbrød hun glad til sin Fortrolige, „idag vil jeg synge min Yndlingssang, thi vel nu gjør Herren min Spaadom til Sandhed. Kong Christian lever ei til Paaske, saa bliver jeg Rhingrevens Gemalinde."

Hun istemte nu en plattysk Vise og mærkede ikke, at Doktor Arnisenius aabnede Døren. Forfærdet tav hun og raadspurgte ham angaaende sit Helbred.

„Hvad er Jer Mening om Kongelig Majestæts Tilstand?" spurgte hun sluttelig.

„Med Himlens Bistand lider han kun af et for-

bidragende Onde. Kongelig Majestæt vil ret snart kunne fryde sig over naadig Grevindens Sange."

Hun bed sig i Læben. Doktoren bukkede og forlod Gemakket.

„Marie, hørte Du? — Aldrig i mine Dage bliver jeg fri for mit Kors," jamrede hun nu. „Ilde faren er jeg, og endnu værre bliver det."

En Angst for Fremtiden, der for Kongen vilde medføre en Afsløring af hendes forbryderske Forhold, bemægtigede sig Kirsten Munk. Hun forudsaae, at det tidligt eller sent vilde fremkalde en Katastrofe i hendes Liv. Hendes urolige Hoved bragte hende til at lægge de mest vanvittige Planer, hvis Formaal altid var at befri hende snarest mulig fra det ægteskabelige Baand, da Livet under de nærværende Forhold næsten var bleven uudholdeligt for hende. Forgæves skrev Fru Ellen Marsvin Brev paa Brev til sin Datter for at bønfalde hende om at overvinde sin ulykkelige Lidenskab, forgæves talte Hofpræsten, Doctor theologiæ Christian Jensen hemmeligt Alvorsord til hende. Det syntes, som om al sund Forstand og Dømmekraft var vegen bort fra denne pligtforglemmende Hustru og Moder, der kun nærede et Haab og Ønske, at blive Rhingrevens Ægtefælle.

Den lille, elskværdige og tidligt udviklede Anna Katharinas Nærværelse var til stor Gene for Grevinden. Denne opholdt sig for det Meste paa Frederiksborg, hvor hun en Dag i April Maaned blev

glad overrasket ved at modtage en Skrivelse fra Gustav Adolfs tyske Raad, Ludvig Rask. Denne skrev, „at den svenske Konge med Længsel ventede, at hun skulde skikke sin Frøken Datter derover, som hun havde foresat sig og tilkjendegivet. Det vilde være Kongen af Sverig kjært, om dette maatte ske. Saafremt Noget skulde være til Hinder derfor, hvad Kongen ikke kan tro, ønskedes der, at dette maatte meddeles Overbringeren af Brevet, Kongens Kammerjunker."

Kirsten Munk havde udtalt Ønsket om at sende sin Datter til Gustav Adolfs Hof for den svenske Ministerresident Fegræus, men da hun intet Svar erholdt, formaaede hun Rhingreven til at arbeide derfor. Det var hende magtpaaliggende at fjerne Datteren og indtræde i et venskabeligt Forhold til Gustav Adolf. Hun sendte øieblikkelig Brevet til Christian den Fjerde, der opholdt sig paa Rosenborg, med en kjærlig Skrivelse, at man ikke burde forskærtse Gustav Adolfs Godhed ved et Afslag. — Kort efter modtog hun Kongens Svar. „Hjærtenskjære Kirsten," skrev han, „vor elskelige Datter Anna Katharina skal ikke skikkes til Sverig før efter vor Hjemkomst fra det Søtog, som vi agte at foretage os."

Kirsten Munk græd af Forbitrelse over sin tilintetgjorte Plan. I et smigrende Brev til Gustav Adolf tilkjendegav hun sin Vrede og Misbilligelse af Kongens Afslag, og den stakkels, lille Anna Katharina blev næsten aldeles forvist fra Moderens Gemakker.

En tidlig Morgenstund, i Midten af Mai Maaned, gik Kongen op og ned i sit Brevkammer paa Kjøbenhavns Slot og læste nogle militære Rapporter, medens han nød sin Morgendrik, et Krus varmt Øl. Et stort Kort laa udbredt paa Bordpladen, der hvilede paa en jernbeslaaet Kiste, hvori Kongen forvarede større Pengesummer. Væggene vare bedækkede med prægtige Vaaben. Et lyst Smil opklarede Christian den Fjerdes Aasyn. Imedens Fredsunderhandlingerne antoge en for Danmark gunstig Vending, havde den danske Hær og Flaade ikke været uvirksomme. Rapporterne fra General Morgan indeholdt lyse Seirsberetninger. Den femte Mai havde Generalen med en Hær af syvtusind Mand gjort Landgang paa Nordstrand, der var besat af gottorpske og keiserlige Tropper, som han havde slaaet og fordrevet derfra. Danebrog vaiede nu paa Øen, Befolkningen havde ikke alene med Glæde aflagt Ed til Kongen, men Mange havde frivillig taget Tjeneste i Hæren. Herfra var Generalen gaaet over til Vestkysten ved Dagebøl, og efter flere heldige Fægtninger havde han gjort sig til Herre over hele Landet op til Tønderslot, som ligeledes var bleven erobret. Endvidere berettede Rapporten, at Krigsbyttet af Heste og Penge var meget betydeligt. — Kongens Plan var lagt. Med Generalvagtmester Slammersdorf og en Hær paa nitusind Mand agtede han ufortøvet at indskibe sig til Sliminde, rykke mod Slesvig, slaa

Leir paa lille Hestebjerg, og forberede en Beskydning af Gottorpslot, medens Holk skulde beordres til at adsplitte de fjendtlige Tropper, der rimeligvis vilde søge at komme de Keiserlige i Slottet til Undsætning.

En sagte Banken paa Døren forstyrrede Kongen.

„Hvem der?" raabte han.

„Det er mig," lød Fru Kirstens Stemme.

Hun kom ind indhyllet i en blaa Silkekaabe, hvorover hendes rige Haar faldt ned i tykke Lokker.

„Jeg vil bede Kongelig Majestæt om Forlov til atter at drage til Frederiksborg, og sammesteds gaa til Guds Bord hos Dr. Christian Jensen."

„For os gjerne," svarede Kongen. „Ret nu fik vi dog byde Dig Farvel, eftersom vi gaa med Hæren til Slesvig."

Han meddelte hende nu de glædelige Seirsbudskaber, til hvilke hun lykønskede ham.

„Fra Din Moder skal jeg og bringe Dig flittig Hilsen," vedblev Kongen. „Hun skriver og beder os indstændig, at vi skal besøge hende paa Kjerstrup."

„Er Vibeke Kruse endnu hos hende?" spurgte Fru Kirsten.

„Ja. Din Moder skriver just og roser hendes gode Egenskaber."

Kirsten Munk trak en lille Guldæske frem og aabnede den. Den indeholdt et hvidt Pulver, der lignede Sukker.

„Hvad er det?“ spurgte Kongen.

„Saafremt Kongelig Majestæt vilde bruge dette Pulver, da vilde I befinde Eder helt vel derefter,“ sagde hun.

„Hvad, for tusinde Syger skulde vi bruge det Tøi? — Os feiler Gud være lovet Intet.“

„Doktor Peter Paynk har givet mig det.“

„Hvortil skulde det gavne os?“

Hun hviskede nogle Ord til ham. Kongen brast i Latter.

„Sæt Æsken paa Bordet,“ sagde han.

Fru Kirsten rakte ham Haanden og ønskede Kongen et Levvel, hvorefter hun forlod ham.

En Time senere kjørte hun ad Kongeveien til Frederiksborg. Saasnart Kongen hørte hendes Vogn rulle ud af Porten, sendte han Bud efter Dr. Paynk, der hastig indfandt sig.

„Til hvilket Brug har I givet Grevinden dette Pulver?“ spurgte Kongen i en barsk Tone den bestyrtede Læge, der saae et Udtryk i Majestætens Ansigt, hvilket han ikke forstod.

„Til at komme paa nogle Blegner.“

„Kan man bruge det indvortes uden Fare?“

Lægen foer et Skridt tilbage.

„Gud bevares, naadige Konge, det er Gift!“

Kongen blev dødbleg. Han rakte Lægen Æsken.

„Tag dette Pulver tilbage og giv ikke tiere Grevinden hvadsomhelst, der er Gift.“

Dr. Paynk saae forfærdet paa ham.

„Herre Konge, jeg har sagt den naadige Grevinde, at det var Gift."

„Godt," svarede Kongen med næsten ukjendelig Stemme. „Vi have ingen Aarsag til at være fortørnet paa Eder."

Han gav Lægen et Tegn til at fjerne sig.

Kongen blev staaende med bøiet Hoved og Haanden tungt støttet paa Bordpladen. — Da blev Døren aabnet og den udvalgte Prins traadte ind.

„Fader! Er I syg?" udbrød han.

„Nei, min kjære Søn. — Godt Du kom og rev os ud af vore Tanker."

Fader og Søn omfavnede hinanden, hvorefter de toge Plads ved Bordet. Kongen meddelte de nyeste Begivenheder fra Krigsskuepladsen, og overdrog til Thronarvingen at varetage Rigets Anliggender i Hovedstaden under hans Fraværelse.

„Jeg har en sær Nyhed at berette Kongelig Majestæt," sagde Prins Christian. „Jeg reiste hertil over Kronborg, hvor Frederik Urne fortalte mig, at Jomfru Dorthe i Gaar var ankommen dertil. Hun har travlt med at besørge Kasser indskibede til Sverig."

„Guds Død!" foer det over Kongens Læber. „Vi forstaa det," — vedblev han med Bitterhed. „Fru Kirsten agter at bjerge sig og sit Gods. —

Nævn os en tro og hengiven Tjener. Hele vor Omgivelse er beskæftiget med Afreisen."

„Henrik Ramel kan Hr. Fader stole paa."

„Ja. Du har Ret."

Kongen befalede en Page at hente Henrik Ramel. Imidlertid skrev han en Ordre.

„Henrik Ramel," sagde han, da den unge Adelsmand traadte ind. „Vi have et hemmeligt Ærinde til Eder. Reis ufortøvet til Kronborg, bring denne Ordre til Kaptainen paa vort Orlogsskib Spes, at det øieblikkelig seiler til Sverig og henter al det Gods tilbage, som Grevinden har ladet skikke derover. I bringer ligeledes Kaptainen vor Befaling til ikke at udlevere Godset før vor Tilbagekomst. Derfra tager I til Frederiksborg og adspørger vor Hofprædikant, Dr. Christian Jensen i vort Navn, om Hendes Naade har været til Alters hos ham."

Efter at Ramel var ilet bort for at begive sig paa Reisen, meddelte Kongen i Korthed Thronfølgeren sine Ordrer angaaende Regjeringssagerne, men indlod sig ikke mere paa de pinlige Familieanliggender. Han lod Børnene hente, omfavnede dem og tog en hjærtelig Afsked med dem. Da de havde forladt ham, udbrød han:

„Den onde Kvinde skal erfare, at det er for vore elskede Børns Skyld og ei for hendes gule Lokker, at vi holde ud med hende. — Saa vidt er det altsaa kommen med hende, at hun stræber os efter Livet!" —

10.

Den gamle Borg Kjerstrup paa Thorseng, senere Taasinge, laa tæt ved Skoven, hvor Veien deler sig til Bregninge og Lundby. Opført 1362 mindede den i sin faldefærdige Skikkelse om en Kæmpe, der synker ned mod Graven. Borgen var indhegnet af Volde og Grave, de høie Murtinder, steile Trapper, smaa Vinduer og hele Arkitektur stod som et Minde om hine fjerne Aarhundreder, men den indvendige komfortable og kostbare Udstyring vidnede om Eierindens Rigdom.

Foran i Skoven vare Tømmerfolk beskæftigede med at opslaa Telte til Kongens Ryttere og Rideknægte, samt til deres Heste. I Kjøkken og Fadebur færdedes Kokke og Kjældersvende i travl Virksomhed, og i Hallen ovenover sad Fru Ellen Marsvin tilbords med et af Stolthed straalende Blik ved sin høie Gjæst, Kong Christians Side. Tapetet i den runde, rummelige Hal var af Gyldenlæder som og Betrækket paa de høiryggede, med firkantede Tophimle forsynede Stole. Over Spisebordet var en Himmel med svære, guldindvirkede Omhæng og paa den hvide, fine Dug, der var baldyret med Borter af spraglede Silkeblomster, skinnede det massive Sølvservice. Fra et tilstødende Kammer løde Musikens Toner, og Pagerne havde travlt med at fylde Pokalerne med Rhinskvin og fine spanske Vine. Naadigfruen var

klædt i en grøn Fløils Dragt med Guldbroderi, kostbare Perler og hvide Fjer. Ved Bordenden mellem Hofherrerne sad en ung Dame klædt i en violfarvet Silkekjole, blottet for alle Broderier og Smykker. Hendes Dragt viste en fordringsløs Beskedenhed, ligesom hendes Væsen var tilbageholdent. Læseren vil i hende gjenkjende Vibeke Kruse, hvem Ellen Marsvin havde ophøiet til sin Selskaberinde.

„Kongelig Majestæt kan ikke fatte hvor lyksalig jeg er ved at modtage Eder som Gjæst," forsikrede Fru Ellen og lagde et Stykke Fuglevildt paa Kongens Tallerken. „Det er altsaa først Eders Agt at drage til Gottorp?"

„Ja, tilvisse, men en Depeche fra vore Afsendinge i Lybeck bragte os til at fastsætte et Møde med dem her paa Kjerstrup."

„Og dog ser det ud, som om Kongelig Majestæt vilde fortsætte Krigen, eftersom I lod Hæren gaa til Sliminde."

Kongen smilede.

„Jeg forstaar Kongelig Majestæt," vedblev den kloge Frue. „Det forfeiler sikkerlig ei sin Virkning, at Fjenden ser, at Danmarks Konge har besluttet at slaas til det Yderste, saafremt der ei hastes med Underhandlingernes Afslutning paa en for Danmark fyldestgjørende Maade."

„Man har i Sandhed gjort os det saa broget, at vi heller med Sværdslag tvang vore Fordringer

igjennem," svarede Kongen. „Vi vilde nu forhandle med de Herrer Fris, Ulfeldt og Skeel, om vi virkelig kunne forsvare at underskrive."

„Jeg har en Plan at forelægge Kongelig Majestæt," begyndte Fru Ellen Marsvin, da hun efter Taflet befandt sig alene med Kongen i et lille Gemak, hvis Gulv var bestrøet med friske Pileblade og Blomster.

„Lad høre Jer Plan?"

„Kjerstrup er saa gammel, at den ei mere afgiver en sømmelig Vaaning for en Adelsfrue. Jeg har besluttet at skænke den som Gave til min Datter, Kirsten Munk eller til min liden Dattersøn Valdemar Christian."

„En skøn Gave. Vi takke paa vor liden Søns Vegne."

„Ifald vor naadige Konge lod det gamle Kjerstrup nedbryde og af Materialet opføre et Herresæde, da vilde Gaven blive endnu skjønnere til Eders kjære Søn. Samme Borg kunde jo bære Navnet Valdemarsslot."

„For Pokker, I er en snild Kvinde," lo Kongen, „men Jer Ide behager os."

„Kongelig Majestæt vil selv udkaste Byggeplanen, og give Efterverden endnu et herligt Bevis paa Eders sjeldne arkitektoniske Smag og Dygtighed."

„I smigrer os, Ellen Marsvin, men Jer Ide skal blive virkeliggjort."

„Ei jeg selv, men Vibeke Kruse undfangede Ideen, det jeg nu bør tilstaa."

„Ei! ei! — Vibeke Kruse er bleven en helt statelig Jomfru, frisk og blomstrende. Hun trives bedre hos Eder end hos sin forrige Herskerinde."

Kongens Tonefald og spottende Udtryk viste Ellen Marsvin, at Forholdet mellem ham og hendes Datter ikke var bleven bedre siden hendes Afreise fra Hovedstaden.

„Jeg har endnu ingen Hilsen modtaget fra min Datter?" yttrede hun spørgende.

„Tal ei om Fru Kirsten," lød det barske Svar.

Fru Ellen sukkede og saae mod Himlen, men vovede ikke at spørge mere.

Samme Morgen i Svendborg havde Kongen skrevet et Brev til Befalingsmanden paa Kronborg, Hr. Frederik Urne og befalet ham at holde Grevindens forrige Jomfru, stumpet Dorthe, borte fra Kronborg, begrundet paa hendes ilde Rygte.

De tre Rigsraader ankom Dagen efter til Kjerstrup. Efter længere Forhandlinger underskrev Christian den Fjerde et Løfte om Ratifikation af Traktaten med Forbehold af en lignende fra Wallenstein og Tilly samt Stadfæstelse fra Keiseren. Derefter seilede Kongen den 29 Mai til den slesvigske Kyst og landede ved Dyttebøl i Angeln. Her tog han Kvarter paa Herregaarden Øe, men da alle Stridigheder vare ophørte, seilede han atter tilbage til Taasinge.

Omsider den 30 Mai blev Freden kundgjort og

indskudt, og et Te Deum Laudamus sunget i alle Kirker. Alle Keiserens Erobringer fra Danmark skulde leveres tilbage. Halvøen var altsaa omsider befriet fra de fjendtlige Tropper, der rykkede bort strax efter Fredsslutningen, men Danmark maatte til Gjengjæld afstaa de fra Hertugen af Gottorp og Erkebiskoppen af Bremen gjorte Erobringer, og alle Fanger bleve løsgivne uden Løsepenge. Med Harme maatte Kong Christian give Afkald paa Erkestifterne og Stifterne for sine Sønner, samt love ikke mere at blande sig i det hellige romerske Riges Anliggender. Til Vederlag for Krigsomkostningerne blev der akkorderet ham en Told paa Elben. Danmark havde ikke mistet en Fodsbred Jord, men Kong Christians og Danmarks Ære var saa dybt saaret, at Kongens Hjærte blødte trods alle de kirkelige Takkefester og Skuemønter. I sine ensomme Timer var Kongen fortvivlet over denne Fred, men han følte, at Danmarks hovmodige, herskesyge Adel savnede saavel Statsmands som Krigerdygtighed. Kongens Blik fæstede sig paa Borgerne og Middelstanden. Han bestræbte sig paa at hæve dem, vække Liv, Selvstændighed og aandelig Kraft hos dem i det Haab, at Danmark engang kunde faa Støtter blandt dem, naar Adelen druknede sin egen Magt i Egenkjærlighedens, Hovmodets og Udiendhedens døde Vande.

Under sit Ophold paa Kjerstrup samtalede Kongen hyppig med Vibeke Kruse, hos hvem han opdagede en

langt større Dømmekraft, end han havde troet hende i Besiddelse af. Medens Vibeke i Andres Nærværelse var tilbageholden og forsigtig i sine Ytringer og aldrig et Øieblik forglemte den ydmyge Beskedenhed, hvorved hun stedse søgte at unddrage sig Opmærksomheden, var hendes Tale aaben og uforbeholden, naar hun talte i Enrum med Kongen. Den listige Kvinde havde under sin Tjeneste i Kongeborgen havt saa god Leilighed til at iagttage den kongelige Herskers Karakter, at hun vidste, at det var nødvendigt for at behage ham.

En tidlig Morgenstund, da Kongen spadserede alene i Fru Ellens Rosengaard, mødte han Vibeke Kruse med en Buket Blomster i Haanden.

„Voldene om de gamle Borge blive nu forvandlede til sirlige Urtegaarde, Gravene til Fiskedamme," bemærkede han til hende.

„Den danske Adel bekymrer sig mere om, hvad der behager Øiet og Maven end om Krigshaandværket," svarede Vibeke.

„Fortæl os, Jomfru Vibeke, hvad fanger Herremændene an paa deres Gaarde? Ved Herredagene og ved Hove lære vi dem ei at kjende i deres daglige Dont, men Jert skarpe Blik har visselig ei undladt at iagttage dem."

„Herremanden passer sin Mødding og tumler med Bønderne i de Tider, han ei ligger under Bordet."

Kongen lo.

„Man ymter om, at vore Landjunkere just ikke give Exempel paa fine Sæder."

„De høibaarne Herrer bande høiere end i Kongelig Majestæts Drabantstue, men de lide godt, at der blæses i Trompet, naar de komme i Besøg, iførte Fløilsklæder og med et talrigt Tjenerskab."

„For Pokker, Hovmodet glemme de ikke," mumlede Kongen. „Videre, — tal aabent, vi lide det godt."

„Sært er det at skue samme høibaarne Herrer tømme Ølkruse i usle Krostuer og tinge med Prangerne," bemærkede hun.

„Hvad tale de helst om?"

„Om fede Stude, Processer og Slagsmaal. — Vel og om Jagt, Vildttyve og Fiskeri."

„Og den boglige Lærdom?"

„Mangen Landjunker forvarer sin Bogskat i Hundekrogen mellem Jagtstøvlerne, saa beretter vor høilærde Præst."

„Faar hjælpe paa den svare Mangel paa Lærdom. Ret nu oprette vi en Latinskole i vort kjære Hillerød," fortalte Kongen. „Ei henrinder mange Aar, før vi for Størsteparten faa søge de Høilærde og Stormændene blandt Borgermænds Sønner."

„Saadanne Folk, hvis Fader stod i Kramboden, ere ikke værd at sidde i Rigets Raad, sige de anestolte Herrer."

„De sige saa, men ei kunne deres Aner veie mod Aandens Storhed, fødtes den end paa et straadækt

Leie. Guds Død!" foer han op, „de Undertryktes Kaar skal blive bedre, jeg vil være Mester i mit Hus. Ei nytter det, at Adelsmanden salverer sin Person og sit Gods, naar Kongen, Riget og de øvrige Stænder lide derunder."

En Pause opstod, medens Kongen langsomt vandrede ved Vibekes Side.

„Blandt Almuen staar det og ilde til," begyndte Kongen atter. „Idelig føres der Klager over Usædelighed, Knivstik, Mord og Tyverier."

„De hervedc Soldater have megen Skyld deri," bemærkede Vibeke.

„Vi tro det gjerne, men Kirketugten bør og skærpes for at raade Bod paa al den Fordærvelse. Himlen være takket, at vi have mange duelige geistlige Mænd. Af Dr. Jesper Brochmand i Besynderlighed vente vi os, at han skal udrette meget til Guds Ære og i Kirkens og Skolens Tarv."

Blomsterbuketten gled ud af Vibekes Haand. Hun bøiede sig for at tage den op, men den ridderlige Konge kom hende i Forkjøbet. Hun rødmede dybt, da Kongen rakte hende den.

„I er en klog og sager Kvinde," sagde han og betragtede hende med Velbehag. „Vi prise den Mand lykkelig, der skal kalde Eder sin Ægteviv."

„Ingensinde vorder jeg nogen Mands Viv," svarede hun.

„Hvor fanger I de Griller?"

„Som Barn hændte mig et selsomt Æventyr."

„Ja saa. Hvorlunde var det Æventyr?"

„Dengang jeg var liden, blev jeg en Aften sat til at røgte min Fasters Faar," fortalte Vibeke. „Jeg faldt i Søvn, og da jeg vaagnede, manglede et af de smaa Lam. Grædende løb jeg ind i Skoven for at søge efter det, og eftersom jeg i det tætte Buskads opdagede Totter af dets hvide Uld, løb jeg videre frem, indtil Mørket faldt paa, og det blev mig klart, at jeg var faret vild. Hjærteangst kastede jeg mig paa Knæ og anraabte Gud Herren, at han i sin Naade vilde forbarme sig over mig ringe Skabning. Da syntes mig at skimte Lys. Jeg ilede efter det røde Skær og kom til en aaben Plads, hvor en halv Snes Natmænd med deres Kvinder og Børn, alle klædte i Laser, dansede om et flammende Baal. Ved Siden af dem vare to Knøse beskæftigede med at flaa et Lam, og jeg kjendte nu, at det var det samme, som jeg søgte efter. Saa brød jeg ud i en stærk og lydelig Graad, som bragte hele Natmandsskaren til at studse og flokke sig om mig. — „Det er fra hende, jeg stjal Lammet," udbrød en af Knøsene høit leende. — „Naar man giver Dig Gjerning at røgte, skulde Du vare det bedre," sagde en gammel Kjærling, „men nu kan Du spise Lammet med os." — „Græd ikke, Du Lille, jeg skal sige Dig, om Du bliver fattig eller rig," trøstede en ung Kvinde mig og greb min Haand. Hun betragtede den nøie. — „Ei kommer Du til at

færdes blandt Dine Lige, men ingensinde vorder Du nogen Mands Ægteviv. Se til, at Du dyrker Din Forstand, thi Du vil have den stor behov." — Helt selsom klang hendes Spaadom i mine Øren. Jeg glemte at græde, spiste det Stykke Steg, man bød mig, og med Hovedet støttet mellem begge Hænderne sad jeg paa Hug og grublede, medens Natmandsskaren sov roligt om Baalet. Ved Daggry bad jeg den unge Kvinde om at følge mig til Udgangen af Skoven. Hun opfyldte min Bøn og istedetfor at gaa hjem til min Faster, tog jeg Vei til Sognets Præst. Jeg fortalte ham, hvad der var hændet og bad ham skænke mig nogen Kundskab, eftersom Kvinden havde sagt, at jeg skulde dyrke min Forstand, og ret nu indsaae jeg, at jeg var en saare uvidende lille Ting. Der Faster af Præsten erfoer, hvad der var sket, blev jeg sat i Skolemesterens Hus, men efterdi han kun forstod at bruge Riset og fortælle om det høifornemme Herskab, han engang havde været Tjener hos, saa tog Præsten sig selv af min Lærdom."

„Hav Tak for Jer Fortælling, Jomfru Vibeke," svarede Kongen. „I Sandhed en sær Spaadom," tilføiede han, der ifølge Tidsaanden var meget tilbøielig til at fæste Lid til Spaadomme og alskens Overtro.

Fru Ellen Marsvin kom nu tilsyne i Havegangen med et i Brev Haanden, hvilket hun dybt neiende rakte til Kongen.

„Netnu kom Kongelig Majestæts Enspænder, Jens Boltmester ridende med Brev fra Eders Gemalinde," sagde hun.

Kongen rynkede Panden og stak Brevet i Lommen. Fru Ellen kastede et forskende Blik paa ham og Vibeke.

„En herlig Morgenstund," tog Kongen Ordet efter en Pause; „Vi have forfrisket os i den svale Luft, og Jomfru Vibekes Konversation har ydet os et behageligt Tidskort."

En Page meldte Kongen, at Admiral Jørgen Vind var ankommen til Kjerstrup.

„Godt," svarede Kongen, „vi have Brevet færdigt til Gustav Adolf og hans Dronning."

„Kongelig Majestæt skikker Jørgen Vind til Sverig?" spurgte Ellen Marsvin nysgjerrig.

„Med Skibet Hummeren skal han hente vor lille Datter tilbage. Vi ynde ei, hun nyder Gjæstevenlighed i Svensterkongens Hus. Skam og Skændsel er det overhovedet, at den danske Konges Børn optugtes hos Fremmede."

„Sandt at sige fattede jeg ingensinde, hvorfor Kongelig Majestæt skikkede Børnene bort."

„Det var Jer Datters Paafund," svarede Kongen bitter.

Med en let Hovedbøining forlod han Damerne og begav sig gjennem den af Drabanter bevogtede Dør ind i Borgen.

Ellen Marsvin tog Vibeke Kruse under Armen og vandrede langsomt med hende hen ad Havegangen.

„Hav Tak, kjære Vibeke," begyndte hun i en fortrolig Tone, „at Du hjælper mig med at forkorte vor naadige Konge Tiden under hans Ophold her. De mange Regjeringsforger tynge saa haardt paa ham, at lidt muntre Ganterier fast ere velgjørende for hans Sind."

„Kongelig Majestæt gantes ingenlunde med mig," forsikrede Vibeke.

„Kanske han fortroede Dig sine Bekymringer?" spurgte Ellen Marsvin med et speidende Sideblik.

„Til slig Fortrolighed er jeg visselig ei værdig. Vi samtalede om Rosengaarde, Herremænd og Almue, samt om den lærde Skole i Hillerød."

„Vibeke, der taler Du neppe fuld Sandhed. Hvi fortier Du, at min høitelskede Dattermand har sagt Dig, at Du er bleven en helt statelig, blomstrende Jomfru, det han forgangen Middag ytrede til mig?"

Ellen Marsvin saae det straalende Udtryk i i Vibekes Øine, uagtet hun skyndsomt slog dem ned.

„En moderlig Beskytterinde har jeg stedse været for Dig, Vibeke," tog Ellen Marsvin atter Ordet. Vel fortjener jeg, at Du ingen Hemmeligheder dølger for mig. Fordum veed jeg, at Kongen ofte talte til Dig om Børnene, vel og om sin Gemalinde."

„Af ganske Hjerte takker jeg Eder, Naadigfrue for Eders svare Godhed mod mig," svarede Vibeke. „I Alt vil jeg fortro mig til Eder, men hidtil har jeg Intet havt at berette."

„Skulde det ske, at noget hænder, da stoler jeg paa, hvad Du nys lovede. Frygt ei, Ellen Marsvin er ingenlunde af de Adelsdamer, der fordømme, fordi en ung Kvinde lytter til fagre Ord."

For Fru Ellen stod det klart, at Datterens Billede aldeles var udslettet af Kongens Hjærte. Da hun kjendte Kirsten Munks Brøde og Kongens mægtige Lidenskaber, imødesaae hun med Bekymring det Øieblik, da han muligvis vilde kaste sin Kjærlighed paa en anden Kvinde. Saafremt dette skulde ske, da var Vibeke Kruse den, hun helst ønskede foretrukket, eftersom hun derved mente, at hendes Indflydelse vilde forblive usvækket, og dernæst fordi hun kjendte Vibekes gode Sindelag mod Fru Kirstens Børn, modsat den hemmelige Misundelse, hvormed Kirsten Munk forfulgte Kongens legitime Sønner. Ellen Marsvin havde gjentagne Gange skrevet og spurgt Datteren, om de senere stedfundne Begivenheder mellem hende og hendes Ægtefælle, men hun havde ikke erholdt nogen Oplysning. Hun var derfor forbleven ligesaa uvidende derom, som angaaende Indholdet af et Brev, Kongen havde modtaget ved en Kurer fra Prins Christian. Thronfølgeren havde heri underrettet sin Fader om, at Henrik Ramel var kommen til Kund-

skab om, at Grevinden hverken havde været til Alters eller besøgt Frederiksborg Slot, men strax begivet sig til Kronborg, samt at Orlogsskibet Spes havde bragt al hendes Gods tilbage fra Sverig. Fra Frederik Urne havde Kongen modtaget Underretning om, at Rhingreven var ankommen til Kronborg, hvorefter Christian den Fjerde gjennem Befalingsmanden gav sin Gemalinde Ordre til at drage tilbage til Hovedstaden. Samtidig skrev han til Hofmesterinden, Fru Anna Lykke og befalede hende at begive sig med Børnene til Kronborg.

Først efter at Kongen havde givet Admiral Jørgen Vind en længere Audients, tog han Fru Kirstens Brev frem og læste det. Brevet var dateret Kjøbenhavn Slot. I en ydmyg Tone bad hun om Forlov til at drage til hans kloge Fru Moder, Enkedronningen for at søge Raad for sit skrøbelige Helbred, og vilde hun besøge den for sine lægende Mirakelkure berømte hellige Kilde ved Kippinge Kirke. Da Kongen havde læst dette, befalede han en Page at lade Jens Boltmester træde ind. Han var klædt i den kongelige Kurerdragt med høie Rytterstøvler, af Skikkelse en kraftig Mand paa fyrretyve Aar men med et hæsligt, lumsk Fysiognomi. Et langt, hørgult Haar hang ned over en lav, flad Pande, de smaa graa Øine havde et skulende Udtryk og den tykke, noget hængende Underlæbe viste lav Dyriskhed.

„Bring Grevinden af Slesvig og Holsten vor

Tilladelse til, at hun reiser til Falster. Imorgen skal Hr. Kristopher Urne modtage Ordre til at ledsage hende."

„Tillader Kongelig Majestæt, at jeg reiser med Hendes Naade og lyder hendes Befalinger?"

„Ja."

Jens Enspænder tøvede med at forlade Gemakket.

„For Pokker, hvad staar Du der for?"

„Hendes Naade paalagde mig at erkyndige mig om Kongelig Majestæts Befindende."

Et foragteligt Smil viste sig om Kongens Læber.

„Sig Grevinden, at os fattes Intet," lød Svaret i en barsk Tone.

10.

En tung Karosse med fire Heste, Forrider, Kjøresvend og to Tjenere, som stode bag paa Vognen, kjørte gjennem Dyrehavens tætte Skovstrækning. I Vaabenskjoldet paa Døren var malet tre røde Roser, de Langers Vaabenmærke. I Kareten sad Grevinden af Slesvig og Holsten med sine tvende Jomfruer. Hun var tavs, og hendes Blik svævede speidende henad Veien. I Nærheden af Skovshoved kom fire Ryttere tilsyne. Fru Kirstens Øine straalede. Det

var Rhingreven, ledsaget af sin General-Kvartermester Prytz og to Rideknægte.

„Hvor frydefuldt at træffe Naadigfruen endnu engang før min Affart," raabte Rhingreven og holdt sin Ganger an.

„Jeg længtes ud i det Frie," svarede hun, „og eftersom jeg har kjørt længe, føler jeg Lyst til en liden Spadseretur."

Rhingreven sprang af Hesten, hjalp hende ud af Vognen, og støttende sig paa hans Arm vandrede de alene ind i Skoven, medens Prytz blev tilbage og underholdt sig med Jomfruerne.

„Fast frygtede jeg, at Jens Boltmester var kommen for silde med Brevet," ytrede hun.

„Jeg hastede med at lyde Befalingen," svarede han smilende. „Hestene dampede, da vi mødte Eder."

„Ak, Otto, I ser helt freidig og ubekymret ud, medens jeg græmmer mig tildøde."

„Kan ikke nægtes, at ilde Rygter ere i Omløb om os. Speilene paa Kronborg have forraadt os, efter hvad jeg fornemmer af min tro Kammertjener."

„I reiser bort, Otto, men ret snart vil Kongens Vrede falde frygtelig paa mig. Jeg gyser ved Tanken om Gjensynet."

„Faar anvende Jer bedaarende Magt til at vinde Kongemoderen. I har selv sagt, at Ingen øvede større Magt end hun over Kongen, saafremt hun benytter sig deraf."

„Enkedronningen er streng og dydig."

„Hun mildnede dog Kongens Sind mod Fru Anna Lykke."

„Ja, Prins Christian tyede til sin Farmoder, og Enkedronningen var klog nok til at indse, at Kongen ei kunde vedblive at holde den adelbaarne Frue fangen."

„I er jo og adelbaaren og tilmed Kongens Hustru. Den høie Dame frygter Skandalen. Jeg har raadet Jer efter bedste Skjøn til at søge hende."

„Ifald det nu mislykkes", bemærkede Fru Kirsten modløs, „da faar jeg flygte og ty til Eders Beskyttelse."

„Kirsten Munk, betænk vel, at I er ei en ukjendt Adelsmands Hustru, men en Konges Ægtefælle," svarede han alvorlig. „Ei har jeg eget Land at herske over, og kun Gustav Adolf formaar at beskytte Jer i Sverig. I har jo alt indledet Underhandlinger med ham. Igaar samtalede jeg med den svenske Ministerresident, Johan Fegræus."

„Hvad sagde han?"

„Svenskerkongen er forbavset over, at Eders Gemal har skikket Admiral Vind efter den lille Elisabeth Augusta. Jeg pustede til Ilden, talte om Kongens Pirrelighed, Luner og skinsyge Sind."

„Det var og en selsom Ide at forlange Barnet tilbage. Godt I svarede saa. Fortæl mig mere om Fegræus?"

„Han har skrevet til Gustav Adolf og bedet for Eder om sin Konges Beskyttelse, saafremt Eders Stilling skulde blive for mislig, efterdi onde Tunger have forebragt Beskyldninger mod Eder til Eders kongelige Ægteherre."

„Hans Mistanke har jeg selv forskyldt", hviskede hun.

„Fegræus frittede mig, om Ægteskabsprojektet angaaende mig og Frøken von Thurn var fuldstændig strandet. Tydeligt er det, at Kong Christian har ladet forhøre derom."

„Hvi kan jeg ei blive Eders Hustru, Otto", sukkede hun. „Kan være, at Kamp bringer Elskoven til at blusse stærkere, men for Kvinden er slig hæftig Lidenskab dødbringende, saafremt den ei helliges af Ægteskabet. Anderledes er det med Manden."

„Kanske der dog og gives Timer, hvori den ubundne Mand længes efter Arnens Fred og Hygge", svarede Rhingreven alvorlig tankefuld. „Jeg er den Sidste af min Slægt, med mig dør den ud."

En Pavse opstod. Hun stod stille og lænede sig mod et Træ.

„I Nat havde jeg en hæslig Drøm", begyndte Kirsten Munk. „Det kom mig for, at jeg var paa, Frederiksborg Slot. Da traadte Kongen ind til mig, ledsaget af Jens Munk. Forfærdet stirrede jeg paa ham. Kongen gik hen til mig. Hans Miner viste Forbitrelse, og han hævede Haanden truende. Nu

blev jeg greben af en saa rædsom Angst, at jeg ilede ud af Gemakket og bort fra Slottet."

„Et taabeligt Drømmefoster," lo Rhingreven. „Ingensinde har jeg endnu hørt, at de Døde kom tilbage. — Hvor færdes Jomfru Karen, den gamle Ulks fagre Datter?"

„Jeg veed det ei. Forhaabentlig er hun i Norge. Munks Husholderske sagde saa, da jeg lod spørge derom. For hende har jeg vel Fred, men den udvalgte Prins frygter jeg stedse. Helst saae han min Undergang."

„Jeg led ikke før Prins Christian, men nu er det bleven til Had hos mig," svarede Rhingreven. „Forgangen Aften hos Frederik Urne, der han og jeg forlystede os med Kortspil, lod han sig forlyde med, at jeg spillede falsk. Nær var det kommen til Strid mellem os, men da han var drukken og jeg ligesaa, faldt den Sag hen. Imidlertid fryder jeg mig til at nyde det Anker spansk Vin, som han har tabt til mig."

„Otto, er det Sandhed, hvad han nys fortalte mig, at I i en Ringrenden i Tyskland vandt den kostbare Daggert, som I bar ved en Fest ved Hove?"

„Ja. Der talte han ikke Usandhed."

„End mere berettede Prinsen, at den blev Jer overrakt af Frøken Anna Magdalena, en Datter af Johan Reinhard, Greve af Hanau."

„Rigtig."

„Hvorfor meddelte I mig ikke dette?"

„Rimeligvis er det gaaet mig af Minde."

„Og dog siges der, I var ganske fortrylet af hendes Fagerhed."

„Tilvisse er hun fuld af Ynde, men Krigstumlen rev mig bort fra hendes Nærhed. Mine Frænder ønskede et Ægteskab mellem mig og den bekjendte Kriger, Grev Thurns Datter. — Imedens kom jeg til Danskekongens Hof. Der dansede jeg og legede Jul med Kongens skjønne Hustru, og saa kastede jeg Ægteskabsplanerne ud af Vinduet, ligervis som Grev Thurn lod de keiserlige Raader kaste ud af Slotsvinduet i Prag."

„Men de levede desuagtet," lød hendes sagte Svar.

„Hvad Thurn anbelanger, da er han jo nu General i den svenske Hær. Men ei kan jeg længer smigre mig med, at han er lysten efter at faa mig til Dattermand," lo Rhingreven.

To Timer forløb, inden Kirsten Munk og Rhingreven tænke paa at vende tilbage. Omsider følte hun, det var nødvendig at skilles.

„Det bæres mig for," sagde hun grædende ved Afskeden, „at jeg ingensinde tiere ser Eder. — Krist give, jeg laa i det sorte Muld."

Selv ikke til Rhingreven havde Kirsten Munk turdet betro sit mislykkede Forsøg paa at bringe sin Ægtefælle af Dage. Havde Kongen ikke taget Pul-

veret eller havde Dr. Paynk narret hende? — Hun vovede ikke at forhøre sig derom, men skælvede ved Tanken om, at Kongen skulde opdage hendes Hensigt og muligvis lade hende fængsle og straffe som en Forbryderske. I sin nærværende, faretruede Stilling vovede hun derfor ikke at forkaste Rhingrevens Raad om at ty til Enkedronningen.

Ledsaget af Hr. Kristopher Urne, Jomfru Marie og et talrigt Tjenerskab ankom Grevinden af Slesvig og Holsten St. Hansaften til den hellige Sundhedskilde ved Kippinge Kirke paa Falster.

Jens Boltmester var i Nykjøbing for at bestille Natteherberge til hende, da hun ikke turde haabe paa Enkedronningens Gjæstfrihed. Da Kilden havde et stort Ry, var den beleiret af Syge og Krøblinge, Størsteparten af Almuen, dog ogsaa af de bedre Stænder. Nogle drak af Vandet, Andre badede sig med det under halv hedenske, halv papistiske Bønner og Formularer, de mest Overtroiske begave sig derfra til Kirkegaarden for at søge sig et Natteleie der, eftersom de sikkert troede at blive helbredede ved at tilbringe Natten paa Gravene. Dog var det ikke alene de Syge, som den Aften vare strømmede dertil, men sunde, rødkindede Bønderpiger i deres brogede Nationaldragt, Bønderkarle, Borgere endog mange Herremænd. Aftenen skulde feires med en Folkefest. Spillemændene spillede lystigt op til Dans, i de smaa Telte solgtes der Brændevin,

Frugt og Kager. Gjæsternes Antal var saa stort, at den rummelige Plads var indhegnet af en Vognborg.

Kirsten Munk steg ud af Karmen. Med sit Følge og ledsaget af Tjenerskaren vandrede hun hen til Kilden. Mængden gav Plads for den fornemme, stadselige Dame, der selv fyldte et Sølvbæger med Vand, som hun drak, idet hun gjorde Korsets Tegn. Man hviskede om, hvem hun kunde være, da en ungdommelig, mandlig Stemme udbrød:

„Ser I, Godtfolk, Kongens Hustru, Grevinde Kirsten Munk? — Monstro Rhingreven er med hende?"

Alles Opmærksomhed var vakt.

„Fortæl!" raabte flere Stemmer, „Morten Tømmermand veed Alt, han er vidt bereist."

„Dengang de Keiserlige havde forladt Hadersslevhus, fik jeg Arbeide paa Slottet. Der saae jeg, at Fru Kirsten Munk og Rhingreven vare tegnede af paa Gangene. Synd og Skam er det mod vor gode Konge. Ham havde de og tegnet af staaende bag ved med en bred Hat."

Mængden gav sin Mening tilkjende ved haanende og fornærmelige Ytringer om Fru Kirsten.

„Tys!" befalede en Herremand, da hun forlod Kilden for at gaa til den tæt ved liggende Kirke. Herremanden hilste høvisk, Enkelte fulgte hans Exempel, men Mængden stirrede med uærbødig Nysgjerrighed

paa hende. En plump Vittighed blev ledsaget af et spottende Latterudbrud. Kirsten Munks Kinder blussede, hendes Læber dirrede af Harme. Her fik hun et Bevis paa Folkets Stemning mod hende. Klokkeren havde imidlertid aabnet Kirkens Dør for hende, og Grevinden hastede med at unddrage sig Folkets Blikke.

„Bed til Gud," hviskede hun til Jomfru Marie, „at han vil opfylde min Bøn."

Marie gik ind i en Stol bag ved Grevinden. Denne bad længe med foldede Hænder. Derefter gik hun hen til Alteret, bøiede sig dybt og stak nogle Rosenobler ind i Alterbogen. Før hun forlod Kirken, skænkede hun en Sølvdaler til Klokkeren og lagde en rigelig Penge-Gave i Fattigblokken. Karossen holdt udenfor og førte hende hurtig bort, medens Forriderne med vældige Piskeslag drev Folket tilside.

St. Hansblussene lyste klart fra Mark og Høie, da Kirsten Munk sent om Aftenen naaede til Herberget i Nykjøbing, det samme, som Aaret før havde huset Karen Munk. Den ulykkelige Vært og hans Omgivelser bleve snart Gjenstand for hendes bidende Spot, og Kammerjomfruerne maatte næste Morgen undgjælde for det tarvelige Natteleie, hun havde havt.

Tidligt om Formiddagen sad Enkedronningen i sit Lønkammer med sin betroede Sekretær og Rentemester Hans Overberg, en yngre Mand med et klogt,

behageligt Fysiognomi. Denne forelagde hende flere Regnskaber, som Enkedronningen omhyggelig gjennemsaae. Da Forretningerne vare tilende, reiste han sig og samlede nogle af Papirerne sammen for at forlade hende.

„Hans Overberg," begyndte Enkedronningen, „er det Sandhed, hvad Rygtet i denne Morgenstund har berettet os, at Grevinden af Slesvig og Holsten er ankommen her til Falster?"

„Ja, Eders Naade. En af Fogderne, der i Gaar Aftes besøgte Kilden ved Kippinge med sin syge Datter, har fortalt mig, at han selv har set Hendes Naade der."

„Ja saa. — Skulde det være muligt, at Folket har fornærmet hende?"

„Der siges saa, Eders Naade."

„Hvorfor er man fortørnet paa hende?"

Hans Overberg tav et Øieblik forlegen. I det samme aabnede en Page Døren og meldte, at Grevinden af Slesvig og Holsten bad om at blive modtagen af Hendes Majestæt og forundt en Samtale i Enrum. Enkedronningen befalede at lade hende føre ind i en lille Sal, hvor hun pleiede at modtage de Damer, der bade om Audients. Hans Overberg benyttede sig af denne for ham beleilige Afbrydelse og fjernede sig dybt bukkende.

Kirsten Munks Hjærte bankede, da Enkedronningen traadte ind til hende. Synet af den impo-

nerende Kongemoder, der modtog hende høfligt men koldt, forvirrede hende øiensynlig. Hun kyssede ærbødigt hendes Haand, beklagede sig over sin sygelige Tilstand og bad om Enkedronningens Raad. Denne lod bringe Vin og Bagværk til Kirsten Munk, bød hende tage Plads i en Armstol og spurgte til de kongelige Børn.

„Ak!" sukkede Grevinden, „de arme Børns Fremtid ligger mig tungt paa Sinde, i Besynderlighed det Barns, som jeg nu bærer under mit Hjærte."

„Der tykkes os ingen Aarsag til slig Bekymring," bemærkede Enkedronningen.

„Man har skammeligen vakt min høitelskede Ægteherres Tvivl om min Troskab, den jeg dog har bevist i en lang Aarrække."

Enkedronningen studsede.

„Man har forebragt ham uhjemlet Sladder. De sværе Sorger over Landet har ildnet Kongens Sind."

„For løs Folkesladder vil Kong Christian ikke fælde Dom over sin Gemalinde," svarede Enkedronningen alvorlig.

„Man spinder Rænker for at styrte mig," klagede Kirsten Munk. „Ifald saadant skulde ske, hvilken Lod vil da blive mine kjære Børn tildel, dem jeg har skænket Kongen?"

„Ingen Fader kan elske sine Børn høiere end Kongen af Danmark."

„Men saafremt han nu forstøder mit sidste Barn?"

„Vi ville haabe og tro, at Jer Samvittighed er ren," svarede Enkedronningen med et strengt Blik, som Kirsten Munk neppe var istand til at udholde.

„Jeg har Intet forskyldt," svarede hun med noget usikker Stemme, „men al den Ondskab overvælder mig. — I al Ydmyghed anraaber jeg Eders Naade om at gaa i Forbøn for mig hos Kongelig Majestæt, at han fæster Lid til min Uskyld."

„Har I talt aabent desangaaende med Kongen? Hans Kjærlighed til Sandhed er stor, derfor vil Usandhed ei have nogen Magt over ham."

„Mit Ord har ingen Indflydelse paa Kong Christian," sukkede hun.

„Det er selsomt! — Han har havt Eder kjær af Hjærtet."

„Eders Naade er selv Moder, derfor hav Medynk med en Moder og stem Kongen til Mildhed mod mig," bad Kirsten Munk.

„Efter Eders Udtalelser at dømme tykkes Sagen alvorlig," lød Enkedronningens Svar. „Saafremt I ønsker det, ville vi ombede Kongelig Majestæt nøie at undersøge den. Ei tør Nogen ustraffet vove at lyve Kongens Hustru paa."

Enkedronningens klare, blaa Øine havde et Udtryk, der bragte Kirsten Munk til at sænke Blikket.

„Kanske jeg ubetænksomt har behandlet Rhin-

greven som en Broder, og har han kaldt mig for Søster."

„I fordømmer selv strengeligen, naar Skinnet er imod," lød det kolde Svar.

„Hvad mener Eders Naade?"

„Vi tænkte paa Kaptain Munks unge Datter."

Kirsten Munk blegnede. Disse Ord mægtede et Øieblik at bringe hende til at forstumme.

„Karen Munk var en letfærdig Kvinde," begyndte hun heftig, men en Bevægelse af Enkedronningens Haand bragte hende til Tavshed.

„Grevinde, for Eders høie Ægtefælles og Børns Skyld ville vi ikke blande os i den kildne Sag Eder vedrørende men ikkun anbefale Jer større Varsomhed med Eders egen Adfærd."

Dette Svar havde Grevinden mindst ventet. Hermed sluktes ethvert Haab om Hjælp af Kongemoderen.

„Eders Majestæt er streng," sagde hun med undertrykt Heftighed og reiste sig.

Enkedronningen svarede ikke. Hun ringede, befalede sine Jomfruer at hente nogle Kniplinger og konstfærdige Broderier, hvilke hun bad Kirsten Munk modtage som Gaver til de kongelige Børn. Grevinden hastede nu med at forlade Slottet. Afskeden mellem hende og den gamle Dronning var kold og ceremoniel.

Fortrædelig steg hun ned af Trapperne, fulgt af

Enkedronningens Kantsler, Dr. juris. Christopher von der Lippe. To unge Damer kom gaaende Arm i Arm gjennem en af de lange Gange men forsvandt gjennem en Dør, da Grevinden nærmede sig. Hun studsede. Skulde det være muligt, at hendes ellers saa skarpe Blik bedrog hende? —

„Hvem var disse Damer?" spurgte hun Kantsleren.

„Fru Karen Sehested og Jomfru Karen Munk."

„Hvorledes kommer Karen Munk her — paa Slottet?" spurgte hun heftig.

„Hendes Majestæt er hende meget bevaagen, og er hun en Veninde af Fru Karen Sehested."

Tjeneren nærmede sig med Kirsten Munks Reise-Kaabe. Hun fandt det klogest at afholde sig fra flere Spørgsmaal og lod sig føre til Vognen. Da den var ude af Slottet, kastede hun sig tilbage og mægtede ikke at tilbageholde Krænkelsens og Angstens bitre Taarer. Karen Munk i Gunst hos Enkedronningen, — dennes Afslag og forblommede Ord, — Folkets Haan! — — Det forekom Kirsten Munk, at hun saae en Afgrund for sig.

12.

Saavel Enkedronningen som hele Hoffet paa Nykjøbing Slot havde faaet Jens Munks Datter kjær.

Paa Karen havde denne daglige Omgang en i høi Grad forædlende Indflydelse. Den raa, letfærdige Tone ved Christian den Fjerdes og Kirsten Munks Hof var skadelig for en ung Pige, og kun hendes egen Uskyld havde værnet hende. Her derimod hørte hun aldrig usømmelige Talemaader eller Spøg, og ligesaa lidt herskede der Hovmod eller Pragtsyge ved Sophie af Danmarks Hof. Historieskriverne berette endog, at Enkedronningen i det lange Kammer og i flere af Gangene, som vare opfyldte med Kister, indeholdende et umaadeligt Forraad af Linned, Uld og Silketøier, tillige forvarede Hofdamernes Stadsdragter, saa at de ikke kunde bære dem uden den strænge Herskerindes Tilladelse. Dette havde i tidligere Dage fremkaldt en lille, hemmelig Sammensværgelse mellem de forsængelige Hofdamer. De leiede et Hus tæt ved Slottet, hvorhen de lode bringe kostbare Klæder, som de smykkede sig med, naar de vare budne til de i Nærheden boende Adelsfamilier. Huset fik Navnet Pyntenborg. Nu stod det imidlertid ubenyttet, da Hofdamerne ad Aare vare komne til bedre Erkjendelse og indsaae, at Enkedronningen gjorde Ret i at virke mod Adelens Overdaadighed. Mangen Aften i denne Vinter havde Karen Munk i Enkedronningens Gemakker mødt lærde Herrer, som læste gudelige eller og historiske Skrifter og Krøniker høit for Hoffet. Enkedronningen var stedse den opmærksomme Tilhørerinde, og idet hun lærte sin Omgivelse at skatte Aandens Arbeider, virkede

hun lutrende paa deres sjælelige Udvikling. Ligeledes tog hun sig kjærligt af fattige Børns Opdragelse og samlede ofte Ungdommen om sig.

Fru Sehesteds Venskab for Karen Munk havde bragt hende til at udbede sig som en Gunst af Enkedronningen, at den unge Pige maatte dele Værelse med hende. Hun havde opnaaet dette Ønske, men naar Enkedronningen havde større Taffel, trak Karen Munk sig tilbage til de ensomme Gemakker. I Særdeleshed skyede hun alle Fremmede fra Kjøbenhavn, eftersom hun ikke vidste, om de ærekrænkende Beskyldninger mod hende havde naaet deres Øren. Uagtet hun inderligt paaskjønnede den Godhed, der blev hende vist, syntes hun dog, at hun stod saa ene i Verden. Da hun intet senere havde hørt fra Henrik Ramel, tænkte hun med Sorg paa, at han ogsaa havde glemt hende.

„I Morgen kommer her høifornemme Gjæster til Slottet," sagde Karen Sehested en Aften til sin unge Veninde. Denne sad i Vinduet og stirrede ud over det deilige Sund, hvis hvide Seilere Maanen belyste med et magisk Skær. Da hun ikke strax svarede, vedblev Fru Sehested:

„Den udvalgte Prins har bebudet sit Komme. Eders Barndomsven, Henrik Ramel, er i hans Følge."

Karen Munks Hjærte bankede voldsomt. Hun sov ikke denne Nat, men Glæden ved Tanken om

Gjensynet var ikke ublandet. Var Henrik Ramel endnu den samme som før, eller havde det vilde Liv ved Thronfølgerens Hof formaaet at rive ham med sig? — Tidligere havde hun ikke tænkt nøiere derover, men paa Nykjøbing Slot havde hun hørt, hvormeget Enkedronningen i sit Ægteskab havde sørget over Frederik den Andens ulykkelige Hang til Umaadelighed i Drik, som var gaaet i Arv til Sønnen og Sønnesønnen. Vel var det Tidens herskende Lidenskab, men i Omgang med fint dannede Kvinder havde hun lært at indsee dens hele Vederstyggelighed.

Næste Formiddag ankom den kongelige Kutter til Nykjøbing Havn. Enkedronningen med sine Damer og Hofherrer kjørte ned til Havnen for at byde Thronfølgeren velkommen. Med Længsel lyttede Karen Munk til Trompeternes Klang, der bebudede Herskabernes Komme. Ved Siden af Enkedronningens Vogn red den udvalgte Prins paa en stærkbygget, melkehvid Hingst med et sølvbefrynset, grønt Fløils Sadeldække. Han var ledsaget af to Officerer, sin Sekretær, nogle Pager, Rideknægte og Tjenere. Uagtet Henrik Ramel maatte betragtes som hørende til den lærde Stand, forstod han dog godt at tumle sin isabellafarvede Ganger, og han tog sig statelig ud i den sorte, tætsluttende Fløils Vams. Paa hans krøllede, fyldige Haar sad en bredskygget Hat med en sort Plumage. Istedetfor de bespændede Sko, bar han høie Rytterstøvler samt lange, gule Hjortelæders

Hansker. Karen Munk, som, skjult bag de kulørte Vinduesruder, betragtede det elegante Tog, syntes, at Henrik Ramel speidende lod Blikket glide over Slottets Vinduer. Han Udseende var saa frisk og sundt, at det vidnede om, at han ikke lagde sin Helsen øde ved Drikkebordet.

Efter Taflet kom Karen Sehested ind i sine Gemakker, hvor Karen Munk sad ved en Broderiramme.

„Ret nu kommer Monsieur Ramel," sagde Fru Karen. „Han spurgte, hvor Du var at træffe, og saa stævnede jeg ham hid."

Faa Øieblikke efter gled Dørforhænget tilside, og Henrik Ramel stod for dem. Det Blik, han fæstede paa Karen Munk, var tilstrækkeligt til at aabenbare hendes Veninde hans Hjærtes Hemmelighed.

„Hvor frydefuldt at træffe Jer her hos den ædle Frue," vare hans første Ord.

„Ja, Himlen være priset for al den Godhed, som bliver mig tildel," svarede Karen Munk.

„Lutter Egenkjærlighed er det af mig," gjenmælede Karen Sehested, „thi ingentid før fandt jeg en saa elskelig Veninde. Tag nu Sæde, Monsieur Ramel, og lad os spørge Nyt fra Kongens Stad."

Ramel maatte nu berette om fraværende Slægt og Venner. I Samtalen, som udspandt sig mellem ham og de to Damer, lagde han Mærke til den Forandring, der var foregaaet i Karen Munks Væsen.

Hun udtrykte sig paa en finere Maade, og en større kvindelig Værdighed var udbredt over hende end i de Aar, han saae hende ved Grevindens Hof. Og syntes han, at hun i den forløbne Tid havde udviklet sig endnu skjønnere.

Det var en Skuffelse for Ramel ikke at se Karen ved Taflet, men da Prinsen daglig red lange Ture og om Aftenen spillede Kort med sine Officerer, Enkedronningens Hofherrer og Omegnens Adelsmænd, saa greb Henrik Ramel Leiligheden og benyttede sin Frihed. I Forening med Sekretær Hans Overberg foranstaltede han smaa Roture om Aftenen paa det skjønne Guldborgsund og indbød Fru Sehested og hendes Veninde til at deltage i dem. Ligeledes fandt han ofte Paaskud til at aflægge dem Besøg i deres Gemakker. Man begyndte at hviske om, at den unge Enke havde vundet Henrik Ramels Hjærte, men hun forstod den sande Grund til hans Opmærksomheder. Da hun kjendte Karens forladte Stilling, ønskede hun, at hans Kjærlighed maatte være dyb og trofast. Hun ytrede ikke sine Tanker til Karen, men hemmeligt frittede hun Palle Rosenkrans og fik der hans Ros at høre.

„Henrik Ramel er en sand Adelsmand, Krist give, Alle vare som han. Vanskelig er hans Stilling hos hans Naade," sagde den rige Lehnsmand.

„Han tykkes ei at have Lyst til Drikkegilder," bemærkede Fru Sehested.

„Nei. Ingensinde tager Henrik Ramel Del i de vilde Gjæstebud. Vel tømmer han sit Bæger fuldt ud, men et stærkt Hoved har han, og mangt et djærvt Ord har han talt desangaaende til Thronfølgeren. „En Rus i Ære kan ingen Mand vanære," saa lyder jo stedse Hans Naades Svar," vedblev Palle Rosenkrans. „Men ei tør agtbare Borgere gaa med Hustruer og Døtre om Aftenen paa Gaderne i Malmø. Som Herren er, saa er og Tjeneren, og Klingen sidder løst i Skeden hos dem Alle. Især deleshed er det ei raadeligt at komme i Klammeri med Hans Naades Svende og Drabanter, eftersom han ikke holder Hustugt."

„Gud hjælpe os for Mands Ære, naar han er drukken," bemærkede Karen Sehested. „Den arme Enkedronning har stor Kvide desformedelst."

Det var overdraget Hans Overberg at varetage og ordne Enkedronningens i de Tider ikke ubetydelige Bogsamling. Han havde alene Nøglen til hendes Bibliothek. Karen Munk var den Eneste, hvem han laante den til, og hun tilbragte ofte flere Timer med at læse i gamle Folianter, hvad der nu havde faaet stor Tiltrækningskraft for hende.

En Formiddag, da Hans Overberg kom hjem fra en Spadseretur med Henrik Ramel, indfandt Moer Else, Karen Munks tro Tyende, sig med Bøn fra sin Herskerinde om Nøglen til Bibliotheket. Da hun var gaaet, bemærkede Overberg, at Jomfru Karen

Munk langt mere end andre unge Kvinder tørstede efter Viden.

„Enkedronningen lider det godt," tilføiede han, „og hun har befalet mig, at hjælpe Jomfru Karen Munk til god og lærerig Lekture."

Karen Munk havde aabnet Vinduet paa Klem i Bibliotheket, for at den friske Luft kunde komme ind. Solens stærke Lys blev dæmpet af de brogede Glasruder, hvorigjennem Straalerne trængte ind og spillede i utallige Farver paa de kostbare, i Gyldenlæder indbundne Folianter. Bøgerne vare sirligt opstillede paa Hylder, under disse løb en bred Bænk langs med Væggene, belagt med røde Atlaskes Hynder, kantede med Guldfrynser. Et stort, udskaaret Egetræsskab indeholdt utrykte Manuskripter. Karen Munk sad ivrig og læste, medens hendes smaa, beringede Hænder med Besvær holdt den tunge Bog. Efter Datidens Mode var hun klædt i en omfangsrig, sort figureret Silkekjole med langt, spids Korsetliv og Albuecærmer. Over den hvide, brede Pibekrave faldt hendes mørke Haar i Krøller og endte paa hver Side af Ansigtet med en hvid, levende Rosenknop. Der var stille omkring hende. Da løde faste Fodtrin paa Gangen. Hun troede, det var Hans Overberg, men blev overrasket ved Synet af Henrik Ramel. Han lukkede Døren og traadte nærmere.

„Vil I læse i Skrifterne?" spurgte Karen.

„Vel vil jeg læse i Skrift, men ei findes det med trykte Bogstaver og alt tydede Runer, hvad jeg ønsker at erfare."

Han tog Plads ved hendes Side og saae ind i hendes rødmende Aasyn. Det yndige, milde Udtryk, de mørke, fint buede Øienbryn, Trækkenes noble Regelmæssighed og den smukke Munds blændende hvide Tandrækker var vel egnet til at vække Beundring.

„Karen, I vilde ei blive Thronfølgerens Gemalinde?"

„Hvor veed I det?" spurgte hun forundret.

„Naar Vinen løsner Tungen, da undslipper tit en velforvaret Hemmelighed. — Mangen en adelbaaren Jomfru havde taget mod sligt Tilbud. Men I vilde kanske, han skulde ægte Eder til høire Haand?"

„Ved Herren, slig formastelig Tanke er ingensinde opstaaet hos mig," forsikrede hun.

„Guldkronen er dog det skjønneste Smykke, som en Kvinde kan attraa."

„Ifald jeg attraaede det, saa egnede jeg mig bedre til at bære en Narrehue."

„I begjærer altsaa ei saa stor en Lod?"

„Fast tror jeg, Monsieur Ramel vil drive Gæk med mig. Jeg eier hverken Gods eller Guld. Vel er jeg af adelig Byrd, men min Fader var en

fattig Søkaptain, og Skændsel hviler over vort Navn. Ei mener jeg, at nogen Mand vil dele sligt med mig."

„Karen, Rigdom har jeg for os Begge, i mine Øine er I uden Brøde, ifald I elsker mig, saa bliv min Hustru."

„Eders Hustru! —"

Det lød næsten som et Jubelskrig fra hendes Læber. Hun maatte udtale det for at tro paa sin Lykke. Han trykkede et varmt Kys paa hendes Læber.

„Henrik, for Gud er jeg Din Fæstemø. Hvordan det end gaar, skal aldrig nogen anden Mands Læber berøre mine, men vor Trolovelse bør forblive skjult for Verden, indtil min Ære er renset og den Hemmelighed opklaret, som har knust min Fader."

„Vistnok ville vi efterspore den, min Elskede, men vor Forening maa ret snart finde Sted. Bedre lider jeg at kalde Dig min Hustru end min Fæstemø."

„Ak nei." sukkede hun, „jeg tør ei tynge Dig med slig en Blyvægt. Betænk Din Stilling ved Hove."

„Den faar jeg opgive. Prins Christian er en god Herre, men Livet paa Malmøhus huer mig dog ikke."

„Du vil bryde Din glimrende Karriere?"

„Vel vil jeg ei nægte, at mine Drømme engang lignede de stigende Falke, men paa et stille Herresæde kan jeg jo og dyrke Videnskaberne, dem jeg elsker saa høit. Min skjønne Hustru vil dele denne Kjærlighed med mig, ei sandt, min Karen?"

„Jo, tilvisse, men —"

„Et saadant Liv tykkes mig nu at være den største Lykke."

„Saa mener Du nu, men ad Aare vil Du tænke anderledes. Jeg tør ei bryde Din Bane. Du skal støtte og lede Videnskaberne, kanske at Du, som Din Fader, af Himlen er bestemt til engang at sidde i Rigets Raad og styre Landets Anliggender."

„Det veed kun Gud. Muligt er det, at mine Evner og strække langt kortere. Længe har jeg tænkt derover og er kommen til den Erkjendelse, at mit Livs Lykke er for stort et Offer for at vinde slig Hæder."

Hun tav et Øieblik.

„Lad vor Trolovelse indtil videre forblive en Hemmelighed," bad hun. „Naar Hans Naade er reist, vil jeg fortro mig til Enkedronningen og Karen Sehested og bede dem om Raad og Bistand."

„Jeg faar bøie mig for Din Villie. Lad os nu fryde os ved denne Samtale i Enrum. Før Aften kommer Hans Naade ikke tilbage fra sit Besøg hos Lehnsmanden paa Gjedsørgaard."

Denne Dag nød Karen Munk en Lykke, som

hun aldrig havde ventet at opnaa, og under Prins Christians og de øvrige Hofherrers Fraværelse spiste hun ved Taflet med Enkedronningen, hendes Damer og de to Sekretærer. Med Glæde kunde Henrik Ramel her iagttage den smukke Maade, paa hvilken den gamle Enkedronning behandlede hans Hjærtes Udkaarne.

13.

Det var Aften. De to Veninder havde trukket sig tilbage til deres Gemakker, da Else berettede, at Fogdens Hustru pludselig var bleven farlig syg. Karen Munk, som holdt af hende fra den Tid, hun havde boet i Fogdens lille Hus, besluttede strax at aflægge hende et Besøg, ledsaget af Else. Hun ilede til det tarvelige Hjem, og da hun mærkede, at hendes Nærværelse glædede den syge Kvinde, trak Besøget længere ud, end hun havde bestemt. Eftersom Fogden var fraværende i Enkedronningens Ærinde, lovede Karen, at Else maatte forblive der om Natten. Skumringen var falden paa og indhyllet i sin lette Silkekaabe ilede hun ind i Urtegaarden. En mandlig Skikkelse havde nær bragt hende til at flygte.

„Karen!"

„Henrik! — Gud ske lov, at det er Dig."

„Hvi kommer Du her alene saa sent om Aftenen?"

Hun fortalte ham Alt.

„Dit gode Hjærte har bragt Dig til at begaa en Uforsigtighed. Tag nu min Arm, saa ledsager jeg min lille Fæstemø."

Haand i Haand og Arm i Arm vandrede de langsomt ind i Rosengaarden, hvis lange Alleer vare indhegnede af tætte, høie Hvidtjørnhækker og Enebærstager. Pludselig bleve de opskræmmede af høirøstede Stemmer. De vilde vende tilbage, men ved Enden af Alleen opdagede de Lys, baarne af forbiilende Svende.

„Vi maa gaa fremad," sagde Ramel. „Naa vi blot ud af disse fordømte Alleer, slippe vi nok ubemærkede til Slottet."

Men dette skulde ikke lykkes. Ved Omdreiningen af Alleen stødte de paa Prinsen og hans Officerer samt tvende Pager med Begsakler i Hænderne.

„Ved Guderne! der opdagede vi et lønligt Stevnemøde. Pager, hid med Faklerne, at vi kunne se de Lykkelige," raabte Prinsen leende.

Angst og rødmende søgte Karen at skjule sit Ansigt.

„Monsieur Henrik Ramel!" raabte en af Herrerne.

Prinsen satte begge Hænderne i Siden og udbrød i en ustandselig Latter.

„Ramel! Vor Dydsprædikant! Det er til at le sig ihjel over.“

Blodet foer Henrik Ramel til Hovedet.

„Eders Naade, her finder intet Stævnemøde Sted. Jeg ledsager kun en Dame fra Slottet tilbage til hendes Hjem.“

„Nei, Monsieur Henrik Ramel, denne Gang fangede vi en Ræv i sin Fælde. Fru Karen Sehested er den eneste unge Dame ved Hendes Naades Hof, og hende er det min Salighed ikke.“

Prinsen søgte forgæves at se Karens Ansigtstræk.

„Undse Jer ikke, skønne Dame, Prins Christian hører ei til de strengt dømmende. Jeg holder Gilde i Aften i det store Lysthus, I og Henrik Ramel ere indbudne.“

„Eders Naade,“ tog Ramel Ordet med rolig Alvor, „denne Dame har ei Behov at skjule sit Aasyn. Imorgen agtede jeg at bede om Eders Naades Samtykke til min Trolovelse, eftersom hun alt for Gud er min Fæstemø.“

Skæret af Faklerne faldt klart paa Karens Ansigt. Hun følte, at hun efter denne Erklæring ikke længere burde skjule sine Træk. Prinsen stirrede et Øieblik paa hende, som om han ikke vilde tro sine egne Øine.

„Karen Munk!“ udbrød han og traadte et Skridt

tilbage. „Jeg anede mindst, at I holdt Eder forborgen her paa Slottet."

„Enkedronningen har allernaadigst forundt mig et Asyl paa Nykjøbing Slot, men eftersom Sørgeaaret neppe er henrundet efter min elskede Faders Død, tykkes det mig sømmeligt at leve stille og ubemærket," svarede Karen Munk.

Thronfølgeren var som forvandlet. Den letsindige Drikkebroder stod pludselig for dem som en imponerende Fyrste, der var vant til at befale.

„Monsieur Ramel kan følge sin Fæstemø til hendes Hjem. Derefter begiver I Eder ufortøvet op paa Eders Kammer og forbliver der, indtil I har modtaget mine Ordrer."

Han hilste let og gik videre med sit Følge. Kort efter opskræmmede Lyden af skingrende Instrumenter de smaa Fugle af deres Slummer. Rødlige Fakkelblus oplyste Lysthuset, Pager og Svende ilede frem og tilbage med store Sølvkander med Vin. Prinsen, hans Følge og nogle af Omegnens Herremænd toge Plads om Bordet, og Gildet varede ved indtil den lyse Morgen, men om det uventede Møde i Rosengaarden blev der ikke talt et Ord.

„Henrik," hviskede Karen, da Prinsen havde fjernet sig, „bitterlig maa jeg angre min svare Uforsigtighed."

„Hans Naades Stolthed og Kjærlighed ere saarede," svarede Henrik Ramel. „Fortørnet er han visselig,

men han er ingenlunde ond af Hjærte, derfor vil han ei hævne sig, naar den første Vrede er forbi. Og har han altid været en naadig Herre."

Hun svarede ikke, men han følte hendes Haand skælve, og hun mægtede ikke at holde Taarerne tilbage. Tavse naaede de Slottet.

„God Nat, min Elskede!"

Han lagde Armen om hendes Liv og trykkede hende til sig.

„Gud skærme Dig, min trofaste Henrik, at Unaaden ikke bliver en Gift for Dig."

Hun gjengjældte hans Kjærtegn. Da rev hun sig løs fra ham og ilede ind til Karen Sehested. Denne sad i sin hvide Natdragt i Sovekamret og læste i en Bønnebog. En Skærm dæmpede Voxlysets Skær, desuagtet kunde man se Taarer paa hendes Ansigt. Af og til betragtede hun kjærligt sin lille, slumrende Søn. Det dybe Suk, som undslap hendes Bryst, gjaldt Mindet om hans Fader.

„Du kommer silde, Karen. — Men hvad er der hændet?" spurgte hun forundret, da Karen Munk grædende kastede sig om hendes Hals.

Karen betroede nu Alt til hende.

„Først maa jeg af Hjærtet lykønske Dig, at Du har faaet saa brav og hæderlig en Fæstemand," svarede Karen Sehested og kyssede hende. „I Løndom har jeg ønsket at se Dig som Henrik Ramels

Brud. Vel er Uveir ivente, men i Morgen vil jeg fortro Enkedronningen, hvorlunde Sagerne staa."

„Hav inderlig Tak. Til Hendes Naade staar mit ganske Haab."

„Og jeg har Noget at berette. Nys modtog jeg Brevskaber fra min Moder og Svigermoder. De tvende Enker klage over Ensomheden paa deres Herregaarde i Jylland og ønske indstændigen, at jeg skal besøge dem med min lille Tyge. Nu vil jeg bede om Forlov til at medtage Dig. Jeg mener da, vi reise i Besøg til Høiris og Stenalt, saafremt Du har Lyst til at drage did en liden Stund."

„Gjerne tager jeg mod sligt kjærligt Tilbud. Men hvad mener Du, at Fru Else Marsvin vil sige til mit Besøg?" spurgte Karen.

„Frænde har ei stedse Frænde kjær, og ingenlunde huer Kirsten Munks Adfærd Fru Else Marsvin. Desuden den, som er Hendes Naade Enkedronningens Gjæst, finder ogsaa Gjæstevenlighed hos Fru Else Marsvin," tilføiede Karen Sehested med et fint Smil.

Medens Karen Sehested sov trygt, henrandt Natten i Angst og Sorg for hendes Veninde. Hun bebreidede sig, at hun ikke havde havt Kraft til at modstaa Henrik Ramels Kjærlighed. Tanken om Faderens Ulykke bragte hende til at gyse for sin Elskedes Fremtid, men da den lyse Morgenstund oprandt, spirede Haabet atter frem og mildnede Nattens mørke Tanker.

Næste Morgen erfarede Enkedronningen Trolovelsen af Karen Sehested.

„Vi skænke gjerne vort Minde," svarede den gamle Dronning, „men efterdi vi nære stor Agtelse for Henrik Ramels Karakter, se vi saare nødig, at han opgiver Prinsens Opvartning. End i Dag ville vi have en Samtale med vor Sønnesøn."

En Time senere traadte Prins Christian ind i Enkedronningens Brevkammer. Han førte ærbødigt hendes Haand til sine Læber, og hun greb med begge Hænderne om hans Hoved og kyssede ham paa Panden.

„Adskilligt have vi at tale om med vor hjærtenskjære Sønnesøn," sagde Enkedronningen, da de havde taget Plads paa Løibænken. „Først faa vi vel tænke paa det arme Jylland, det Fjenden næsten har lagt øde. Titusind Rigsbankdaler agter jeg at skænke for at raade lidt Bod paa al den Elendighed blandt de trofaste Jyder og Slesviger."

„Vel kan jeg ei give saa meget, men jeg skænker gjerne saa stor en Sum, jeg mægter at tilveiebringe," svarede Prinsen.

„Vi agte at skikke Hans Overberg til Lehnsmændene og Borgmestrene i Jylland og Sønderjylland. Vi ønske at høre troværdige Beretninger om, hvorlunde det staar til derovre. Os tykkes, at vor kjære Sønnesøns Sekretær, Henrik Ramel, burde ledsage ham."

Prinsen rynkede Panden og tav.

„Jomfru Karen Munk har i denne Morgenstund ladet bede om vort Samtykke til hendes Trolovelse med Henrik Ramel. Vi formode, at han har gjort ligesaa hos sin Herre?"

Thronfølgeren saae, at Enkedronningens kloge Blik hvilede paa ham.

„End har jeg ei givet mit Minde," svarede han. „Høitelskede Farmoder er tilvisse vidende om de usandfærdige Beskyldninger, som havde til Følge, at Jomfru Karen Munk blev forvist fra Kongelig Majestæts Hof?"

„Ja. Eftersom vi ingen Lid fæstede til dem, toge vi os af den arme Pige."

„Saafremt min Sekretær ægter hende," vedblev Thronfølgeren, „da vil Fru Kirsten og min Herre Fader kanske formene, at jeg har arrangeret denne Mariage, og — Ondskaben vil heri finde en mægtig Støtte."

„Ei ganske Uret har Du i denne Opfattelse af Sagen. — Klogest er det, at Trolovelsen forties, indtil jeg selv faar talt med Kongelig Majestæt."

„Herre Fader har strengeligen forbudt, at Jens Munks Navn nævnes i hans Nærværelse."

„Vi vide det, men sin Moder vil han tilgive en Overtrædelse af hans Bud. — Du blev os Svar skyldig, om Henrik Ramel skal ledsage Hans Overberg?"

Prinsen kunde ikke skjule en utaalmodig Bevægelse.

„Siden Fru Grandmama ønsker saa, faar han vel gjøre det. — Anbelangende hans Trolovelse med Jomfru Karen Munk, da faar han opgive min Opvartning, ifald hun bliver hans Hustru."

„Saare bedrøveligt, hvis en ødsel, letsindig Adelsmand skal indtage hans Plads," bemærkede Enkedronningen. „Sjeldent findes saa hæderlig en Karakter, dertil er han kundskabsrig og ædruelig. Vi bede indtrængende vor elskede Sønnesøn om ei at overile sig med hans Afskedigelse."

Den gamle Enkedronning gjennemskuede, at Prinsens Følelser for Karen Munk havde været stærkere end en flygtig Rus. Hun blev end yderligere bestyrket i sin Formodning, da han meddelte hende, at han allerede samme Dags Aften agtede at forlade Nykjøbing Slot.

„Jeg har ladet Palle Rosenkrans vide, at jeg agter at tilbringe et Par Dage paa Aalholm, før jeg seiler til Kjøbenhavn."

„Vi saae helst, at vor kjære Sønnesøn dvælede endnu en Stund hos os, men da vort stille Enkesæde ei længer kan byde Dig Tidskort, saa faar vi benytte Øieblikket og aabenbare, hvad der ligger os paa Hjærtet."

Prinsen bøiede Hovedet, og hun vedblev:

„Af mange politiske Grunde vilde en Forbindelse mellem det danske og kursachsiske Fyrstehus være saare ønskelig. Der hersker religiøst Fællesskab. En slig

Forbindelse vilde danne Modvægt mod Keiseren og mod Sverig. Hamborg vilde miste sin Støtte, og Bremen og Verden muligen erhverves tilbage for Kongelig Majestæts andre Sønner. Fra vor Datter, Kurfyrstinde Hedevig, have vi erfaret, at Kurfyrstens Datter, Prinsesse Magdalene Sybille, er en i alle Maader skjøn og aimable ung Dame, der godt anstod sig til Gemalinde for Danmarks Thronfølger."

En Sky lagde sig atter over Prinsens Pande.

„Christian," sagde Enkedronningen med mild, indtrængende Stemme og tog hans Haand mellem sine, „dette vilde, tøilesløse Liv lægger Din Sundhed øde og aabner Dig en tidlig Grav. Mig volder det stor Hjærtesorg. Lov mig, at jeg, før mit gamle Legeme bliver til Ormeføde, faar se Dig indtræde i et kristeligt Ægteskab med en ædel Fyrstedatter."

Prinsen tav.

„Din kongelige Fader," tog hun atter Ordet, „har ytret sin Tilfredshed med sin Søns Styrelse af Regjeringen i hans Fraværelse. Din Anstand er skjøn og fyrstelig, dertil er Du omgængelig og naadig, hvilket klæder en Fyrste vel, og taler det franske, latinske og tyske Sprog med stor Færdighed."

Prinsen lo.

„Æren tilkommer Magister Nicolao Geogio, der oplærte mig i Sprog, Mathematik og Historie."

„Men alle disse Kundskaber fordunkles, naar de vilde Gjæstebud kaste Skygger over Din Aands og

Dit Legems Skjønhed. Ei ser jeg bedre Redning, end om Du fik en elsket og forstandig Hustru."

Enkedronningen vedblev længe at tale saaledes for ham. Prinsen elskede og ærede sin kongelige Farmoder, der vel sørgede over hans Laster men aldrig havde tilsidesat ham. Den kloge, milde Maade, paa hvilken hun søgte at virke paa Sønnesønnen, gjorde omsider Indtryk paa ham og bragte ham til i det Mindste betingelsesvis at gaa ind paa hendes Plan.

„Fru Grandmama vil tjene mig i at indlede Underhandlinger i al Hemmelighed angaaende et Ægteskab mellem mig og Kurfyrstens Datter. Dog ei bindende fra vor Side før jeg har set Prinsessen med mine egne Øine, om hun og behager mig til Gemalinde."

„Hav Tak, hjærtenskjære Sønnesøn," udbrød Enkedronningen glad, „den Almægtige har hørt vore Bønner, han vil slutte dette Ægteskab."

Før Middag modtog Enkedronningen Henrik Ramel i en Afskedsaudients.

„Har I talt med Prinsen?" spurgte hun.

„Ja, Eders Majestæt. Hans Naade gav mig sine Ordrer og bad mig reise ufortøvet. Han havde stort Hastværk. Der levnedes mig desværre ingen Tid til at tale om, hvad der ligger mig paa Hjærtet."

„Vi anbefale Jer Tavshed, Monsieur Ramel, til I har hørt nærmere fra os eller og noget ufor=

udset skulde tilstøde. Drag bort med Gud og udret Jert Ærinde. Jomfru Karen Munk er tryg her hos os og hos Fru Sehested."

Hun rakte ham Haanden, som han ærbødigt kyssede, idet han bøiede Knæ for hende.

Fra Enkedronningens Gemakker ilede Ramel til Fru Sehesteds. Han traf sin Elskede alene. Med faa Ord meddelte de hinanden, hvad der var foregaaet.

„Mer elskelig Dame end Hendes Naade findes ei," sagde Karen. „Hun har udvirket, at Du er-holdt dette Hverv, forat Hoffet ei skal se, at Du er falden i Unaade hos Prinsen."

Hun meddelte ham nu Fru Sehesteds Reiseplan.

„Saa mødes vi paa Høiris og Stenalt!" ud-brød han glad. „Vel kan jeg indrette det saa, at jeg kommer der paa Gjennemreise. Nu drager jeg til Kjøbenhavn og Malmø for at skaffe Pengene tilveie, derefter skal jeg mødes i Jylland med Hans Over-berg. Med ham kan Du skikke Brev til mig, han sladdrer ei af Skole."

„Ak, Henrik, bedrøveligt er det dog, at Hans Naade er saa fortørnet paa Dig."

„Ja tilvisse. Han mægtede ikke at dølge sin Vrede. Ei Ordene, men Tonefaldet og Blikket ud-talte den tydelig," svarede Ramel alvorlig. — „Dog græd ikke, min høitelskede Fæstemø. Guds klare Sol lyser ei ene over Kongeslottene. Jeg attraar ei mere

Fyrstegunst, og rolig er min Samvittighed, eftersom min Fader og jeg med Troskab have tjent vort Kongehus."

Karen Sehested afbrød Samtalen.

„Jer Rideknægt melder, at Hestene ere sadlede, Monsieur Ramel. Raadeligst er det, at I ei tøver her længer."

Henrik Ramel trykkede endnu et Kys paa sin Fæstemøs Læber og tog hjærtelig Afsked med Fru Karen Sehested.

14.

Den 29de Juli ankom Christian den Fjerde i Besøg til Frederiksborg, hvorhen han strax lod Børnene hente for at være en kort Tid sammen med dem. Kirsten Munk vovede først nogle Dage senere at fremstille sig for sin kongelige Ægtefælle. Han modtog hende kold og fremmed men uden Vredesytringer eller Bebreidelser. Hun forbavsedes over denne Adfærd, men hendes Skarpsind gjættede den sande Grund. For første Gang efter deres Ægteskab havde Kongen en Utroskab at bebreide sig. Efter hans Afreise fra Kjerstrup havde Fru Ellen Marsvin aflokket Vibeke Kruse en Tilstaaelse om, hvad hun længe havde forudset, at denne tilsyneladende saa ubetydelige Kvinde

havde fortrængt hendes Datters Billede i Kongens Hjærte. Den snedige Adelsfrue viste al Venlighed mod Vibeke, men da Kongen paa sin Reise til Sjælland aflagde et Besøg paa Kjerstrup, lod hun ham vide, at hun havde erfaret hans Hemmelighed, tilbød fremdeles at tage sig af Vibeke, men bønfaldt Kongen i en Samtale i Enrum om at vise Skaansel og Overbærenhed mod hendes Datter. Den store Indflydelse, som Ellen Marsvin havde paa Kongen, foraarsagede, at hendes Bøn gjorde den forønskede Virkning.

Uagtet Sammenkomsten mellem Kongen og hans Gemalinde saaledes var løben bedre af, end hun havde formodet, var dette dog ingenlunde istand til fuldstændig at berolige hende. Den Forhaanelse, hun havde været Gjenstand for ved Kippinge Kilde, Enkedronningens Svar, Tanken om at Karen Munk havde fundet et Tilflugtssted paa Nykjøbing Slot, opfyldte hendes Sjæl Dag og Nat med Harme og pinlige Anelser. Dernæst havde hun modtaget Brev fra Fegræus, at den svenske Konge var utilbøielig til at skænke hende Asyl i sit Rige. Kirsten Munk formodede, at Gustav Adolf frygtede for, at hun som dansk Kvinde endnu nærede saamegen Sympathi for sit Fædreland og sine Nærmeste, at hun fristedes til at forraade, hvad hun muligvis i Sverig kunde erfare i politisk Henseende. Heri tog hun imidlertid storlig feil. Gustav Adolf havde skrevet til sin Ministerresident, at han

nøie skulde forhøre sig, om Grevinden var falden i Unaade hos sin kongelige Husbond, da han i saa Fald aldeles Intet vilde have med hende at skaffe, eftersom han ikke vilde fornærme Christian den Fjerde.

I sin Blindhed og feberagtige Iver for at sikre sig et Tilflugtsted hos den mægtige Konge, hvem hendes Elsker nu tjente, blev Kirsten Munk en Forræderske med sit Fædreland. Hun fordristede sig endnu ikke til stadig at tage Ophold paa Frederiksborg Slot, men naar hun var sammen med Kongen, søgte hun listig at aflokke ham hans Tanker om Sverig og om den svenske Konge. Og sneg hun sig under hans Fraværelse ind i hans Brevkammer og randsagede hans Papirer for at aflure den hemmelige Stemning.

Efter fjorten Dages Ophold forlod Kongen atter Frederiksborg Slot for at begive sig til Anderskou i Krempe. Neppe havde han forladt Slottet, før Kirsten Munk lod spænde for. I sin lukkede Karet kjørte hun med Jomfru Marie til Rungsted Kro, hvor hun under Paaskud af Træthed forlangte et Værelse. Kort efter ankom en Karet fra Helsingør med den svenske Ministerresident, som hun havde stævnet hid til et Møde. Jomfru Marie modtog ham og førte ham ind til Grevinden, hvorefter hun fjernede sig og lod dem alene.

Samtalen blev ført med dæmpede Stemmer.

„Ifald Eders Naade forlod Dankongens Hof, vilde I dog sikkert angre det," bemærkede Fegræus.

„Ingensinde!" udbrød hun. „I veed ei, hvor forhadt Livet er mig der. Kong Christian er bleven gammel og plages ilde af Skinsyge. Desaarsag nærer han og hemmelig Nag til Eders store Konge, hvem han siger at bryste sig i Hovmodets Narriskhed."

„Elskov og Had mellem Mand og Kvinde vexle hastig," svarede Fegræus uden at agte paa hendes sidste Ytring, „i Besynderlighed naar Sindet er iltert. Om føie Tid vil I være forsonet med Eders Gemal."

„Sverigs Konge nærer Mistvivl til mig," lød Kirsten Munks Svar. „Saa hør da, hvad jeg kan berette Eder. Kong Christian anser det svenske Rigsraads Planer for falske mod Danmark, desaarsag pønser han paa at møde Sverig i aaben Kamp, saa ere hans lønlige Tanker."

Fegræus betragtede hende et Øieblik studsende. En Følelse af Væmmelse greb ham for denne Kvinde, der uden Samvittighedsnag, Æresfølelse eller Skam stillede sig som Forræderske mod sin Ægtefælle, sine Børns Fader, sit Lands Konge.

„Grevinde, I har beklaget Eder over Eders Gemals Adfærd mod Eder," tog han Ordet. „Det tykkes mig derfor sært, at han har indviet Eder i sine lønligste Planer og Tanker."

En stærk Rødme bedækkede Fru Kirstens Ansigt.

„Naar Kong Christian er beruset, mægter han ei at tie. I faar sande mine Ord. I denne Maaned skal det danske Rigsraad samles i Odense. Kongen vil opfordre det til at anvende kraftige Midler mod, at Gustav Adolf tiltager sig Herredømme i Østersøen og anmasser sig Tolden ved Ruden."

„Ja saa!" — Jeg skal ei undlade at berette Alt til Kongelig Majestæt, Gustav Adolf."

Fegræus bukkede, forlod Værelset og steg hastig i Vognen.

Samme Dag skrev han til Gustav Adolf, at Stemningen i Danmark var mod Grevinden af Slesvig og Holsten, og Forholdet mellem hende og Kongen meget spændt. I Sammenkomsten med hende, fortalte han, „at have hørt underlige Ting, langt mer end han gad vide."

Kort efter erfarede Kirsten Munk det endelige Resultat af sit Forræderi. Hun modtog Brev fra Fegræus, hvori han paa det Bestemteste fraraadede hende at flygte til Sverig, efterdi Gustav Adolf fandt dette Skridt saare uoverlagt. Ifald hun kom derover og blev fordret udleveret, kunde han ikke forhindre, at dette skete. Fegræus skrev sluttelig, at alle Underhandlinger mellem dem angaaende denne Sag maatte ophøre.

Efter Læsningen af dette Brev fik Kirsten Munk et heftigt Sygdoms Anfald. Hun opdagede nu, at

hun havde taget fuldstændig feil, og at hun kun havde høstet Foragt hos Sverigs ædle, høisindede Konge.

15.

Henrik Ramel havde lykkelig og vel tilbagelagt sin Reise i Jylland og Slesvig. Da han selv var rig, kunde han bidrage til at lindre Nøden, der var større, end han havde forestillet sig. Flere rige Adelsmænd havde ligeledes ydet betydelige Bidrag, men Landet var saa ødelagt af Krigen, at der maatte henrinde Aar, før det atter formaaede at hæve sig til nogenlunde Velstand. Fast overalt, hvor de to Sekretærer kom hen, havde Riget været Skueplads for Rædselsscener. Husene var plyndrede, Markerne nedtraadte, Kvæget slagtet og fortæret af Fjenden, Arnens Helligged krænket. Mange Steder begræd Hustruen sin Ægtefælle, Forældrene deres Sønner, og Fæstemøen sin Brudgom. Henrik Ramel følte dybt med de Ulykkelige, og mørke vare de Beretninger, som begge Herrerne sendte til de kongelige Herskaber.

To lyse Dage havde Henrik Ramel dog tilbragt i Jylland, den ene paa Høiris, den anden paa Stenalt. Paa begge Herregaardene havde han mødt sin Elskede. Om det end ikke lykkedes ham at faa

en Samtale i Enrum med hende, saa havde de dog trykket hinandens Hænder, set hinanden og talt sammen, men disse korte Møder bidroge end mere til at forøge hans Længsel efter snart at kalde hende sin Hustru.

Rygtet om, at Vibeke Kruse stod høit i Kongens Gunst, naaede Ramels Øren. Han skrev et Brev til hende, mindede hende om hendes egne Ord og bad hende ikke længer fortie den mørke Hemmelighed, hvis Følger altid kastede en Skygge over Kaptain Jens Munks Minde og over hans Datters Liv. Han bad hende sende Brevet til Malmøhus, men da Henrik Ramel i Begyndelsen af September Maaned kom tilbage dertil, blev han sørgelig skuffet ved intet Svar at finde paa sin Skrivelse. Vibeke Kruses haardnakkede Tavshed bragte ham næsten til at frygte for, at der aldrig vilde komme Klarhed i den uhyggelige Intrigue.

Da Ramel fremstillede sig for den udvalgte Prins, var det med det faste Forsæt at begjære sin Afsked. Han fandt Thronfølgeren gaaende frem og tilbage i sit rummelige Gemak med et aabent Brev i Haanden. Hans Miner udtrykte en høi Grad af Forbitrelse. Han modtog Ramel med et kort „Goddag" og lyttede adspredt til hans Beretninger.

„Godt I kom tilbage," afbrød han ham. „I Morgen før Daggry seiler I til Holsten for at overbringe Kongelig Majestæt et vigtigt Budskab fra mig."

Henrik Ramel bukkede tavs. Han mente, at Prinsen hastede med igjen at befri sig for hans Nærværelse.

„En uhørt Begivenhed er hændet," vedblev Prinsen. „Rhingreven beskylder mig for at have villet tage ham af Dage ved Gift."

„Eders Naade!" udbrød Ramel forfærdet.

„Ja. I mindes, at jeg tabte et Anker sød, spansk Vin til ham i Terningespil hos Frederik Urne. Nys fik jeg en Ladning fra Spanien og skikkede ham det lovede Anker. Rimeligvis har han selv ved Umaadelighed fremkaldt et Ildebefindende, og nu vover han at anklage mig som Giftblander."

„I Sandhed! en uhørt Begivenhed."

„Rhingreven driver Frækheden saa vidt, at han har sendt mig en skriftlig Udfordring. For tusind Djævle! mener han, at Danmarks og Norges Thronarving agter at duellere med slig usselig, lille Greve."

Tanken om at begjære sin Afsked var i dette Øieblik opgiven hos Ramel. Hans Hengivenhed for Kongehuset bragte ham til heftig at oprøres over den Krænkelse, som var bleven tilføiet Danmarks Thronarving. Men hvorfor valgte Prinsen ham, den i Unaade faldne Hofmand, til at udføre et saa stort Tillidshverv i en Sag, hvor Prinsens Ære stod paa Spil? —

Som om Prinsen gjættede hans Tanker, vedblev han:

„I har mundtlig at forebringe Sagen for min Herre Fader. De nærmere Omstændigheder skal jeg meddele Eder. Jeg gider ei selv føre Pennen i lange Skrivelser. Hvorfor jeg netop vælger Eder til dette Ærinde, er, fordi jeg kjender den svare Godhed, Kongelig Majestæt nærede for Eders salig Fader, samme Godhed, han sikkerlig og vil tildele Eder, — saafremt I ei forskjertser den."

Ramel følte Braadden. Han svarede ikke derpaa, men takkede kun for det Hverv, som blev ham betroet.

„Har Rhingreven intet yderligere Bevis at fremføre?" spurgte han.

„Ikke det jeg veed."

„Rhingreven er altsaa den Eneste, der har følt sig syg efter Vinens Nydelse?"

„Han synes at ville have havt den udelukkende for sin egen Mund. Da han blev syg, lod han sin Kammertjener tage Tappen af Ankeret, saa at den kostelige Vin flød ud, efterdi han ikke kunde forsvare, at noget andet Menneske skulde drikke af det forgiftede Tøi. Ved en af sine Officerer lod han mig vide, at jeg havde ladet Vinen forgifte, og senere sender han mig denne Skrivelse, som I har at overlevere Kongelig Majestæt. Slyngelen af en Krigsmand lod jeg kaste ud af Slottet."

„Er det Eders Naades Befaling, at jeg begiver mig tilsøes til Holsten?"

„Ja. I reiser sammen med Eders gamle Velynder, Frederik Gynther, Oversekretær i det tyske Kancelli. Fra Lübeck tager I over Land til Glückstadt, hvor Kongen opholder sig. — Her er foregaaet mærkelige Ting i Politiken. Wallenstein har nys sendt sin betroede Rigshofmester, Reinhard von Walmerode, til min kongelige Fader med Opfordring til at anerkjende Wallenstein som Hertug af Mecklenborg og laane ham Skibe mod Kongen af Sverig. Min høie Fader agter nu at meddele Gynther Kreditiv og lade ham overbringe Wallenstein skriftligt Svar."

„Danmarks Konge skulde anerkjende Keiserlig Høihed paa Havet!" udbrød Ramel.

„Dette vil ingensinde ske. Ligesaa lidt bliver Wallenstein anerkjendt som Hertug af Mecklenborg. Min høie Fader er redebon til at arbeide paa en Udsoning mellem Gustav Adolf og Keiseren. Imidlertid forventes endnu Svenskerkongens Svar paa den danske Konges Brev af 25de Juli, hvormed der blev skikket en Kopi af Fredstraktaten. I samme Skrivelse lod min kongelige Fader Gustav Adolf vide, at han fuldelig er tilsinds at hævde sin Høihed paa Østersøen."

„Ønskeligt var det, om Gustav Adolf vilde opgive at tilegne sig Herredømme paa Østersøen," bemærkede Ramel.

„Tilvisse. Og har min Fader rettet en Opfordring til Rigsraadet i Odense at tage dette under

Overveielse. Naturligvis bekom de Herrer en Rystelse ved Tanken om Krig og skrege paa Danmarks Svaghed."

„Ei ganske Uret have de i det Sidste," svarede Ramel vemodig. „Hungeren truer det arme Folk."

„Politiken er ei lystelig i disse Tider," svarede Prinsen med et Suk. „Nu have vi forhandlet den tilstrækkelig i Dag. — Her er Rhingrevens infame Skrivelse. Forvar den vel og handl, som det anstaar sig en brav Tjener mod sin Herre."

„Eders Naade kan stole trygt paa min Ære og Hengivenhed for Kongehuset," svarede Ramel, bukkede dybt og forlod Gemakket.

Næste Morgen før Daggry gled den kongelige Kutter ud af Malmø Havn. Vinden var gunstig, og for fulde Seil styrede den Syd paa.

I Glückstadt Fæstning vrimlede der af Krigsfolk, og talrige Krigsskibe laa i Havnen, hvor der blev opkrævet Told af alle fremmede, forbiseilende Skibe. Denne Fæstning var et af Christian den Fjerdes kjæreste Værker. „Den, som er Herre over Glückstadt, er ogsaa Herre over Elben," var hans og alle hans Øverstes ufravigelige Mening. For at bevare og udvide denne Fæstning, var Elbtolden en nødvendig Betingelse, da Kongen manglede de fornødne Penge. Christian den Fjerde var netop hjemkommen fra en Inspektionstur gjennem Fæstningsværkerne, da Gynther lod sig melde. Han blev strax modtagen. Kongen betroede den kloge og kundskabsrige Oversekretær, at han

havde henvendt sig til Keiseren for at opnaa hans Samtykke til en stedsevarende Elbtold, hvorfor han gav Gynther en hemmelig Instrux om at faa Wallenstein til at interessere sig for Sagen og støtte den hos Keiseren. Dog maatte Gynther gaa meget forsigtig til Værks og ikke henvende nogen direkte Anmodning fra den danske Konge til Wallenstein. Gynthers Reise maatte opsættes nogle Dage, da Brevet til Wallenstein endnu ikke var færdigt, og Kongen ønskede nærmere at raadføre sig med ham desangaaende, eftersom han kjendte Gynthers stilistiske Talent og nærede stor Tillid til hans diplomatiske Dygtighed.

Under Samtalen faldt Kongens Blik paa Oversekretærens gamle, alt andet end hofmandsmæssige Dragt.

„For Pokker!“ udbrød han halv spøgende, halv sarkastisk, „bedre Gesandt kan Kongen af Danmark ei skikke i denne Sag. Jer Klædning plaiderer den, eftersom man ei vil drage i Tvivl, at vi er den største af alle Stodderkonger.“

„Kongelig Majestæt tilgive, at jeg ei har havt Stunder til at bytte Dragt,“ undskyldte Gynther sig forvirret.

„Gad se Bunden af Jer Kiste,“ vedblev Kongen i samme Tone. „Kanske vi engang kan ty dertil om Laan.“

„Kongelig Majestæt," begyndte Gynther forfærdet, „jeg er kun en ubemidlet Mand."

„Godt," lo Kongen, der kjendte hans svage Side. „Forhaabentlig findes der dog tilstrækkeligt af Mønt til at skaffe Jer en anstændig Klædning."

Før Gynther forlod Gemakket, vexlede Kongen endnu nogle Ord med ham i en venligere Tone. Derefter blev Henrik Ramel indladt.

„Hvad bringer Jer hertil? Hvor staar det til med vor elskede Søn?"

Ramel bragte Kongen Prinsens underdanigste Hilsen og berettede, hvad der var hændet.

„Forbandet være den Stund, da Rhingreven betraadte Danmarks Jord!" udbrød Kongen blegnende af Harme.

Hans Hænder rystede, medens han læste Udfordringen.

„Hans Naade vil kun handle efter Kongelig Majestæts Raad. Og stiller han mig til vor allernaadigste Konges Disposition."

Kongen stod et Øieblik tankefuld med rynkede Bryn.

„Gustav Adolf har endnu ikke besvaret vor Skrivelse af 25de Juli. — Dog ligemeget; — Monsieur Ramel, vi agte at lægge en vigtig Sag i Eders Hænder. Som vor Befuldmægtigede drager I med et passende Følge til Marienburg, hvor Kongen af Sverig opholder sig. I søger om at stedes til Gehør

hos Gustav Adolf, beretter ham den Fornærmelse, som er tilføiet vor kjære Søn, den danske Thronarving, og fordrer i Kongen af Danmarks Navn, at Rhingreve Otto Ludvig stilles for en svensk Krigsret, der har at dømme ham for hans usandfærdige Diffamation."

„Men saafremt Gustav Adolf, hvilket jeg dog ingenlunde formoder, skulde give et undvigende Svar?"

„Jer Sag er det at erholde et afgjørende. — Ifald vort Forlangende skulde møde et Afslag, da erklærer Danmark Sverig Krig, selv om hele Rigsraadet stiller sig i Opposition til os."

Henrik Ramel følte Vigtigheden af det Hverv, der blev ham overdraget. Den Tillid, Kongen og Prinsen viste ham, var i høi Grad opmuntrende for en ung Mand. Alt pegede hen mod den Plads, som hans høitelskede Fader med Hæder havde beklædt. Det var en haard Prøve for hans Kjærlighed. Hans Æresfølelse forhindrede ham fra et eneste Øieblik at vakle i sin Beslutning at gjøre Karen Munk til sin Hustru, men han gyste for den Stund, da den elskede Monarks Blik, der nu saa mildt hvilede paa ham, skulde formørkes, og hans Godhed forvandles til Modvillie.

Et Suk trængte sig frem fra Ramels Bryst. Da han gik gjennem Forgemakket, tænkte han: „Hvormange af de tilsyneladende Venner, der nu med Iver trykke mine Hænder, ville mindes mig, naar jeg er falden i Unaade? — Det vil forøge min Menneske-

kundskab, men Erfaringen er som oftest bitter." Han søgte at bortfilosofere disse mørke Tanker, kaldte dem Tegn paa uværdig Svaghed, men i sit Inderste maatte han tilstaa sig selv, at for den, der er født og opdragen til at indtage en mere fremragende Plads i Samfundet, falder det vanskeligt med Ligegyldighed at renoncere derpaa. „Henrik vil gaa i sin Faders Fodspor," havde han ofte hørt sin Moder sige med glædestraalende Øine. — „Min Søn, naar jeg er død, og Du indtager min Plads," saaledes havde den afdøde Rigsraad talt til ham, „saa ihukom mine Ord: En Statsmand skal bortkaste sit eget Jeg og ikkun leve for sit Land. Saafremt personlige Interesser driver ham til Handlinger, saasom Ærgjerrighed, Stolthed, Pengegridskhed og deslige Udyder, da er han lig en raadden Stamme, der ei kan bære sunde Frugter." — Maalet var stort og herligt, men da kom Kjærligheden og pegede paa den indadvendte, bramfri Lykke, der udgaar fra det skjønne, poetiske Væld i Menneskehjærtet, som kaster sine lyse, forfriskende Straaler over Alt i Livet og staar i Samklang med Naturen paa en deilig Sommerdag. Henrik Ramel følte, at denne vidunderlige Del af Menneskesjælen ogsaa har sit store Krav.

Allerede den følgende Dag havde Ramel Afskedsaudients hos Kongen, der end yderligere gav ham sine Instruxer. Med et Følge af tvende Adelsmænd, der tjente under Kongens Hoffane, to kongelige

Drabanter, Rideknægte, som førte Haandhestene, samt tre Kammersvende red Henrik Ramel ud af Glückstadt Fæstning.

Det var en besværlig Reise, da de vare nødsagede til at tage over Land, og forbunden med Livsfare, eftersom Landene vare oversvømmede af Tillys og Wallensteins vilde Røverskarer, og de kejserlige og polske Tropper idelig gjorde Forsøg paa at erobre Forskansningerne ved Montauerspitz og Marienburg. „Snekongen", som Wallenstein kaldte Gustav Adolf, havde med stor Tapperhed og personlig Livsfare, støttet af sine heltemodige Generaler, slaaet sig igjennem Passet ved Stum og laa nu rolig forskanset i Marienburg Fæstning. Imidlertid vare Frankrig og Sømagterne beskjæftigede med at mægle, og man ventede hver Dag, at en Vaabenstilstand blev sluttet mellem Sverig og Polen.

Forventningerne bleve ikke skuffede. I Stettin, hvis Porte den gamle Bugislav havde aabnet for Henrik Ramel og hans Ledsagere, erfarede de, at der den 16de September i Altmark var sluttet en sexaarig Vaabenstilstand mellem de to ovennævnte Lande. Ifølge samme beholdt Sverig Lifland og i Preussen Braunsberg, Tolkemit, Elbing, Pillau samt nogle mindre betydelige Punkter, hvorimod det tilbagegav sine øvrige Erobringer. Denne Stansning af Fjendtlighederne paa den mindre Krigsskueplads lettede betydeligt den

sidste Del af Ramels Reise, der i Begyndelsen havde udkrævet personligt Mod og Snildhed.

Ved Ankomsten til Marienburg bad Ramel om ufortøvet at stedes til Gehør hos Gustav Adolf. Det var første Gang, at han skulde staa Ansigt til Ansigt med den store Krigshelt, for hvem han nærede den største Beundring, ihvorvel han ofte med Bekymring for Danmark iagttog hans Politik. I Forgemakket stod en glimrende Skare af Sverigs høieste Adel, som i dette Rige udelukkende havde Adkomst til de vigtigste Embeder, men hvor stor en Magt de end besade under Adelskongen Gustav Adolf, saa maatte de dog Alle bøie sig for hans Villie.

Som Afsending fra den danske Konge behøvede Ramel ikke at vente længe paa at blive indladt.

„Vi have den syttende denne Maaned afsendt Brev til Kong Christian af Danmark," begyndte Gustav Adolf. „Og haabe vi med enigt Sind at kunne virke for Østersøens Sikkerhed."

Ramel forstod Meningen med disse Ord. Gustav Adolf vilde stille sig venskabelig overfor Christian den Fjerde, men han vilde ikke anerkjende ham som Overherre paa Østersøen. Ramel fortalte nu Grunden til sin Sendelse og overrakte Kongen Rhingrevens Udfordringsskrivelse til Gjennemlæsning.

Gustav Adolf, der var meget nærsynet, førte den op til sine Øine og læste den med rynket Pande.

„Vi give Kongen af Danmark vort kongelige

Ord paa, at Rhingreve Otto Ludvig skal drages til Ansvar for sin formastelige Adfærd og ærekrænkende Beskyldning mod den danske Thronfølger. — Anmod Eders Herre Konge om at lade os tilskikke alle juridiske Besværinger og Modbeviser, saa saare vi ere vendte tilbage til Stockholm. Vort Rigsraad skal da afsige den endelige Dom."

Ramel takkede glad over det gunstige Svar.

„Hvorlunde staar det til i Pommern?" spurgte Gustav Adolf.

„Skrækkeligt, Kongelig Majestæt! — Ei findes der Rædselsgjerninger, som de keiserlige Tropper undse sig for at bedrive. Naar de have plyndret Alt, antænde de Baal paa Husene og more sig med at spidde uskyldige Børn paa deres Lanser, før de kaste dem i Flammerne."

„Og saadanne Mennesker kalde sig Kristne!" udbrød Gustav Adolf oprørt.

Han gik et Par Gange op og ned ad Gulvet.

„En Konge er kun sin Gud Ansvar skyldig. Sikkerlig er det Forsynets Villie, at vi tænke paa de mange tusinde, uskyldigt myrdede Mennesker. Deres Blod raaber Hævn over Morderne. Gud vil være med den, der kæmper for den sande evangeliske Tro, for Guds Sag."

Kongen stod et Øieblik fordybet i sine Tanker.

„Hvorlunde gik det Eder paa Reisen, Monsieur Ramel?"

„For ikke at blive udplyndrede have jeg og mine Ledsagere flere Gange været nødsagede til at gribe til Værge. Dog have vi ei at beklage os over Uheld, skjønt jeg ingensinde forglemmer, hvad mit Øie har skuet og mit Øre fornummet. Man rædes for al den Umenneskelighed."

„Ingen sand Kristen kan fryde sig ved Livet, naar han kjender sine Troesfællers svare Lidelser," vedblev den svenske Konge med Varme. „En oprørende Mangel paa Disciplin hersker i de keiserlige Hære, og Førerne synes at være Uhyrer. — Agter I Eder tilbage til Glückstadt, Monsieur Ramel?"

„Nei, Kongelig Majestæt. Jeg drager til Kjøbenhavn, der jeg formener at træffe min Herre Konge."

„Saa byde vi Eder og Eders Følge sikkert Leide. I kan seile med et af vore egne Skibe, som sætter Jer i Land i Ystad. Derfra kan I lettelig reise til Danmarks Hovedstad."

Ramel modtog med Taknemlighed dette Tilbud af den svenske Konge, hvis store, ædle Personlighed havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Han takkede Forsynet for det lykkelige Udfald af sin Sendelse, hvilken underveis havde foraarsaget ham stor Bekymring og Uro, da han med Angst tænkte paa, at et Afslag af hans Begjæring vilde have en Krigserklæring til Følge.

Henrik Ramel maatte blive et Par Dage i Marienburg for at vente paa det svenske Skibs

Afreise. Tvende Middage spiste han ved Gustav Adolfs Taffel, og under sit Ophold i Fæstningen saae Ramel Beviser paa Kongens sande Gudsfrygt og mægtige, storslaaede Aand, der lod ham hæve sig over Datidens Laster. Ligeledes iagttog han med Beundring den strenge Disciplin og kristelige Tone, som herskede i den svenske Hær, hvori Kongens Aand syntes at være Sjælen.

Før Afreisen blev Ramel endnu engang stedet til Gehør hos Gustav Adolf. Denne, der skulde ride ud for at holde Revue over sine Tropper, modtog ham, omgiven af sine Feltherrer. Blandt disse saaes Torstenson, Gustav Horn og Johan Banér.

„Vi byde Jer Farvel, Monsieur Ramel," sagde Gustav Adolf med sit milde, vindende Blik. „Bring flittig Hilsen til vor Broder, Kongen af Danmark og den danske Thronfølger. Sig dem, at Sagen med Rhingreven ei skal komme til at saa Fjendskabets Sæd mellem Danmark og Sverig."

Han hilste med kongelig Anstand og Mildhed og forlod Salen med raske Skridt, ledsaget af sit Følge. Ramels Blik fulgte saa længe som muligt den skjønne Helteskikkelse. Det var sidste Gang i Livet, han saae Gustav Adolf, men hans Billede havde præget sig uudslletteligt i hans Erindring.

16.

I Begyndelsen af Oktober sad Fru Ellen Marsvin en Aftenstund paa Ellensborg med Vibeke Kruse. Hun var nylig flyttet dertil, da Kjerstrup Hovedbygning blev nedbrudt. Kongen havde givet Ordre til at realisere den i Forsommeren fattede Plan, at opføre et Slot til sin yngste Søn Valdemar. Paa Ellensborg, det tidligere Ulfeldtsholm, som Ellen Marsvin nu havde opkaldt efter sig, var ogsaa en Skare af Haandværksfolk beskjæftiget med at bygge to nye Fløie med fire Taarne samt indrette et pragtfuldt Kapel. En lystig Brændeild knitrede i Kaminen, hvorfra der udbredte sig en stærk Duft af Lavendler og Salvie; fire Voxlys paa Bordet oplyste det hyggelige Værelse, hvis Vægge vare beklædte med baldyrede Tapeter, der fremstillede Falkejagter eller Riddere, klædte som Troubadourer, der spillede paa Lut for deres udkaarne Damer. Den rige Adelsfrue sad i en bred, magelig Armstol. Hendes fyldige, med Juvelringe besatte Fingre holdt et Brev, som hun læste med et tilfreds Smil. Vibeke Kruse sad overfor hende, bleg og alvorlig. Medens hun kjærtegnede en lille, hvid Silkepudel, der laa paa hendes Skød, fæstede hun ofte Blikket spørgende paa Ellen Marsvin.

Først den ottende September havde Kongen erholdt Underretning om, at Kirsten Munk var nedkommen med en Datter. For at vise Ellen Marsvin

en Opmærksomhed havde han strax skrevet til hende og opfordret hende til at nævne, hvem hun ønskede, der skulde bedes til Faddere.

Fru Ellen Marsvin lukkede Brevet.

„Den første Oktober har Daaben funden Sted," fortalte hun triumferende. „Min liden Datterdatter har i samme erholdt Navnet Dorothea Elisabeth. Min Datter er nu med sin Gemal paa Frederiksborg Slot. Det tykkes, som al gjensidig Uret er tilgivet og glemt."

Vibekes blege Kinder bleve farvede med en stærk Rødme. Hun slog Øinene ned for ikke at forraade sig.

„Kongelig Majestæt," vedblev Ellen Marsvin, „er imidlertid saare nedbøiet over, at det herlige Kronborg er fortæret af Luerne. Fast rørende skildrer han sin svare Sorg ved Synet af det danske Hellespont."

Vibeke forblev tavs, men Ellen Marsvin var i dette Øieblik udelukkende opfyldt af sin overvættes Glæde over, hvad hendes Indflydelse paa Kongen havde bevirket.

„Vibeke," tog hun atter Ordet, „gaa ned i Borgestuen og befal Hushovmesteren at lade Øl og Mjød skænke for Folkene. Og har hun at besørge en Kande Rhinskvin op til mig, at vi kunne drikke min liden Datterdatters Skaal."

„Jer Befaling skal blive udført, Naadigfrue,"

svarede Vibeke og reiste sig, „men I tilgive, at jeg ei kan drikke af den Rhinske-Vin, eftersom jeg i denne Aften lider af Svimmelhed. Desaarsag maa jeg bede om Forlov til at trække mig tilbage til mit Sengekammer."

„I Sandhed ennuyant! Nu havde jeg Lyst til at sladdre en Stund. — Vibeke!" raabte hun, da denne vilde forlade Værelset, „lad skikke Bud efter Præsten."

En Time senere sad Præsten og spillede Brætspil med Ellen Marsvin, medens der fra Borgestuen lød høie Raab af de halvdrukne Kjøkkensvende, Rideknægte og Haandværksfolk. De drak den lille, nysødte Frøkens Skaal, dette ulykkelige Barn, for hvem Livet kun skulde vise sine Skyggesider. Haanet og forstødt for Moderens Brøde blev hun i sit sextende Aar indespærret i et Carmeliter Kloster i Køln, hvor hun under Navnet Isabella a Jesu Maria henlevede to og fyrretyve Aar i Kristi Tro og Forsagelse.

Vibeke Kruse havde stænget Døren til sit lille Kammer. En Seng med broget Kattuns Omhæng, et Toiletbord, et massivt Skab, en messingbeslaaet Dragkiste, to Armstole og et aflangt Bord udgjorde Møblementet. Hun sad med Haanden under Kinden og med sammenbidte Læber, medens Taarerne langsomt løb ned ad hendes Kinder. Det laa ikke i Vibekes Natur at hengive sig til noget heftigt Sorgens eller Vredens Udbrud, Overfladen var altid rolig, men i

hendes Indre gjærede Tanker og Følelser, som man mindst af Alt skulde tro hende i Besiddelse af. „Ellen Marsvin havde ikke engang bragt hende en Hilsen fra Kongen, havde han allerede glemt hende? — Var hele hendes Livs Drøm, som hun nu troede opfyldt, svunden bort til et Intet? —“ saaledes tænkte hun.

Da Vibeke fortalte Kongen Spaadommen, havde hun fordulgt Taterkvindens sidste Ord: „Du skal aldrig blive nogen Mands Hustru, men en Konge skal skænke Dig sin Kjærlighed.“ Vibeke var overtroisk til det Yderste. Omgiven og fristet som hun var af Kirsten Munks letfærdige Jomfruer og det fordærvede Hofgesinde, havde denne Spaadom holdt hende fra sædelig Fordærvelse. For hende stod Christian den Fjerde som den største af alle Søhelte, som en til Begeistring elsket Monark, og den kongelige Majestæt omgav ham i hendes Øine med en næsten guddommelig Nimbus. Vibeke troede, at hendes Hjærte skulde briste af Fryd, da Kongen hviskede de første Kjærlighedsord til hende. Hun glemte, at han var en anden Kvindes Ægtefælle, hun glemte Alt for at lytte til hans Ord. For første Gang i sit Liv følte Vibeke Kjærlighed. Hun, der næsten tilfulde kjendte Forholdet mellem Kongen og hans Gemalinde, havde mindst af Alle troet, at en Forsoning var mulig imellem dem. Hendes medfødte Forsigtighed og Frygten for at støde Ellen Marsvin, hendes eneste Beskytterinde fra sig, havde holdt hende fra at røbe Kirsten Munks Hemmelighed.

Hidtil havde hun næret Taknemlighed og Hengivenhed for Ellen Marsvin, men nu stod dennes Adfærd mod hende i det hæsligste Lys. Den kloge Vibeke havde længe gjennemskuet, at hendes Herskerinde lidenskabelig elskede Penge og Magt. For at skaffe sig Rigdom havde hun ægtet Ludvig Munk, for at tilfredsstille sin Herskesyge og Ærgjerrighed havde hun kastet Datteren i Kongens Arme, for at bevare sin Indflydelse og atter befæste Datterens Stilling ved Hove havde hun bidraget til at kaste Vibeke Kruse i Fordærvelsen. Vibeke vidste, at Ellen Marsvin var saa fortørnet paa Datteren over den Modtagelse og Behandling, som var bleven hende tildelt under hendes sidste Besøg i Kjøbenhavn, at hun havde nægtet selv at deltage i Fadderstadsen, men desuagtet intriguerede hun af al Magt for at haandhæve Datterens Stilling som Kongens ægteviede Gemalinde, og ingen Bedstemoder kunde være mere stolt af sine Børnebørn. Vibeke indsaae, at hun havde været et Redskab i hendes Haand. Nu var Hensigten opnaaet, Redskabet overflødigt, det maatte helst forsvinde og glemmes. Et Øieblik opstod Tanken hos Vibeke om, at hun selv havde handlet uforsvarlig letsindigt, at hendes Kjærlighed var en Synd, at Gud maatte fortørnes paa hende, men Selvbebreidelsen blev kvalt af Hadets Følelser.

Hun reiste sig og aabnede Skabet, tog et Brev frem, hvis Silkesnor hun løste, og læste det efter-

tænksomt igjennem. Da tog hun Papir, Blækhorn og Fjederpen, satte sig ved Bordet og skrev følgende Svar:

„Monsieur Ramel!

Eftersom jeg ei veed, om Døden ret snart vil tilintetgjøre mit unge Liv, tykkes det mig en Pligt at aabenbare den Hemmelighed, som I saa inderligt begjærer at erfare.

I den Tid, jeg var i Hendes Naades, Grevinden af Slesvig og Holstens Tjeneste, følte jeg stor attachement for velbyrdige Jomfru Karen Munk. Denne elskede meget de kongelige Børn, i Besynderlighed Frøken Anna Katharina, og tyktes det hende oprørende, at Kongelig Majestæts høit elskede Datter mangen Stund bar lasede Klæder og til Middagsmad ei fik andet, end hvad Jomfruerne levnede, ligesom Børnene og bleve trakterede med Prygl, saaledes, at de havde Skade af det paa Lemmerne. Det hændte sig en Dag, at Jomfru Karen Munk tog Parti for den lille Frøken. Derover blev Grevinden saare fortørnet, og var hun bleven skinsyg paa Jomfru Karens Skjønhed og gode Rygte, efterdi Grevinden alt bemærkede, hun selv var i Folkemunde, formedelst sin Adfærd med Rhingreve Otto Ludvig. Desaarsag søgte hun at henlede Kongens Opmærksomhed paa Jomfru Karen Munk ved at fortælle, at hun anvendte hemmelige Trolddomskunster for at lokke Hans Naade til

Elskov. Mig betroede hun kun lidet, men Dorthe og Marie skiftedes til at holde Vagt ved Døren, naar Rhingreven besøgte hende, efterdi hun frygtede for Kongelig Majestæts Vrede. Da Grevinden sidste Gang opholdt sig paa Dalum-Kloster, tog hun Kongelig Majestæts Kontrafei ud af Rammen, som var af Guld, og satte hun Rhingrevens istedetfor. Ligeledes tog hun Hans Naades Billede, der hang paa Væggen, og kastede det henad Gulvet. Rhingreven erholdt store Gaver af Grevinden, hun gav ham af Børnenes Penge og af hendes kongelige Ægteherres Linklæder.

I Sommeren 1628, da vi opholdt os paa Kjøbenhavn Slot, kom Dorthe en Aftenstund græ-dende ind til mig, fordi Grevinden havde mishandlet hende, og betroede mig, hvad der var hændet. Mellem Slottet og Kancelliet er en lille Bagdør, som Rhingreven benyttede til sine lønlige Sammen-komster med Grevinden. Af samme Bagdør indlod Dorthe sin daværende Fæstemand, en af Renteskri-verne. Døren var derfor forbleven aaben, og Kaptain Munk, der vilde tale med sin Datter, var gaaet ind af den. Da han var ukjendt med Lo-kaliteterne, var han faret vild og var kommen ind i Grevindens Gemakker. Her blev han Vidne til en Samtale mellem Grevinden og Rhingreven, hvori hun skammeligen havde talt om Kongelig Majestæt. Kaptain Munk gav sig tilkjende, talte haarde Ord

til Grevinden og vilde trække blank for at hævne sin Konge, men hun bød ham Tavshed, idet hun truede med at hævne sig paa hans Datter. Fra denne Stund pønsede Grevinden paa deres Undergang ved Hjælp af alskjens usandfærdigt Opspind, efterdi hun Intet med Sandhed kunde bebreide Kaptain Munk og hans Datter. Jeg veed, at hun har talt ilde til Kongelig Majestæt om Kaptain Munk af Hævn, fordi han har talt Ord til hende, hun ingentid kunde tilgive ham. Grevinden lod hemmelig den berygtede Anna Jacob Mikkelsens hente og skænkede hende meget Guld for at bringe Jomfru Karen i Ulykke. Med listige Ord og Paafund formaaede Anna Jacobs den uerfarne, unge Kvinde til at komme i hendes Hus for at hjælpe en syg Sømandsenke. Brevet til Hans Naade, Thronfølgeren, var skrevet af Dorthes Fæstemand, men da Jomfru Karen Munk blev forvist fra Hove, fortrød han at have skrevet det og hævede sin Trolovelse med Dorthe, fordi hun underfundigt havde lokket ham dertil, da han ei var ædru.

Saasandt Gud er mit Vidende, er velbyrdige Jomfru Karen Munk en ren, uskyldig Kvinde, der ingentid har tænkt paa at forlokke Hans Naade eller have hemmelig Sammenkomst med ham. Ei kjender jeg, hvor hun har fundet Ly, men saafremt dette mit Udsagn kunde bevirke, at en lysere Fremtid

blev hende forundt, da takker jeg Forsynet, at jeg har havt Mod til at nedskrive disse Hemmeligheder.

Vibeke Kruse."

17.

Den tolvte Oktober ankom Henrik Ramel med sit Følge til Malmøhus. Prinsen var paa Jagt, men ventedes hjem til Taflet. Paa Bordet i Ramels Arbeidsværelse laa Vibeke Kruses Brev. Henrik Ramel, der næsten havde opgivet ethvert Haab om nogensinde at faa Klarhed i den mørke Sag, læste Brevet to Gange igjennem. Han maatte indprente sig hvert Ord af denne Skrivelse, der saa uventet og fuldstændig befriede Kaptain Munks og hans Datters Ære fra enhver Skygge. Den overstrømmende Glæde, der opfyldte Ramel, var ikke begrundet paa egenkjærlige Betragtninger, men fremkaldt ved Tanken om hans Elskedes Fryd, og over at Retfærdighedens Gud omsider havde opfyldt hendes Bønner.

Han sad endnu med Brevet i Haanden, da Hundeglam og Hornenes Klang forkyndte Jagtherrernes Tilbagekomst. Ramel reiste sig, ombyttede hastig sin Reiseklædning med en Hofdragt, stak Brevet ind paa Brystet og begav sig til den udvalgte Prins.

„Hvad svarede Gustav Adolf?“ spurgte Thronfølgeren og gik ham hurtig imøde.

Ramel berettede nøiagtig sin Samtale med den svenske Konge og dennes Afskedsord.

„Det er mig saare kjært at erholde slig Hilsen,“ sagde Prins Christian fornøiet. Nu faar I fortælle mig Alt videre angaaende Jer Reise og dens Æventyr.“

Da Ramel var færdig med sin Beretning, ytrede Prinsen:

„I har skilt Jer med megen Bravour fra denne Sendelse. Gad se Fru Kirstens Ansigt, naar Rhingreven bliver dømt af Sverigs Rigsraad. Saadant vil visselig ske til Spot og Spe for Efterverdenen.“

„Anbelangende Grevinden af Slesvig og Holsten,“ begyndte Ramel, „da har jeg nys modtaget en Skrivelse, som jeg beder Eders Naade gjennemlæse.“

Ramel trak Vibeke Kruses Brev frem og rakte det til Prinsen. Denne skiftede Farve under Læsningen. Forskjellige Følelser bemægtigede sig ham, men kun en var overveiende, den tilfredsstillede Hævnfølelse. Alle de Ærgrelser og Krænkelser, som Kirsten Munk havde forvoldt ham, fremkaldtes i hans Erindring ved Læsningen af dette Brev, og han tvivlede ikke om, at hendes Indflydelse paa Rhingreven ogsaa i høi Grad var Aarsag til den sidste vanærende Beskyldning mod ham. Tillige følte han, at Grevindens Intriguer havde fremkaldt hans Kjærlighedserklæring til Karen

Munk, og at han altsaa paa en Maade kunde takke hende for den Skuffelse, han havde lidt. En Tanke slog ham ligeledes. Medens han selv i sløv Ligegyldighed havde forsømt at forfølge Sagen, havde Ramels Udholdenhed opnaaet en fuldstændig Afsløring. Prins Christian kunde ikke bestemt forudse, hvorledes Kongen vilde tage den vanskelige Sag, der maatte være saa ydmygende og saarende for ham, men med en Djærvhed, der ved enkelte Leiligheder karakteriserede Prinsen, besluttede han at gaa det muligt udbrydende Uveir imøde. Dernæst vilde han heller selv bringe Kongen den pinlige Kundskab, end at han skulde komme til den ved en af sine Undersaatter.

I forventningsfuld men noget ængstelig Tavshed oppebiede Henrik Ramel Prinsens Svar.

„I Morgen reise vi til Frederiksborg," tog Thronfølgeren omsider Ordet, „min kongelige Fader opholder sig der. Henrik Ramel, vil I indtil videre overlade mig dette kostelige Dokument? — Kongelig Majestæt har forbudt, at Jens Munks Navn nævnes i hans Nærværelse, men vi skylde denne Hædersmands Minde Retfærdighed. Kongen maa læse denne Skrivelse. Imidlertid befaler jeg Eder ikke at aabenbare dens Indhold til noget Menneske, før jeg giver Jer Tilladelse dertil."

Henrik Ramel bøiede sig dybt. Det gjorde ham ondt ikke strax at kunne meddele Karen Munk den

vigtige Efterretning, men han turde ikke trodse Prinsens Befaling.

„Jeg lægger den hedensarne Kaptain Munks og hans Datters Sag tryg i Eders Naades Hænder," svarede han.

Prinsen saae et Øieblik stift paa ham, nikkede bifaldende og trak sig tilbage til sit inderste Gemak. Her vandrede han en Time frem og tilbage, indtil han omsider lod til at have fattet en Beslutning.

18.

Ihvorvel Kirsten Munk opholdt sig paa Frederiksborg Slot, var dog Forholdet mellem hende og Kongen langtfra saa godt, som Ellen Marsvin lod sig forlyde med, og som man almindelig begyndte at tro. Christian den Fjerde lod hende upaaagtet og talte intet ondt Ord til hende, og efter Barnets Daab syntes Kirsten Munk at beflitte sig mere paa at behage ham, men stundom mødte hun et Blik i hans Øie, som bragte hende til at forstumme og skælve.

Det var silde paa Aftenen, da Prins Christian med sine Hofherrer og Tjenerskabet ankom til Slottet. Kongen havde trukket sig tilbage til sit Sovegemak,

men da han erfarede hans Komme, befalede han en Page at hente Prinsen.

„Henrik Ramel er vel kommen tilbage?“ raabte han Sønnen imøde.

Prinsen tog Plads ved Himmelsengen, paa hvilken Kongen hvilede, og berettede Alt angaaende Ramels Reise og sammes Resultat.

Kongen talte længe med ham desangaaende.

„Nu ville vi forsøge paa at sove rolig i denne Nat,“ sagde Christian den Fjerde omsider fornøiet. „Vi trænge til en vederkvægende Søvn. — Neppe havde vi ventet et saa gunstigt Svar. Vi mærke og,“ tilføiede han smilende, „at vor kjære Søn er bleven mildere stemt mod Svensterkongen. Gustav Adolf forstaar for Sanden at vinde Hjærter.“

Næste Morgen sad Kongen i sit Dreierkammer, ivrig beskjæftiget med at forfærdige en Model til et Orlogsskib. Hans store Hund laa ved hans Fødder og betragtede sin Herre med kloge Øine.

„Vi troede, at Du forlystede Dig med Jagtens Glæder,“ sagde han til den indtrædende Thronfølger.

„Ei har jeg Ro i Sjælen til slig Dont, før min Herre Fader har læst en Skrivelse, som tykkes mig af et selsomt Indhold.“

„Hvem skrev den?“

„Vibeke Kruse.“

Kongen holdt op med sin Beskjæftigelse.

„Vibeke Kruse! — Fly os den.“

Han greb hastig Brevet. Da Kongen havde læst det, var han bleg som Døden. Han beholdt Brevet i Haanden og stirrede mørk hen for sig.

„Selv en Konge kan ei opvække de Døde," mumlede han halvhøit, medens et smerteligt Udtryk tegnede sig om hans Læber.

„Christian!" han lagde Haanden tungt paa Sønnens Arm og talte med dæmpet Stemme, „jeg har længe vidst, at man bedrog mig, men min Stolthed forbyder mig at lade hele Folket, Evropa, Efterverdenen erfare, at denne Kvinde har gjort mig, Danmarks Konge, til den Latterligste af alle Mænd, — en bedragen Ægtemand."

Kongen lo vildt, Aarerne svulmede i hans Pande.

„Eders Majestæt agter fremdeles at tie og tilgive?" spurgte Prinsen med umiskjendelig Bitterhed.

Kongen reiste sig i sin fulde Høide.

„Fra denne Stund er Kongeborgen et Fængsel for den forræderske Hustru. Ei mindste Raadighed skal tillades hende over Børnene. Saafremt Rhingreven vover tiere at betræde dansk Grund, ved Himmel og Helvede, han er Dødens Mand."

Kongen vandrede hestig op og ned ad Gulvet. Prinsen følte, at nu var hans Taalmod bristet. En Pause opstod, som Prinsen ikke vovede at bryde.

„Veed min Søn, hvor Jomfru Karen Munk opholder sig?" spurgte Kongen.

„Hos Hendes Majestæt, min ophøiede Farmoder."

Kongen stansede sin Gang.

„Hos min Moder! — Er dette paa Din Forbøn?"

„Nei, ingenlunde. Jeg erfarede det først i Sommer under mit Ophold paa Nykjøbing Slot."

„Denne Skrivelse er til Din Sekretær?"

„Ja. Henrik Ramel og Kaptain Munks Datter have fattet Elskov til hinanden, og ombeder jeg Kongelig Majestæts Samtykke til deres Forening."

Kongen saae et Øieblik forskende paa Sønnen. Denne mødte rolig hans Blik.

„Gjerne vil jeg fortro Herre Fader en Hemmelighed," tog han Ordet. „Der jeg sidst besøgte Nykjøbing Slot, sagde min høie Farmoder til mig, at det vilde være Kongelig Majestæt kjært, om jeg valgte mig en Gemalinde."

„Ah!"

„Fru Grandmama lovede at indlede lønlige Underhandlinger angaaende et Ægteskab mellem mig og Prinsesse Magdalena Sybille af Sachsen."

Kongen trykkede Prinsen bevæget til sit Bryst.

„Ei vor Villie, ikkun Din egen Tilbøielighed faar bestemme, om Du ægter samme Prinsesse, men stor Fryd har Du voldt os ved denne Tidende. — Anbelangende Henrik Ramel, da ønske vi selv at tale

med ham. — Og nu, min elskede Søn, faar Du lade os alene."

Efter Taflet kom Kirsten Munk i en ophidset Stemning ind i sine Gemakker. Hun var navnlig i den senere Tid bleven meget korpulent og maatte støtte sig til en Stok.

„Marie," sagde hun til sin Yndlingsjomfru, „ilde maatte jeg høre i denne Middagsstund. Den ugudelige Prins hoverer, fordi han mener, at Sverigs Rigsraad skal frikjende ham og dømme Rhingreven. Heller ikke huer Kongens Adfærd mig. Hans Blik varsler om et frembrydende Uveir."

Den lille femaarige Elisabeth Augusta kom muntert løbende ind.

„Vover Du at komme herind uden Tilladelse?" udbrød Moderen vred og slog hende haardt med sin Stok.

Den Lille begyndte at græde og skrige, hvilket voldte hende endnu et Slag. I samme Øieblik blev Døren aabnet, og Kongen stod for dem. Barnet løb hen og klyngede sig til Faderens Knæ. Han tog det i sine Arme, kyssede og beroligede det, hvorpaa han befalede Marie at hente Hofmesterinden. Denne traadte hastig ind.

„Hvorfor tillader Du, at Fru Kirsten handler ilde med sine Børn?" spurgte Kongen hende. „Af Fru Ellen Marsvin blev Du os rekommanderet, paa det at Du skal vaage over dem, og har Du at

holde Styr paa Fru Kirsten, naar hun i sin Galskab ei veed, hvad hun tager sig for."

„Hendes Naade, Grevinden, agter ei paa mine Ord," undskyldte Hofmesterinden sig.

„Vi ville ei fortørnes paa Dig, Anna Lykke. Fra denne Stund skal der gjøres os Regnskab for de Penge, Børnene erholde af deres Mormoder. Usømmelig er deres Klædning, fordi Pengene skænkes til en Usling."

Kongen stirrede gjennemborende paa Kirsten Munk, som blegnede.

„Mit Sovegemak, som og Børnenes, skal forandres. I Eftertiden agte vi selv at holde Øie med dem. Og skal der stilles Vagt for Grevindens Dør."

Kongen lod Hofmesterinden og Barnet fjerne sig. Med korslagte Arme stillede Christian den Fjerde sig overfor sin brødefulde Gemalinde.

„Har I ingentid set Gjengangere?" spurgte han.

„Hvad mener Kongelig Majestæt?"

„Det tykkes os, at Jens Munks Billede maatte forfølge Jer vaagen og i Drømme. — Kirsten," hans Ord løde uhyggeligt hviskende i hendes Øren, „Du har benyttet mig som Redskab til at skaffe ham afveien, fordi han kjendte Din Hemmelighed, fordi han tog sig af sin Konges Ære som af sin egen. Hans Død har Du forvoldt, og hans Datters Rygte har Du beplettet ved Hjælp af falsk Brev og Vidnesbyrd. Nu kommer Gjengjældelsens Time."

Hun udstødte et Skrig og faldt om i Krampeanfald. Kongen forlod Gemakket og overlod til Kammerpigerne at drage Omsorg for hende. — En Time senere kom en Page fra Kongen med Ordre, at Grevinden skulde møde ved Aftensbordet.

I Riddersalen var anbragt tændte Voxkjærter i Jernkroge langs Væggene. Midt for Bordet, med Ryggen mod Kaminen, sad Kongen med Prins Christian ved sin høire, Kirsten Munk ved sin venstre Side, endvidere Prinserne Frederik og Ulrik, Fru Anna Lykke og hendes Datter samt Kongens og Prinsernes nærmeste Omgivelse. Grevinden var tavs, hendes Blik sænket, og en nervøs Sitren foer ofte gjennem hendes Legeme. Samtalen blev udelukkende ført mellem Kongen og Prinserne og havde hidtil kun dreiet sig om Jagten.

„Hvorlunde staar det nu til med de gamle, afsatte Hertuger, Adolf Frederik og Johan Albrecht?" spurgte Prins Christian efter en Pause.

„Paa deres idelig gjentagne Bønner have vi søgt at virke for deres Gjenindsættelse hos Keiseren," svarede Kongen.

„Fru Grandmama har været dem saare god," bemærkede Prins Ulrik.

„Tilvisse," svarede Kongen. „De afsatte Fyrster ere jo ogsaa vore Slægtninge. Enkedronningen har Hjærte for hver Nødlidende. Og kunne vi nævne

Bevis paa, at hun skænker saadanne Ly, hvem Løgn og Ondskab forfølge."

Fru Kirsten hævede et sky Blik paa Kongen, der saae paa hende med et betegnende Udtryk. Hun satte Bægeret paa Bordet, en kvælende Følelse hindrede hende i at synke dets Indhold.

„Af politiske Hensyn er vor høie Fader nødsaget til at afslaa Fyrsternes Begjæring om at tage Vinterophold i Danmark," sagde Hertug Frederik. „Rygtet melder, at Adolf Frederik agter at begive sig til Nykjøbing Slot for at bede Enkedronningen om Raad og Bistand."

„Kun daarlig Trøst giver hun dem," svarede Kongen, „eftersom den hele Sag er os saare pinlig og let kunde blive en Hindring for vor Udsoning med Keiseren og Wallenstein. I denne Morgenstund modtog vi Brev fra vor elskelige Fru Moder. I samme tilkjendegiver hun, at hun billiger vor Handlemaade og agter at rette sin Adfærd efter den."

„Kongen har i Morges modtaget Brev fra Enkedronningen, — Karen Munk har fortalt hende min Hemmelighed, hvilken hun rimeligvis har erfaret af sin døende Fader, — man er gaaet paa Spor, — Renteskriveren har forraadt Historien om Brevet! —" disse Tanker foer gjennem Kirsten Munks Sjæl. Det sortnede for hendes Øine, hendes Bryst sammensnørtes, et pludseligt Anfald af Krampegraad bemægtigede sig hende paany.

Alles Blikke fæstede sig paa hende.

„Stans Jer fordømte Graad," befalede Kongen, „I udretter dog Intet derved."

Hans Myndighed bragte hende til sig selv. Hun dæmpede sin Graad. Kongen vendte sig til Prinserne og fortsatte Samtalen. Kort efter reiste han sig og læste fra Bordet. Kirsten Munk vedblev at være et Bytte for Angst og Forbitrelse. De heftige Lidenskaber i hendes Indre virkede saa voldsomt paa hendes Legeme, at hun, idet hun vilde reise sig fra Bordet, faldt om mod en Brændestabel, der laa foran Kaminen. Hofmesterinden ilede til. Ved hendes, Jomfru Pernille Lykkes og nogle af Hofherrernes Hjælp fik man Grevinden bragt ind i hendes Gemakker. Prins Ulrik var den Eneste af de tilstedeværende kongelige Herrer, som viste hende nogen Medfølelse. Og var han den Eneste af Kongens legitime Sønner, hvem hun af og til behandlede med moderlig Ømhed, da hans skjønne, elskværdige Personlighed, der alt fra hans Barndom vandt ham alle Hjærter, heller ikke aldeles havde undladt at gjøre Indtryk paa hende.

Vi ville ikke dvæle ved Skildringen af den Nat, der paafulgte for Kirsten Munk. Hun tilbragte den i rastløs Uro uden at ville søge Sengen, og hverken Fru Anna Lykke eller Jomfruerne turde forlade hende. Aldrig har Samvittighedens Magt vist sig tydeligere end her. Den ytrede sig i en grænseløs Angst, der ikke antog nogen bestemt Form, men som bragte Fru

Anna Lykke til den Overbevisning, at Kongens Gemalinde var Vanvid nær. Henad Morgen faldt Grevinden paa den Tanke at ville reise til sin Moder. I sin forvirrede Tilstand var hun ikke istand til at fatte nogen Plan, hun vilde kun fly for sin egen Uro og mente, at Ellen Marsvins Indflydelse paa Kongen skulde blive hende til Gavn og afvæbne hans Vrede.

Som sædvanlig var Kongen tidlig oppe og sad ved sit Skrivebord, ivrig optagen af at skrive et Brev til Enkedronningen. En Page meldte, at Hofmesterinden begjærede at stedes til Gehør.

„Hvad vil Du?" raabte han ærgerlig over at blive forstyrret.

„Kongelig Majestæt! Fortørnes for Guds Skyld ikke," bad Fru Anna. „Jeg er nødt til at gjøre det, jeg gjør, for Fru Kirsten."

„Hvad Nyt er der da forhaanden?"

„Grevinden beder om Forlov at forlade Hoffet og tage til sin Moder."

„Hun betænke sig vel," svarede Kongen. „Sig hende kun, at hun ei bliver Moderen velkommen, det veed jeg vel."

Hofmesterinden fjernede sig, og Kongen fortsatte sit Skriveri, men han skulde snart igjen afbrydes.

„Men, for tusind Syger! Kan vi ikke faa Ro?" udbrød han, da Fru Anna Lykke igjen stod for ham.

„Kongelig Majestæt kan aldrig gjøre større Almissegjerning end at unde Grevinden Forlov at drage

bort. I skulde se, hvordan hun færdes, da vilde Kongelig Majestæt forundre sig derover."

Kongen havde kastet Pennen og reiste sig heftig.

„Ja. — Vil hun endelig, da faar hun drage tusind Djævle i Vold!"

Hofmesterinden gik. Kongen ringede voldsomt og gav Befaling til øieblikkeligt Opbrud. Hofherrerne og Tjenerskabet skulde drage med ham til Hovedstaden.

Medens Kongen ventede paa Vognen, kom Fru Anna Lykke og takkede paa Kirsten Munks Vegne for den givne Tilladelse. Fru Kirsten bad om at sige sin Gemal et Levvel, men Kongen nægtede at se hende, vendte sig hastig fra Hofmesterinden, gik ned af Trappen og kjørte bort med Prins Christian.

Prinserne Frederik og Ulrik vare blevne nogle Øieblikke forsinkede, fordi Kirsten Munk havde ladet Prins Ulrik kalde til sig. Hun forærede ham et prægtigt med Sølv indlagt Skab, og et Skilderi, som hun selv havde broderet af Silke, og bad ham venlig mindes hende, indtil de atter samledes.

„Jeg takker Gud," sagde hun, „at den gode Dag nu er kommen, som jeg saa længe har længtes efter."

„Hvad mener I dermed?" spurgte Prinsen.

„Jeg mener, at nu maa jeg komme bort fra Hoffet at vare paa mit eget."

Hendes Ord stødte Kongesønnen. Han tog en kølig Afsked med hende.

Med feberagtig Hast skyndte Kirsten Munk paa Afreisen, gav Hofmesterinden Hovednøglen til Frederiksborg Slot og bad hende sende den til Kongen. En af hendes Kammersvende meldte hende, at alle Hestene vare tagne i Brug. Hun sendte Bud til Fiskemesteren og bad ham skaffe hende de første de bedste Heste. Han kunde kun skaffe hende fire af forskjellig Farve. Grevinden brød sig ikke derom og lod dem spænde for sin svære Karm. Ledsaget af Marie, tvende Kammerpiger, Kjøresvenden og en Kammersvend ilede hun bort fra Kongeborgen. Porten faldt tungt i efter Grevinden af Slesvig og Holsten, og den aabnede sig aldrig mere for hende. Hun kastede ikke engang et Blik tilbage til det skønne Slot, hvor hun, Kongens Gemalinde, havde herskket som en Dronning.

19.

Henrik Ramel ankom til Hovedstaden uden at have hørt et Ord angaaende den Sag, der aldeles optog hans Tanker. Det anede ham imidlertid, at den stedfundne Begivenhed i Kongeborgen stod i For-

bindelse med Vibeke Kruses Meddelelser. De kongelige Prinser forbleve hos deres Fader, men Kirsten Munks Navn blev nu kun nævnet i Krogene. Ingen tog hendes Forsvar, endog dem, der i hendes Velmagts Dage havde smigret mest for hende, vare nu skaanselsløs dømmende. Dog vovede man ikke at hæve sin Stemme, da man endnu ikke vidste, om Kongen havde bestemt sig til en afgjørende Skilsmisse.

Omsider efter nogle pinlige Dages Forløb blev Henrik Ramel kaldet til Kongen. Denne opholdt sig i sit Arbeidsværelse paa Rosenborg Slot.

„Vor elskede Søn," begyndte han, „har bedet om vort Samtykke til Din Trolovelse med Kaptain Jens Munks Datter. Vi ere villige til at skænke vort Minde dertil. Eftersom en Fæstemand sædvanligvis længes efter sin Fæstemø, give vi Dig dette Brev at besørge til Hendes Naade, Enkedronningen."

Henrik Ramels Hjærte bankede af Glæde. Idet han fremstammede sin Tak, trykkede han sine Læber mod Kongens Haand.

„Reis med Gud," vedblev Christian den Fjerde bevæget, „og sig til Din Brud, at da hendes Fader er død, saa vil Danmarks Konge føre hende til Alteret."

Aldrig, selv i Kampens Hede, naar Christian den Fjerde, lig en Krigsgud, stod paa Skandsen af sine Orlogsskibe, har han været større end i dette Øieblik.

Alt hvad der var ridderligt, trofast, mildt og godt i hans Sjæl, afspeilede sig i Ord, Blik og Gjerning. Ogsaa Prins Christians ædle Handlemaade stod nu klar for Henrik Ramel og bragte ham til at glemme alle hans øvrige Feil.

Vi ville ikke gjentage den lykkelige Brudgoms Tak, men kun berette, at Taarerne, der glimrede i hans Øine, viste, at den kom fra Hjærtet. Ligesaa lidt ville vi dvæle ved Gjensynet mellem de to Elskende, hvilket faa Dage efter fandt Sted paa Nykjøbing Slot.

Det var en stille, stjerneklar Aften i November Maaned, da Kongemoderens ellers saa alvorsfulde, ærefrygtindgydende Enkesæde var bleven forvandlet til et Fepalads. Faklernes Skin udenfor og inden i Slottet, Orgelets melodiske Brusen og Sangens høitidelige, glade Toner, der løde hen over Guldborg Sund, lokkede Fiskerne til at stanse i deres Dont, trække Aarerne ind, lytte, og stirre op mod Vinduerne, hvorfra et Lyshav strømmede ud. De vidste, at der idag blev feiret en Bryllupsfærd.

Vielsen fandt Sted i Enkedronningens Kapel. I Riddersalen var en stadselig Forsamling af Hoffets Herrer og Damer, nogle af Henrik Ramels Slægtninge, og Omegnens Adelsmænd med deres Fruer og Døtre. Herrernes og Damernes brogede, broderede Fløils- og Atlaskesdragter, veiende Fjer, Perler og funklende Juveler, frembød et livligt Skue, hvortil nogle lærde Doktorers sorte Fløils Klædninger dannede en interessant

Modsætning. Alles Blikke vare fæstede paa en herlig Gruppe, bestaaende af den høie, imponerende Enkedronning i sin, med Diamanter besatte, sorte Fløils Slæbkjole, og Christian den Fjerde, hvis stolte Kongeskikkelse var iført en guldindvirket lys Atlaskesdragt med Topasknapper og Spænder; Kaardehæftet var rigt besat med Smaragder, Rubiner og Saphirer. Ved hans Side stod den deilige Brud, som Enkedronningen havde udstyret saaledes, som det sømmede sig en Adelsfrøken. Hendes hvide Fløils Robe var garneret med Kniplinger, og under det folderige Brudeslør og Myrthekransen snege de mørke Lokker sig frem og kjærtegnede hendes glædesrødmende Kind. Karen Munks lille Haand, der omsluttedes af en hvid, guldbroderet Hanske med det Munkske Vaaben, laa i Henrik Ramels. Han elskede altfor meget den lærde Stand til selv paa denne Dag at ville bytte sin mørke Dragt med en broget, men den brede, kostbare Kniplingskrave og Manchetterne, Diamantknapperne, de svære Sølvspænder med Juveler og det funklende Kaardehefte gav hans sorte Atlaskes Klædning et livligere Præg, og dens alvorligere Elegance stod i fuldkommen Harmoni med hans intelligente Skjønhed.

En af Kongens hvidklædte Pager meldte, at tvende Sømænd bade om at stedes for den unge Naadigfrue. Kongen befalede at føre dem ind. To sværlemmede, midaldrende Sømænd med veirslagne Ansigter kom tilsyne i Døren med en vældig Pakke.

De bleve staaende forlegne og krammede paa Hattene. Den unge Brud ilede dem imøde.

„Min Faders trofaste Styrmænd!“ udbrød hun. „God Aften, Ole Jespersøn og Du gamle Niels Persøn, jeg troede Jer langt herfra.“

Kongen vinkede ad dem.

„Træd nærmere, brave Gutter. Vær ikke forknytte. Danmarks Konge er jo selv en Sømand. Lad høre, hvorfra I komme?“

De to Søulke skrabede ud paa bedste Maade.

„Vi komme fra Grønland, Herre Konge. Og bringe vi Jomfruen, — undskyld Naadigfruen, Hilsen fra Munkenæs, Christians Sund og Munks Vinter-Havn.“

„Alle de Steder, som min Fader opdagede paa hint ulykkelige Tog,“ svarede Karen Munk bevæget.

„Ja,“ løde Kongens Ord høit og tydeligt, saaledes at Enhver i Forsamlingen var i Stand til at høre dem. „Opdagelsen af Munkenæs, Christians Sund og Munks Vinter-Havn vil bære Kaptain Jens Munks Navn over Forglemmelsens Vande til Efterverdenen. — Men hvad bringe I, Folk, i denne Pakke?“ spurgte han med lavere Stemme.

„Ved Munks Vinter-Havn gik vi To paa Jagt, ligesom fordum med vor salig Kaptain. Det lykkedes os at dræbe en vældig Isbjørn, og saa besluttede vi at bringe hendes Skind hjem til Kaptainens Datter.“

Karen Munk trykkede deres Hænder.

„Tak for denne Brudegave, som I har bragt mig fra det Sted, hvortil min Faders Navn er knyttet."

Sømændene kyssede ærbødig hendes Haand og vilde trække sig tilbage, men Enkedronningen befalede, at de først rigelig skulde beværtes i Borgestuen.

Efter at de kongelige Herskaber, Brudeparret og Gjæsterne under Musikens Toner havde indtaget et Aftensmaaltid, der vidnede om hin Tids Overdaadighed i Mad og Drikkevarer, traadte Kongen selv i Dansen med den skønne Brud. Hans Pande var uden Rynker, munter Spøg blandet med Ironi og Lune flød denne Aften fra hans Læber. Ingen kunde se den Braad, han bar i Hjærtet.

20.

Omtrent tyve Aar ere henrundne siden hin lykkelige Bryllupsfest. En Aftenstund i April Maaned 1649 faldt tunge Regndraaber paa Brostenene i den gamle Klostergaard i Sorø. De samme Bygninger, som Munkene fordum beboede, vare nu befolkede af en ungdommelig Skare Disciple, der opdroges i den Kongelige Skole eller paa det ridderlige Akademi. I den lange Bygning i Fratergaarden, over den hvæl-

vede Munkegang, var Hofmesterens Residents. I et rummelig, hyggeligt Arbeidsværelse, hvis Vægge vare bedækkede med Bogreoler, sad Henrik Ramel og skrev ved et stort Bord. Efterat have været Landsdommer i Skaane, havde han nu i ni Aar beklædt den ansete Post som Hofmester ved Akademiet. Lysets Skær faldt paa hans høie Pande, hvori Aarene havde gravet nogle Tankefurer og virket Sølvstænk i hans rige, mørke Haarfylde. Naar han enkelte Øieblikke ophørte at arbeide, lod han Blikket kjærligt hvile paa sin Hustru, der sad overfor ham. Hun var beskjæftiget med at ordne en Pakke gamle Breve, hvori hun af og til læste enkelte Brudstykker. Brevene vare fra Karen Sehested.

Kjøbenhavn Slot, December 1631.

— — Du spørger, om jeg er tilfreds i min nærværende Stilling. Hjærtenskjære Karen, ei fatter Du, hvor vanskeligt det Hverv er at optugte de kongelige Børn. Ikkun paa den høitelskede, hedengangne Enkedronnings Begjæring modtog jeg Pladsen som Børnenes Hofmesterinde, da Fru Anna Lykkes Helbred ei tillod hende at beholde den. Neppe veed jeg, hvad jeg skal svare, naar liden Anna Katharina spørger, hvorfor hendes Moders Navn nu er udeladt af Kirkebønnen, ei heller hvorfor Kongen har forstødt hendes lille Søster, Dorothea Elisabeth, hvem Fru Ellen Marsvin har taget til sig. Kongen,

som før dækkede Kirsten Munks Brøde, er nu den haardeste Dommer. Fast forfærdes jeg over den Skaanselsløshed, hvormed han selv har affattet alle Anklagepunkterne mod hende. Hun er endnu fængslet paa Boller efter hint sidste Forsøg paa at flygte til Rhingreven. Det fryder mig, at det svenske Rigsraad omsider fældte Dommen over ham, og at Rhingreven har maattet erlægge Pengebøde for „ubevislig og usandfærdig Diffamation og ærerørende Angivelse." — Til Foraaret agter altsaa den udvalgte Prins at opslaa sin Residents paa Nykjøbing Slot. Jeg takker Gud, at Enkedronningen oplevede hans Trolovelse med Prinsesse Magdalena Sybille. Hvad Vibeke Kruse angaar, saa har hun nu taget fast Ophold paa Slottet. Hvilken Ulykke, at Kong Christians dydsirede, elskelige Dronning skulde dø saa tidlig! — — —

Frederiksborg Slot, November 1634.

— — Rhingreven er død. Du veed, han stod i Sommer med sit Rytteri i Elsass og ved Rhinen. Haardt saaret blev han bragt til Speier, hvor han udaandede i sin Gemalindes Arme. Faa Dage efter fødte hun en Søn. Nu drager hun med Barnet til sin Fader, Johan Reinhard, Greve af Hanau.

Kirsten Munk skikker idelig Breve til Kongelig Majestæt med Klager og Bønner om at maatte

komme tilbage, men Kongen er urokkelig. Ellen Marsvins Paatrængenhed opirrer ham ogsaa. Thronfølgerens Ægteskab er derimod en sand Fryd for ham, men jeg frygter, at Din Ægtefælle har Ret, Hans Naades Konstitution er alt ødelagt af ulykkelige Ungdoms Forvildelser og Umaadelighed i Drik. Han vil neppe komme til at bestige Danmarks Throne. — — — — — — — — — —

Frederiksborg Slot, Oktober 1636.

— — Din Anelse bedrog Dig ikke. Jørgen Seefeldt til Visborggaard har atter beilet til min Haand, og denne Gang har han seiret. Om en Maaned holde vi vort Bilager, og haaber jeg tilvisse, at Landsdommeren i Skaane, høibaarne Monsieur Henrik Ramel og hans skønne Frue ei undlade at bivaane det, ihvorvel det feires i al Stilhed. Kjære Karen, jeg er træt af alle de Rænkespil og Familietvistigheder her ved Hove. Vibeke Kruses Nærværelse forarge Mange og holde de fleste agtbare Adelsfruer fra Kongens Hof. De smaa Grevinder ere fagre og elskværdige, ret snart blive de Alle trolovede eller og formælede med Landets mægtigste Adelsmænd. — — — — —

Lyden af en Vogn afbrød Karen Munks Læsning.

„Det tykkes, at vi faa Gjæster trods Regnen," sagde hun og reiste sig for at se ud af Vinduet.

„Kjære Henrik, Du har arbeidet saa længe, at Du trænger til lidt Afbrydelse."

Døren blev aabnet. En midaldrende Dame, indhyllet i en Foerværks Kaabe, traadte ind og slog Sløret tilside.

„Karen Sehested!"

Med et Glædesudraab kastede de to Veninder sig i hinandens Arme.

„Hvor er Eders Ægteherre?" spurgte Henrik Ramel efter at have budt hende hjærtelig velkommen.

„Om tvende Dage henter han mig. Vi reise da sammen at besøge min kjære Søn, Tyge Kruse."

„Du omtalte i Dit sidste Brev med Bekymring hans svage Helbred."

„Ak ja," sukkede Fru Sehested. „Han lever saa ensomt paa Stenalt. Gjerne saae jeg en Hustru ved hans Side, men sidst svarede han mig, at hun ret snart vilde komme i Enkestand."

„Stakkels Karen, skulde Du friste den Sorg at miste ham. — Dog lad os ikke dvæle ved slige mørke Tanker. Med Himlens Hjælp finder Du ham bedre ved Helsen, end Du tror."

Karen Sehested forsøgte at overvinde sin Angst, men før Løvet faldt, skulde hun staa ved sin unge Søns Baare. Aarene havde ældet hende meget, men det milde, elskværdige Udtryk erstattede Tabet af hendes Skjønhed.

Efter at Aftensmaaltidet var tilende, sade de Tre i en fortrolig Samtale ved Kaminen.

„Vi have ei set hinanden siden Kong Christians Død," ytrede Karen Munk. „Inderlig har min Husbond og jeg sørget derover. Ikkun et halvt Aar fik han overleve Thronfølgeren."

„Dybt rystede vare og Jørgen og jeg ved Budskabet om den elskede Konges Død. Store Sorger har han havt i sine sidste Dage. Den haarde Fred ved Brømsebro nagede ham stedse, og de hovmodige Svigersønners Adfærd voldte ham megen Kummer."

„I kommer fra Kongens Stad, Fru Karen Sehested. Har I erfaret Udfaldet af Sagen med de tvende Theologer, mod hvem Svigersønnerne fik aflistet den døende Konge en Stævning?" spurgte Ramel.

„Man frygtede, at de mægtige Svigersønner skulde frembringe en Spaltning i Rigsraadet. Deres Stolthed fordrager ikke, at deres Hustruer betragtes som den afdøde Konges naturlige Børn. Den 18de April er der udstedt en Erklæring om, at høisalig Kong Christian den Fjerdes Ægteskab med Kirsten Munk har været lovgyldigt. Biskop Brockmand, Professor Hans Resen og Professor Lauritz Mortensen Scavenius have set sig nødsagede til at gjøre Afbigt."

„Ret snart vil Svigersønnernes Lykkestjerne være slukket," sagde Henrik Ramel. „I Danmarks Historie komme de til at spille en vigtig Rolle. Ved at skabe en saakaldt Høiadel og usurpere sig

Kronens Magt have de givet hele Standen det første ulægelige Banesaar."

„Vel mulig," svarede Karen Sehested tankefuld.

„Hvordan staar det til med Vibeke Kruse?" spurgte Fru Karen Munk.

„Hun vil neppe skue Midsommerdag. Græmmelse over Kongens Død og over den Behandling, som er vederfaret hende af Svigersønnerne, lægger hende i Graven. Jeg søgte hende op, og fandt hende liggende paa Straa."

„Stakkels Vibeke!" lød det fra Karen Munks Læber.

„Er det muligt!" udbrød Ramel. „En Satire er nys udkommen om Grevinden, begrundet paa hendes usømmelige Fordring til Raadet betræffende Vibeke Kruse."

„Man siger, at Kirsten Munk i de sidste Aar havde fattet Haab om atter at vise sig ved Hove," ytrede Karen Munk.

„Ja. Kongen tillod hende jo at besøge sine Frænder. Efterretningen om hans Død skal have rystet hende dybt. „Hvo skulde tro, at jeg kunde græde ved Kong Christians Død," saa har hun udtalt sig," svarede Karen Sehested.

„Rhingrevens Adfærd har aabnet hendes Øine for hendes egen vanvittige, brødefulde Handlemaade," bemærkede Ramel.

Næste Formiddag, efter at de to Veninder havde

foretaget en Spadseretur, traadte Karen Munk ind i sin Ægtefælles Arbeidsværelse. Han sad med et aabent Brev i Haanden.

„Karen, jeg har modtaget en egenhændig Skrivelse fra Kong Frederik. Han kalder mig til Hovedstaden for at tage Sæde i Rigets Raad."

„Jeg tænkte stedse, at det saa vilde ske," svarede hun og trykkede et Kys paa hans Pande.

„Men, Karen, nu blev jeg heller her. Jeg elsker denne stille Virksomhed, hvori det var forundt mig at pleie og opelske mange Spirer i de Unges Sjæle, der ad Aare kunde blive mægtige Træer i Danmarks Urtegaard. Skolen trues med Forfald, saafremt den nye Hofmester ei følger mit Fodspor og dæmper de unge Adelsmænds overlegne Tone. Og maa han omfatte Skolen med samme Interesse som det ridderlige Akademi. — Dog nu faar det være, som Gud bestemmer." — Han trykkede hende fast til sig. „I tyve Aar har Du skabt min Lykke, saa vil og fremdeles ske, hvor vi To færdes."

21.

Nytaarsdag 1657 finder Læseren Fru Kirsten Munk siddende i en lille Sal paa Herresædet Boller

sammen med sin Fortrolige, Jomfru Marie. Ellen Marsvins Rigdom satte hende istand til at omgive sig med Luxus, men som en affældig, nedbøiet Matrone sad hun sammensunken i sin Armstol, klædt i dyb Sørgedragt. 1656 var hendes eneste Søn, Grev Valdemar Christian falden ved Lublin i svensk Tjeneste i en Fægtning mod Polakkerne. Ulykke paa Ulykke havde ramt alle Svigersønnerne, Venner og Frænder vendte med Afsky Ulfeldt Ryggen, samt hele den faldne Storhed, der havde skabt sig saa mange Fjender ved Misbrug af deres Magt, selv Holger Vind til Harrested, der var trolovet med Statholder, Grev Pentzs Enke hævede sin Forbindelse med hende. Sorgerne havde omsider formaaet at bøie Kirsten Munks Sind, hun var nu ydmyg, omgængelig og bodfærdig.

„Marie, hvad mon dette Aar vil bringe?" spurgte hun ængstelig, idet hendes rystende Hænder aabnede en Bønnebog.

Hun havde neppe begyndt at læse, før Taarnvægterens Trompet meldte, at fornemme Gjæster begjærede at indlades paa Boller. Kirsten Munk befalede at lade Porten aabne, og at hendes Sekretær skulde modtage de Fremmede. Under Trompetens Lyd, der blæste til Ære for Gjæsterne, rede Rigsraaderne, Tyge Bylov og Otto Krag med et Følge af Tjenere og Rideknægte ind i Gaarden. Da de traadte

ind til Fru Kirsten, reiste hun sig med Besvær og gik dem nogle Skridt imøde.

De tvende Rigsraader hilste kort. Uden at ville tage Plads forelagde de hende Spørgsmaal om, med hvilken Ret hun og hendes Døtre kaldte sig Grevinder af Slesvig og Holsten?

Kirsten Munk aabnede et Chatol og fremtog et Brev.

„Af denne Skrivelse kunne de Herrer Rigsraader læse, at min Gemal, høisalig Kong Christian den Fjerde, har givet mig denne Titel endog efter min Forvisning."

„For Loven er dette intet fuldgyldigt Bevis," svarede Otto Krag.

„Herre Gud," svarede hun resigneret, „saa veed jeg dog, hvad min Fader hed."

De to Rigsraader bukkede koldt og forlode hende.

Fjorten Dage efter kom der et Kongebrev, hvori Frederik den Tredie forbød Kirsten Munk og hendes Døtre for Fremtiden at føre Titlen „Grevinder af Slesvig og Holsten, som ingen af Adelstanden egner sig og tilkommer."

„Marie!" sagde hun og rakte sin Fortrolige Brevet. „Dette har jeg længe forudset. Men end er Ulykkens Stund ei forbi. Forgangen Nat drømte jeg, at Eleonora Christine vansmægtede i Fangenskab i

Blaataarn. Fordum var jeg en unaturlig Moder, men nu —"

Graaden kvalte hendes Stemme.

„Nu længes Naadigfruen saare efter sine Børn, og lider svare Sorger for deres Skyld," sagde Jomfru Marie.

Kirsten Munk oplevede ikke den sidste Ulykke. Hun døde paa Boller den 19de April 1658.